Viscolul

Urlă lupii, vântul șuieră năpraznic,
Spulberând zăpada în neștiire.
Cade noaptea peste-al iernii praznic,
Când natura și-a ieșit din fire.

Ici și colo câte-o stea apare,
Apoi se ascunde, tot aşa și Luna.
La lumina lămpii țes femei ștergare.
Se înfoie-n zariște furtuna.

Toate-se hotărâte sus, în cer.
Cine să-i mai știe iernii leacul?
Ouăle de corb se sparg de ger,
Pui de drac se dau de-a berbeleacul.

Prin fulgi de nea, Fata Morgana

Ciori pe câmp punctează omătul.
Doarne grâul învelit cu totul.
Fumul din hornuri se-naltă drept.
Caii la sănii iau iarna în piept
Și, scuturându-și zurgălăii,
Bat cu potcoavele podeaua văii.

De prea mult alb sunt amețit,
Parcă-s un cocor de cărd rătăcit,
Pe care iarna l-a surprins în astăndă,
Zbătând aripile pe Bărăgan.
Doru-i dor, e jăratică nadă,
Nu se stinge nici cu zăpadă.

Fata Morgana străluce gătită.
Pare a fi chiar a mea iubită,
Care cu ochi migdalați mă veghează.
Dorul desculț prin zăpadă dansează.

Adrian BUCURESCU**Sezon la iepuri**

Cu foarfeca urechilor
Iepurele taie chiciura zorilor.
A scăpat de lupi și de vulpi,
Dar nu și de alaiul vânătorilor.

Îi e cam foame, dar se aud câinii
Și chiote și focuri de pușcă.
Inima îi e o pasare prinsă,
Gata să-i sară din cușcă.

Vai, și lăbuțele îi sunt prea moi,
Zăpada e și ea moale!
Alicele l-aruncă peste cap,
Iar tipătul și lacrimile sale

Se prefac în boabe de gheață.
Se lasă ceată.

Orhideea polară

Ninge peste Calypso borealis,
Pe floarea nordului ninge albastru,
Și noi plecați asupra ei mai palizi
Grijim tulpina ei – firav pilastru.

Suntem doar doi pe globul pământesc,
Perechea ultimă și galaxia,
Și mi-amintesc de-un vis frumos și clar
Cu Scandinavia și România,

Cum povestea de Oslo și Stockholm,
De Edith Sodergran și nopți polare,
Domnița mea gingășă și vikingă,
Cu dor de iarbă verde și de soare.

Și eu te încântam de Marea Neagră,
De Sarmizegetusa și Sinaia,
De viața mea stângace și prieagă,
De Eminescu și de-a lui ”Genaia”.

Cum au apus și Dacii și Vikingii,
Cum am apus și noi sub floarea rece,
Ca tot ce-i viu și se preface-n humă,
Apoi în flori și iar în om petrece!

Dar niciodată nu vom mai fi singuri
Și niciodată nu vom mai fi noi,
Oricâte supernove-ar da în floare
Pe cer, oricâte lumi și țăruri noi,

Și niciodată nu va ninge iară
Cu aceiași fulgi pe aceeași floare fină
Și niciodată peste-aceleași nume
Cu-același dor de iarnă și lumină.

Colind de copii

Podul de fier s-a fărâmătat,
A venit apa și l-a luat.

Podul de fier,
Hoi-lerui-ler.
Vom face altul de diamant,
Altul mai trainic și mai înalt.
Pe el să treacă pruncii zâmbind,
Cântând sub Lună vechiul colind.
Ci auzindu-l din cerul sfânt,
Îngerii să zboare lin spre pământ,
Cu aripi albe, cu zale noi,
Cântând colindul ca pe la noi,
Ca pe la noi,
Lerui-leroi.

O, Doamna noastră, o, Românie,
Legea ta sfântă va să revie!

Vasile Iordache
19.11.2023

Vremuri!...

Secetă, proteste, război, minciună, frică,
manipulare..., ipocrizie!

Încerc să mă lămuresc ce se întâmplă cu lumea, ce
motivații ne-au înrăit într-atât încât să dorim și să
sprijinim moartea unora.

După înierea celei de-a doua conflagrații
mondiale am crezut că lumea, în totalitatea ei, a
realizat cruzimea și dimensiunile dezastrelor umane
și materiale generate de război.

Liniștea din jurul nostru, uitarea, uneori o
binefacere, a creat condiții favorabile germinării
semîntelor conflictelor. Orgoliile, aviditatea, calicia,
aroganța, tendința de subordonare a celorlalți,
rasismul, tendințele de înlocuire a divinității sub
pretexte diferite (neam ales, rasă pură, etc)
demonstrează latență sub care a coexistat aceste
valențe malefice, primare, barbare ale omului cu aşa
zisele componente psiho - emționale menite a crea o
falsă aură de preocupare pentru progres, modernitate
și protejare a omului în numele aşa zisei corectitudinii
politice.

Mascând vanitatea și dorința de manipulare sub
pretextul exportului modelului de democrație, națiile
învingătoare în cea de-a doua conflagrație mondială
au fost preoccupate permanent de menținerea
"învinsilor" în stare de dependență și îndatorare.
Când motivațiile menținerii supremăției lor au
început să se subrezească și să fie din ce în ce mai
contestate, uneori prin măsuri și acțiuni de natură să
rupă "ombilicul democratic" învingătorii au
procedat, fără scrupule, la inventarea unor aşa zise
stări de pericol de natură să primejdiască
democrația, stopând elanul reformator al celor sătui
de "coordonare".

Imense sume de bani au invadat piața educației
după ruperea zăgazurilor comuniste mascate sub
diferite măști progresiste, democratizatoare, reușind
ceea ce n-a reușit comunismul: crearea omului nou!
Entitate universală, ruptă de obiceiurile, cutumele,
tradițiile, specificitatea locului de apartenență, care să
militeze pentru o nouă aranjare socială, cu alte criterii
care de multe ori n-au nimic de a face cu reperele
consacrate... cu firescul și cu bunele moravuri.

Evoluția continuă a omului se demonstrează că nu
este calitativ continuu ascendentă.

Îmbătrânește și tot caut să înțeleg cauzele
conflictelor dintre generații. Dacă la rândul meu am
"promovat" conflictul cu generația mai veche spre a
ni se permite să ne exprimăm în cadrul limitelor
bunei creșteri, a bunei - cuviințe și a bunelor
moravuri conform tradițiilor și obiceiurilor locului,
astăzi mă cruceșc în fața aspirațiilor nefirești, lipsite
de sisteme de valoare adoptate de noua generație.

Cineva îmi spunea că e normal să fim diferiți, că ei
sunt alții... De acord, dar acești "alții" nu trebuie
(greșit imperativul) să aibă ceva anore în trecut
pentru a se echilibra în caz de furtună?

Din proprie experiență știu că la tinerețe ignorii
pericolele care te pândesc la tot pasul, și e normal să
pentru că altfel am intra într-o bulă de teamă de natură
să ne complexeze și să ne limiteze până la a stinge
orice inițiativă. Totuși... de la dorințe ascunse la
extrema desfrâului, la negarea drepturilor altora...
calea războiului nu-i de nici un fel progresistă!

Să sperăm că iarna ce va veni va răcori pornirile
războinice ale tuturor combatanților și chibitilor lor și
pacea, liniștea sufletească vor domina lumea, astfel
încât să putem aspira la un viitor!

F.L.Dalian, Nicolae Teoharie - p.1, 2 : -Douăzeci de ani de existență este o vârstă frumoasă pentru o revistă literară. Noi, oamenii, o percepem altfel, Tânără, reflectând în pagini entuziasmul, obșeala, frustarea și spaimele mentorilor săi.

Suntem conștienți că viața publicațiilor pe suport de hârtie este în declin accentuat, dar pot supraviețui virtual la infinit. O revistă culturală este în primul rând un coagulant spiritual, care încearcă și reușește uneori să impună un prag valoric celor care bat la porțile ei. Procedând astfel își căstigă un rol important pe scara promotorilor serioși ai culturii române și nu numai. Să-i urăm părintelui revistei Helis, Ghe. Dobre, multă vitalitate și entuziasm pe care să-l transmită cu efuziune colaboratorilor săi. Numai aşa spiritul Helis va străluci în continuare.

Iulia Nicolau-Crețu: p.7 – „am întrebăt un alt copac cum să fac/și ce mi-a șoptit vă spun întocmai/că ești pom că ești om că ești apă/ramurile sunt făcute să se întindă/după alte ramuri”

P.I.Crețu: p.7 – „un liliac coboară noapte de noapte în mintea și pe deasupra mea/și nimeni nu mai are lumină în ochi ca să-l vadă// uite-te cum strălucim în noapte amândoi/cu dorința și lumina adunată în memoria pielii/dar și în trup după care ne întoarcem acasă grăbiți/fiii risipitori de dimineți și iubiri”

Adrian Bucurescu: p.8 – „Fata maichii, ce te doare/de ții gândul la vâltoare?/Că vâltoarea-i nemiloasă./nu-i pasă că ești frumoasă./Apa-i rece și adâncă/și știucile te mânâncă!”

V.D.Chiprișteanu: p.8 - „Dinspre icoană, șoaptă și mângâiere vine:/Când îți iubești copiii, tu mă iubești pe Mine!// Vom fi ce-am fost odată? E vremea afară:/ Când nu-ți respectă strămoșii, e vai și-amar de Tară!”

Vasile Iordache: p.8 – „Se moare degeaba,/Se moare vârtos/E-o lume nebună,/E-o lume pe dos!”

Ștefan Neagu: p.9 – „Mi se-nvârte scăfărlia grea ca limba/Unui clopot vechi de război.”

V.A.Teodoru: p.9 – „trecători grăbiți-/mirosul castanelor/oprește timpul”

Vali Șerban: p.10 – „Am tras într-o zi de şiretul lumii/Și-n grabă au început să cadă clipele/Una peste alta// Azi noapte am împletit dorurile/Am luat de la tine irișii de azur/și-am pus peste verdele meu”

Alexandru Cazacu: p.10 – „Orașul rămâne de partea ta/atunci când se face iarnă/cu o zi mai devreme/și fulgii zăpezii premature/par lacrimile unui plâns interior”

Mircea Teculescu: p.11 – „în fața mea înaintează/ o stare de mulțumire,/precum focul./ea stă acum în noaptea ce zace cu față în sus,/un grăunte al materiei ce-și schimbă singură formă,/rostogolit de mișcarea numită timp-„,

Răzvan Fugaciu: p.11 – „hai să ne plimbăm/până la marginea lumii și înapoi/și tot așa.până când/te vei micșora ca noaptea/iar eu voi crește/tot mai frumoasă.”

Marius Stan: p.12 – „E un cântec de dragoste pe care l-am compus împreună/cu o strângere de gând/cu o strângere de mâna”

Ionuț Pande: p.13 – „Secunda asta a murit în mine,/până la albul infinit//Dar nu, nu eu sunt cel ce zboară,/cu cosmosul scâncind sub coapse sângerii!”

Florentina-Denisa Călin: p.13 – „aerul pe care pare că îl împrumutăm de la alții, în timp ce/alții trăiesc genul ăla de povești desprec care eu doar am citit.”

Silvia Bitere: p.14 – „dacă împrumut de la tine o culoare/picioarul tău din lemn sau labele de scafandru/mă tem că ochiul ar putea putrezi în cristal// azi beau pentru voi un vin deosebit/cu arome de uitare și chipuri de alte femei”

Daniela Oatu: p.14 – „trasă de limbă veșnicia/pare-a intrat în pământ/cu lună cu tot”

Ionuța-Natalia Iorga: p.15 – „chiar inima țăi-ai aruncat-o/dincolo de gardul trupului tău...”

F.M.Ciocea: p.16 – Totuși, de ce privim viitorul cu teamă?

Victor Nicolae: p.17 – Cert este că omenirea nu poate supraviețui fără implementarea unui sistem de planificare demografică.

Corneliu Ion: p. 18,19,20,21 – O autobiografie prezentată cu real talent literar. Felicitări!

Leonard I. Voicu: p.21 – Uite așa puteți tipări un volum de proză scurtă SF. Ar fi o descătușare a energiilor d-voastră anticipate.

16.11.2023, Paris
Dan Simionescu

Florin DOCHIA

ELEGII DE PE STRADA MEA (ediție adăugită)

147. Printesa așteptării

Pe strada mea, albatroșii s-au aliniat la marginea zidului și cad rând pe rând pradă uitării-singurul leac pentru care merită să te jertfești.

Am desenat o fereastră, apoi am deschis-o, prin ea se Revarsă întunericul și mă-nvăluie ca o limpede așteptare.

Tu scrii cu flori pe paje abandonate poeme într-un Vers, mesaje de închis în sticle de wiski.

Eu vin spre tine-sunt un orb pe mare, închis în cercuri Excentrice ca-ntr-un cocon de ambră aflat la 675 de Km de fața pământului.

Știi că te voi găsi la o răspântie, felină eliberată dintr-o cușcă a nepăsării, scriind cu flori mesaje de adio pe biletă de tramvai aruncate la gurile de metrou.

Orașul acesta a murit, străzile-i s-au golit de sânge și de limfă, vin spre tine ca o ultimă amintire înainte ca glonțul să se-mbrace în carne și să te adoarmă.

148. Dincolo de sfârșit

A fost o călătorie lungă printre ruine, la marginea orașului ne odihnim între gardurile de răchită.

Noaptea e un popas binecuvântat. Fluturi se adună și plutesc în jurul focului.

Olario !-strig, iar prințesa vine din frig și se aciuiește la pieptul meu .

E un pescar de oameni în noapte, ascuns în tufișuri, strâng în pumn monedele calpe cu care-l voi plăti dimineața să ne treacă pe malul celălalt.

Prințesa doarme lângă inima mea, i-am desenat pe piele vise de mărire și decădere, i-am desenat o viață interesantă din care, dsigur, scapă cine poate, iar cine nu- se însoțește cu veșnicia.

Prințesa doarme; îi privesc obrazul și lumea e din ce în ce mai departe...

CARTEA DIN LACIMARIA

Dar din dar

.....
întii am construit o pasăre
sub ea am desenat o apă lin curgătoare
tu ai privit totul
și aerul s-a umplut de zbor

acum știu că te pot iubi

științele naturii

.....
Pe malul iazului
Copilul împletește lutul
Maria îl mânăie pe cap
Marta îi aduce un ceai
El aruncă globuri de lut peste ape
Acolo se fac păsări
Și se rotesc pe cerul albastru
Fratele vânător le vânează
Pentru masa de seară
Acesta este circuitul lutului în natură

Florentina Loredana DALIAN

Fotografia

De unde mama zmeilor apărușeră lacrimile alea și de ce nu eram în stare să le controlez, chiar aici, cătărătă pe podiumul amfiteatrului, așezată pe scaunul de la catedră, cu laptopul deschis? Si ce le-aș fi putut explica studenților, dacă m-ar fi văzut? Noroc că încă aveau nasurile băgăte în foile de testare, dar nu mai era mult și urma să se termine ora. Si cum poate o fotografie și încă una digitală să stârnească atâtă emoție, o stare fizică soră cu febra și lacrimile alea care să te dea de gol? În fond, ce-i o fotografie, decât o adunătură de pixeli? Cum pot pixelii ăia sau chiar cristalele de argint, în cazul fotografiei clasice, să-ți răvășească ființa, să-ți întoarcă sufletul de dos, cu imaginea pe care îți-o înfățișează, cum poate un aparat să surprindă esența celui care-ți zâmbește de pe ecran, de aşa manieră încât să șteargă cu tine pe jos, să dea cu impetuozitatea ta de toți pereții? Îmi puneam aceste întrebări fără noimă în timp ce priveam hipnotizată fotografia lui Adam, colegul meu de la catedra de sculptură, ca să ascund față de mine adevărul evident, acela că mă îndrăgostisem prostește de el, cu două zile în urmă, când îi călcaseam moșia. El nici măcar n-avusese habar de tot ce se întâmplase. Si când te gândești ce liniștită treceam pe lângă el până atunci, ca de altfel și pe lângă soția lui, profesoară la design vestimentar! Ba chiar îl priveam cu oarecare superioritate, cunoșcându-i reputația de Don Juan, ca să-i dau de înțeles că eu n-ăș fi vreodată în rând cu mâtele care-i picau ca muștele în plasă. De când îl privisem cu adevărat, acum două zile, și de când mă tot zgâiam fascinată la fotografia lui, viața interioară mi se schimbă radical, adio liniște, adio concentrare, orice! Ar fi trebuit să le predau la istoria artei, dar nu m-am simțit în stare să scot două vorbe, așa că am inventat acest test surpriză ca să mă eschivez, uimindu-mi studenții care știu că nu-i iau niciodată prin surprindere cu astfel de schimbare de program care ține mai mult de toane, decât de programare pedagogică.

Săptămâna trecută, la sfârșitul unui curs, Sorina, una dintre cele mai bune studente și frumoasă ca o cadră, mă așteptase plânsă, zicând că vrea să mă roage ceva ce nu îndrăznește să spună nimănui. „Nimănu!” – întărise, cu ochii ei mari, superbi, de culoarea castanelor coapte, înecați în lacrimi. Că mă alesese pe mine nu era de mirare, arătăsem o apropiere destul de mare față de ei, le căstigasem încrederea, nu-i judecam în nicio privință, tot ce-mi doream era să fie fericiti și să învețe. Dar mă întrebam ce poate fi atât de grav încât să nu poată fi mărturisit nimănu în afara mea și mai ales cum de aș fi avut eu atâtă putere să-o ajut. Mi-a spus jenată, cu vocea pierită că „se întâmplase o dată cu domn profesor” și rămăsesese însărcinată. Voia să păstreze copilul, își asuma să-l crească singură, să nu spună cine-i tatăl, să nu aibă nicio pretenție din partea lui, dar i se părea corect ca el să știe, măcar să știe că are un copil, însă n-avea curajul să i-o mărturisească. Mă desemnase pe mine să-i spun, „cu tactul de care dați dovdă în orice împrejurare”, și insitase să-l determin să înteleagă că el nu va trebui să facă niciodată nimic care să-l pună într-o postură neplăcută, poate doar mai târziu, dacă viitorul copil ar fi dorit să știe cine-i tatăl, să i se arate o dată, dacă asta n-ar fi presupus vreun risc în ce-l privește. Dar dacă nu va dori nici asta, nu e problemă, nu-l va forța cu nimic, va fi mută, va dispărea, însă – mai zise Sorina – aşa i se părea ei „corect și principal”. Niciun bărbat n-ar trebui privat de dreptul acesta.

Nu-mi luase mult să înțeleg cât de îndrăgostită era Sorina de Adam și cât de nefericită, în același timp. Îmi era atât de milă de ea, mă încerca neputința și frustrarea că n-aveam cum să-o ajut, dar atâtă lucru puteam face, să-l informez. A plecat oarecum liniștită

după discuția cu mine și după îmbrățișarea pe care i-am dat-o, ca un palid semn al empatiei mele.

Nu puteam risca o astfel de discuție la facultate, pereții aveau peste tot urechi, în plus, nu eram sigură pe reacția lui și n-ăș fi vrut să iasă un tămbălău din asta. Nu pentru el, nu pentru nevastă-sa, ci pentru biata Sorina, care avea o sensibilitate aparte și orice vulgaritate ar fi pus-o la pământ. M-am decis să-l vizitez acasă, profitând de una din cele trei zile în care soția lui era plecată la o conferință, în străinătate. Nu-i spusesem că vreau să mă duc, ar fi insistat să știe motivul, așa că am ales o vizită neanunțată, la o oră la care presupuneam că îl găsesc. Tot ce speram era să nu pic într-un moment... delicat. Dar îmi formulaseam o scuză pentru orice eventualitate, ceva legat de un proiect comun al catedrelor noastre.

Era început de vară, soarele se apropia de asfințit, ziua avea lumina aceea superbă galben-roșiatică, în care toate lucrurile par mai frumoase și te îndeamnă la visare. Când l-am zărit prin gardul de fier, stând în picioare, cu spatele la poartă, singur, am răsuflat ușurată. Speram să-mi deșert căt mai repede veste, să scap de misiunea incomodă care-mi fusese încredințată, apoi să-l las acolo cu gândurile lui și să dau fuga în primul bar să-mi administrez o tărie, chit că asta nu-mi stătea de fel în obicei. N-a fost să fie cum îmi propusem. Nu m-a auzit când am intrat, avea căștile în urechi, probabil ascultă Chopin, mi-am zis, îmi amintisem că spusese asta o dată la școală, că nu sculptează decât pe muzica lui. Avea în față un bloc de piatră la care probabil dăltuia de ceva vreme, întrucât începuse să capete contur. Un trup de femeie – cel mai probabil, din căte îmi dădusem seama. Părea total absorbit în ceea ce face, plecat cu totul din lumea asta, doar el cu frumusețea pe care ar fi urmat s-o creeze. Nu m-am îndurat să stric momentul, creatorul de artă e și el un mic dumnezeu, și ar fi o mare imprietate să îintrerupi un moment de creație. Așteptam să ia o pauză, ca să-l pot aborda, și-n acest timp, neavând ce face, m-am apucat să-l privesc mai atent. N-ăș mai fi făcut-o! Privindu-l migălind la femeia lui de piatră, urmărinți mișcările, brațele, privindu-i nestingherită trupul de sus până jos, m-a apucat o stare de neliniște ciudată. Nu văzusem niciodată nimic mai senzual, niciun bărbat nu-mi inspirase în același timp atâtea contrarii, și forță și delicate, și eleganță și brutalitate, și sfîntenie și păcat. Eram cu totul prinsă în plasa acestei masculinități de-a dreptul frustrante pentru orice femeie. Înțelegeam acum magnetismul pe care îl exercita asupra maselor de victime și-mi căsunase un gând neortodox, anume că bărbăților atât de frumoși și de bărbați ar trebui să li se interzică prin lege să se căsătorescă, ori să se călugărească, ar trebui decretați bun comun al întregii specii feminine, să aibă sute de copii, să împânzească lumea cu urmași asemenea lor. Înțelegeam și de ce Sorina ținea cu tot dinadinsul să păstreze copilul, mai ales dacă acesta ar fi urmat să fie băiat.

Mai grav era că, privindu-l meșterind la bucată de piatră, aproape ajunsă piesă de artă, mă îndrăgostisem iremediabil de omul din față mea. Nu m-am simțit în stare să-i vorbesc, să-l privesc în față și să mă prefac că nimic nu s-a întâmplat. Am fugit speriată, m-am dus direct acasă și i-am căutat cu frenzie fotografiile pe internet. Simțeam o nevoie acută să-l văd, să-l simt, să-l aud. Noroc că fotografiile n-au și voce! Îmi doream cu disperare apropierea lui, dar partea rațională din mine se opunea cu toate argumentele din lume. Dîntr-o mie de motive n-ăș fi putut să mă arunc în brațele lui Adam și totuși nu exista nimic să-mi doresc mai mult în clipa aceea.

Următoarele zile am umblat printre oameni ca un bolnav, vorbeam, zâmbeam, strângeam mâini, îmi

beam cafeaua, îmi fumam țigara, dar ceva se schimbă iremediabil în ființa mea. În plus, eram măcinată de sentimentul de vinovăție față de Sorina, căreia-i promisesem solemn și nu reușisem să mă achit de promisiune. Ce-i voi spune? Ce va urma?

Acum stăteam la catedră, privind fascinată fotografie lui, un portret cu lumini și umbre, subjugată de apele gri-verzui ale ochilor, de barba neagră crescută ca de trei zile, de zâmbetul acela irezistibil. Nu mă recunoșteam, fusesem toată viața o femeie rațională, mă rog, oarecum, în plus, aveam o vârstă, nu mai eram la vârsta studentelor mele, când tot ce zboară se mânâncă. Si totuși, iată-mă, nereușind să-mi iau ochii de la această fotografie, neizbutind să-mi mut gândul de la el.

Nici n-am observat când primul student s-a apropiat cu testul, să-l lase pe catedră. Era Sorina. Am închis clapeta laptopului cu două secunde mai târziu, astfel încât apucase să vadă obiectul fascinației mele și mai ales al lacrimilor care curgeau în voie, fără ca măcar să mă mai străduiesc să le ascund.

- Waw! fusese reacția ei. Si-n această exclamație reușise să pună și uimire și dezamăgire și parcă, parcă un pic de compasiune.

- Sorina, nu e ce crezi!

- Ba da. Cunosc lacrimile astea, mi-au curs și mie. Si chiar înțeleg, deși credeam că doar la vârsta mea se întâmplă astfel. Sau...?

- Se întâmplă la toate vârstele, nu doar la 20. La 50 e chiar mai rău, mult mai rău, dar nu-ți pot explica de ce, va trebui să aștepți, ca să înțelegi.

Apoi s-a lăsat tăcereea între noi. Eram datoare cu o explicație, trebuia să i-o dau; timp de două zile, preocupată de problema mea, uităsem de a ei, mult mai gravă, mai importantă. Aștepta, sărmana, un răspuns, către să se fi frâmântat dorind să afle ce a avut de zis „domn profesor” și eu, egoistă, m-am gândit doar la mine și la noua mea situație care mi se pusese de-a dreptul la inimă. Fără vlagă și presată de timp, căci ar fi urmat din clipă în clipă ca și alți studenți să se apropie de catedră, am băiguit:

- Sorina, să știi că n-am reușit să-i vorbesc. N-am... aş fi vrut din tot sufletul să te ajut, dar...

Dovedind o stăpânire de sine mult superioară față de a mea, dar cu o mare amărciune în glas, mi-a replicat:

- Nicio problemă, doamna profesoară. Vă mulțumesc că ati încercat! De altfel, văzând că nu ziceți nimic, mi-am imaginat că el a reacționat urât și nu aveți curajul să-mi spuneți, așa încât m-am programat la clinică pentru avort.

- Ai apucat să te duci?

- Nu. Mâine e ziua.

- Nu te duce! Te rog!

Mi-a mai aruncat o privire tristă, profund dezamăgită, în timp ce se îndepărta către ușă.

N-am aflat niciodată dacă Adam cel mic s-a născut, Sorina a părăsit în scurtă vreme facultatea, ceea ce mă face să sper că motivul care a determinat-o a fost tocmai faptul că a decis să-i dea viață.

Adam se plimbă cu aceeași dezinvoltură pe holurile Universității, e mai frumos ca oricând, înfloritor, iar eu mă comport în preajma lui ca o studentă în anul I, îndrăgostită lulea de profil de sculptură. El pare că nici măcar nu observă. Problema mea nu e asta, ci faptul că dețin un secret pe care nu am curajul să-i spun. Dacă acel copil s-a născut, aşa cum bine gândise Sorina, el ar avea dreptul să știe, și numai eu i-aș putea spune. Dacă nu, ce rost ar mai avea? A trecut ceva timp de atunci și încă îmi plimb dilema prin lume.

Slobozia, 16 iulie 2023
Din volumul în lucru „Frumusețe străină”

Flori de ciulini

Prefață

„Țăranul e începutul și sfârșitul”

(Liviu Rebreanu)

Istoricul Constantin C. Giurescu menționează că **Buragan** înseamnă, în vechea turcă, furtună, vârtej, vifor.

Deși Bărăganul nu reprezintă o zonă propice pentru a-ți întemeia un cămin, totuși, cei care s-au născut acolo reușesc să-l aducă într-o lumină călăuzitoare, beneficiă sufletului sensibil. Sunt puțini scriitori care s-au încumetat să creioneze lumea stepei de la răsărit, meleagul ciulinilor și al pământurilor aride. Cu toate acestea, un reprezentant de seamă al zonei este academicianul Fănuș Neagu care schimbă total înțețarea Bărăganului, dăruind-i prin talentul său alcătuirea unui personaj de poveste – „M-am născut în Bărăgan, acolo unde ecoul lunii ia forma unei pălării de floarea soarelui... Satul meu... își sprijină oasele pe salcâmii din care luna mai își construiește altare de miresme și împunge cerul cu degetele uscate ale fântânilor cu cumpănă...”.

De atunci, timpul a decis că a venit vremea noii generații să rupă mitul personajului cu chipul hâd, dincolo de care se află o mare frumusețe ascunsă, evidențiată prin intermediul literaturii. Vasile Dumitru, născut în Sudiți, județul Ialomița, a simțit chemarea Bărăganului, aducându-i un omagiu prin volumul de versuri „Flori de ciulin”, o metaforă oximoron reprezentativă peisajului arid prin prezența ciulinului, dar și prin frumusețea florii acestuia.

Începutul cărții este emoționant. Aduce în atenția cititorului fragmente emblematicе satului natal, selectate de autor, aparținând altei fizice a localității Sudiți – profesor universitar, regretata doamna Ileana Hoga. Dumneaei scrie cu mândrie despre întemeierea satului Sudiți, despre tradiții și obiceiuri, despre portul și ocupăriile de bază ale țăranului care „tot țaran rămâne. E unic.”. Am fost impresionată de modul în care susține simplitatea omului de la sat, statutul și importanța acestuia, făcând o paralelă uimitoare – „În Atlasul lingvistic al Academiei Române scrie că „țăranul nu știe decât 700 de cuvinte – denumirea obiectelor folosite, numele vecinilor și... înjurături.” Shakespeare și-a scris opera în 800 de cuvinte! și e „Marele Will”!”.

Stabilit de mulți ani în Cugir, Vasile Dumitru rămâne tributar Bărăganului, satului natal de unde și trage rădăcinile, uneori și ciulinii. Volumul „Flori de ciulin” este un omagiu adus doamnei Ileana Hoga și localității Sudiți.

Fiecare scriitor își construiește o lume proprie bazată pe amintiri, vise și imagine. Autorul, un împătimit iubitor de natură, aduce în prim-plan Bărăganul – „Cum să descriu ce mare-i Bărăganu? De la pârloge până la Caramanu?”.

În locul unde s-a format ca om, moștenește principiile esențiale de viață de la părinții săi, o formă nealterată a valorilor din lumea satului. Relevant în acest sens este poezia **Testament**, unde singura avere constă în muncă, ce-i șapte ani de-acasă și bun simț – „Las Bunul simț, o piesă de muzeu,/ Găsită, hăt, de parte-n satul meu...// Mai las cu drag o parte prețioasă/ Din viața mea – cei Șapte ani de-acasă...// Îi am de la părinți, niște țărani/Ce au muncit din greu în Bărăgan”. În lirica lui Vasile Dumitru primează limbajul artistic, o imagistică specială care reverberează cu sentimentele de neuitat ale satului, cu amintirea viei a părinților, mărturie a dorului de acasă care freamăță neconitenit în mintea și sufletul sudițeanului. Găsește suficiente resurse pentru a evidenția frumusețea Bărăganului. Toate elementele folosite de aed - personaje, lucruri, animale - fac parte dintr-un tablou unic, considerat de el sfânt, asemenea unei icoane.

Pornind de la observarea atentă a factualității pe care o transfigurează artistic, trecând-o prin propriul filtru al imaginării, autorul surprinde natura în diverse momente ale zilei și în diferite anotimpuri, asociindu-le cu alte teme ca viață, moartea, timpul, copilăria, bătrânețea și tinerețea.

Este remarcabil modul prin care trece fulger de la copilărie la senectute, folosind simboluri – „Un gard

din scânduri, canapea la stradă;/ Copil în curte, călărind un băt.../ Moșneag acum, de un baston magăt!/ Și simt că vine vremea de zăpadă!”. (**Icoane**)

Poezia **Tablou** este o dovdă a apartenenței sale. Autorul se identifică cu tot ce reprezintă mediul rural, pământul, lanul de grâu, poteca, pomul, poarta, crucea - „Sunt lemnul împlânată lângă mormânt”. Amintirea celor care i-au dat viață pecetează arhiva infinită a sufletului. Își dorește să trăiască veșnicia lângă cei dragi – „Deasupra mea e un tablou pictat:/ La mese lungi, la cina cea de taină,/ Sunt toți ai moi. Lumina Lui, drept haină,/ M-așteaptă când mi-e totul aşezat.”.

Doina Bărăganului surprinde toate aspectele negative ale acestuia, de la iarna aspră când resursele de supraviețuire sunt pe terminate, până la începutul unui nou ciclu, primăvara cu tot ce implică munca grea a țăranului din Sudiți – „Grea e soarta de țaran/ În mijloc de Bărăgan,/ Tare mai sunt chinuți/Tot țărani din Sudiți...”. Vocea țăranilor oropsiți din Bărăgan prinde viață prin graiul scris al consăteanului lor. Prin doină, autorul reliefază legătura indestructibilă a omului cu natura, realizând într-o manieră simplă și armonioasă, tipic limbajului popular, comuniunea trinității durabile - om, natură, Dumnezeu – „Toamna plutesc funigei/ Și eu uit toți anii grei./ Când dă floarea la ciulin,/ Către Domnul mă încchin...”.

Viața anevoieasă și modestă compensează prin iubirea aproapelui, venită în ajutor la momentul oportun. Credința - scutul care apără trăinicia familiei, ținând-o unită, chiar și atunci când săracia își ascute ghearele pe puținul rămas - reprezintă sprijinul providenței oferit oamenilor care au dăruit din puținul lor și altora, aşa cum au procedat părinții autorului. O lecție de viață incontestabilă - „Dinspre icoană, șoaptă și măngâiere vine:/ Când îți iubești copiii, tu mă iubești pe Mine!.../ Din candelă se-nalță lumină-n rază line:/ Când îți ajuți vecinii, tu te ajuți pe tine!”. (**Mâhniri**)

Sub incizia unor percepții realiste, dincolo de pitorescul său natural, imaginea satului natal apare ușor distorsionată de dramaticul destin al părinților săi.

Pentru versuitor, tatăl este un exemplu de moralitate și curaj dovedite prin fapte, în momentele de restrînte ale familiei. Relevant în acest sens este poemul **Carul Mariei**, un cumul de trăiri intense aduse de boala incurabilă a surorii sale. Părintele își poartă crucea în tăcere, acceptându-și povara. Introvertit fiind, nu-și devoalează sentimentele, însă fiul simte fiecare gest de durere al tatălui și empatizează cu el. Versurile sunt mai mult decât evidente pentru plecarea Mariei – „Ca o toacă-n mănăstire, ca un clopot ce-a gemut,/ ca o ceață vine vestea că Maria a căzut.../ A zburat pe cerul vieții ultimul cocor al ei”.

Mama este genul femeii puternice de la sat care luptă să-și crească cât mai frumos pruncii. Muncește de copilă, fiind sprijin familiei sale, iar peste ani, când își întemeiază propriul cămin, reușește să-și păstreze demnitatea în fața greutăților – „S-a măritat și-așa i-a fost destinul,/ Să aibă casa plină de copii./ I-a băut vieții îndelung pelinul,/ Dar n-a hulit și n-a dat pe pustii.” (**Mama**)

Vine o vreme când realizăm că tinerețea a rămas doar o amintire, deși sufletul se simte verde.

O temă abordată ades de poeti în lirica românească este tinerețea. Simboliștii i-au dat diverse conotații. Ion Minulescu, pentru a puncta usoara nebunie a tinereții, a cărei trecere o conștientiză abia la maturitate, prin simbolistica sa o percepă ca fiind o necunoscută,... care se vindea...”.

Vasile Dumitru îmbracă tinerețea în „bluza” unei veri târziu, dorindu-și ca ea să rămână cât mai multă vreme, pentru a se bucura de lumina ei – „să nu mă treci de ușa scăldată în lumină,/ mai lasă-mă să umbl cu talpa goală-n tină,/ să-mi mai amestec barba cu verdeia iarbă-a Ta/ și candela să-mi fie strălucitoare steal!”. Încearcă să facă un pact cu divinitatea, simțindu-se nepregătit pentru un nou ciclu al vieții – „Mai lasă-mă,

Părinte! Cresc struguri în vie/ Și-mi este încă vară sub haina cenușie.”. (**Îmi este vară**)

Natura consolidează relația între om și divinitate. Scriitorul Adrian Suciu spunea că „Cine n-are relație cu natura e orfan de un părinte! Practic, natura e mama noastră.”

Prin imagini vizuale, auditive și olfactive, statice sau dinamice, autorul surprinde cu acuratețe fiecare colț din natură, conferindu-i o frumusețe specială. Culorile se subordonează unor trăiri interioare profunde.

Deși este o zonă aspră unde Bărăganul „îngheată-n Crivăț și se coace-n soare”, aedul își simte rădăcinile adânc înfipte în pământul din satul Sudiți, asemenea salcâmului, copacul eternității, reprezentativ pentru satul tradițional românesc întâlnit și în romanul Morometii, un simbol puternic regăsit și în poezia lui Vasile Dumitru. În viziunea poetului, salcâmul – „stâlp la poartă-i acum” - reprezintă scutul tradițiilor, al obiceiurilor și, implicit, al familiei țărănești. Vitalitatea copacului și puterea de rezistență are legături indestructibile cu pământul, cu destinul și viața. Autorul folosește ca mijloc artistic personificarea, descrie step by step etapele prin care trece copacul. Pare nemuritor prin măreția lui, dar în cele din urmă - „O umbră cum e fumul,/ Cum e o spaimă-n gânduri./A-ngenuncheat salcâmul/ Și s-a retras în scânduri.”

O altă temă dominantă în lirica lui Vasile Dumitru este casa părintească. Prin episoade scurte, dar percutante, creează scene emoționante din copilărie. Scris cu bucurie, dar și cu măhnire despre casa din chirpici care, pe vremuri, adăpostea întreaga familie numeroasă. Amprenta trecutului a rămas în fiecare colț al lăcașului care i-a ocrotit copilăria. Urmele lăsatе de timp rămân un remember inestimabil, o flacără care arde permanent în sufletul autorului – „În casa amintirii, cu lămpă și icoană,/ Încă fumează tata, încă se-nchină mama.../ Cu brațele mă apăr de roial de imagini,/ Apoi le-adun, le măngâi și le așez în pagini...”. (**Dor**)

Asociază frumusețea timpurilor apuse, luminoase cu prezentul mohorât, degradat fiind de lipsa părinților – „Pereți de chirpici, acum coșcovită,/ Stau parcă-ntr-o rână, în coaste lovite./ Din tabla ce-n soare lucea ca un sânge/ E numai rugină ce-n suflet împunge... Icoana-n perete, în suflet – ai moi;/ Măhnirea plutește în rari funigei./ Văd urme de pași prin praful tăcerii;/ Mai bate la ușă doar marginea serii...”.

Revenind la natură, omniprezentă în creațiile lui Vasile Dumitru, pot spune că este o Sânziană care se lasă curtată de haiducul sudițean, trăind împreună momente idilice de o înaltă transpunere spirituală. Fiecare anotimp aduce cu sine un element estetic propriu. Toate patru formează în timp cioburi de viață în care soarele-și oglindește față fiind altul cu fiecare moment al zilei, iar luna își toarce tăcerea în somnul adânc al copilăriei.

În poeziile lui Vasile Dumitru predominantă este vara „o pânză de smarald”, unde „Nu-i niciun nor, nici vântul nu adie.”. Totul pare static, însă vara, cu bogăția de viață și mișcare, cu forfota păsărilor și varietatea faunei, se bucură de toată atenția poetului. El creează în jurul anotimpului favorit o cromatică uluitoare, descriind-o ca pe o ființă - „Te rotești ca păunii,/ te înținzi goală, ispititoare,/ pe nisipul de lângă râu,/ făcându-ți din trestie brâu.”.

Un alt element recurrent este luna, devenit martorul multor frământări nocturne. Uneori „Tăcută, mare, rece, îmbufnată...”, stă „în salcâm ca-ntr-un protăp”, alteori ea, ...nu voia/ Să stea în sat, s-o muște vreo cătea!”. (**Vara**)

Vasile Dumitru știe să introducă suficientă variație, așa cum să nu devină monoton. Astfel surprinde scene din activitatea satului, care se derulează dinamic interpunându-le celor din natură, aducând cititorul căt mai aproape de atmosfera incendiарă a verilor din

Bărăgan – „Tractoarele, prin miriști, trag linii de cărbune/ Și cad în globul roșu al soarelui ce-apune// Meteorii tăie din boltă mici felii/ Și cad în iarba-naltă, fierbinți, portocalii”. (*Greieri*)

Poezia *Picassiană* este scrisă într-un alt registru. Autorul încearcă să ironizeze evoluția artei – „un fel de prepeleac” din care „nimeni nu pricepe nimic din perplex... Nu e frumos frumosul, extazul e-n dileme!”. Finalul anulează totă arta și evoluția ei. Mușicul „Începe din caval/ Să tângue o doină, din vârful lui de deal”. Arta autentică va dăinui peste veacuri, aşa cum țaranul își păstrează originea, lăsând-o moștenire generațiilor viitoare.

Viața și moartea se completează reciproc într-un carusel al înaltului. Omul, o marionetă simpatică, este mănușită cu abilitate de păpușarul-destin. După sesiunea de spectacole, păpușa dispără, lăsând loc altora cu povești noi – „Între viață și moarte/ Sunt iluzii deșarte, / Viață luptă și vrea, / Moartea râde și ia!”.

Mi-am regăsit copilăria în poezia **Ușa**. Fiind la rându-mi o bucătică din Bărăgan, după tatăl meu, amintirile m-au copleșit. Am simțit aburul mămăligii și mirosul puternic de mușcăi, am văzut cu ochii minții broboada bunicii agățată-n cui și zâmbetul ascuns sub mustață deasă a bunicului meu. Uite ochioasa aia obraznică cățărătă în dudul de lângă porumbar! *Ai grija să nu cazi!* striga bunica îngrijorată, strângând și mai bine basmaua sub bărbie. N-am scăpat niciodată de păduchii de pasare când am fugit de frica dulăului și m-am adăpostit în cotețul găinilor. Grivei a scăpat din lanț și fiind sătul de hârjonele mele, acum voia să-și facă dreptate. Iată ce-a făcut cu mintea mea volumul „Flori de ciulin”! M-a întors în timp, în copilărie.

Ecul trecutului se sparge uneori în prezent. Toate amintirile umplu ca o cascadă sufletul celui care nu face pact cu uitarea, cu murirea. „Ierni înzăpezite, frigul scărțâind sub ghete”, colindele, sărbătorile de iarnă, obiceiurile și tradițiile românești, bucuria de a

petrece împreună sunt doar câteva concepte care alcătuiesc întregul, aducându-i un plus de valoare.

Poeziile din volumul „Flori de ciulin” demonstrează un condei echilibrat, bun observator al celor ce-l înconjoară – natură, personaje dragi, locuri, obiceiuri, întâmplări din viața familiei auctoriale. Vasile Dumitru a creionat cu măiestrie, folosind un limbaj artistic propriu, aspecte ale copilăriei perpetue a unui sat etern, apartinând Bărăganului anilor '50, '60, o latură dominantă a demografiei satului Sudiți. Preocupările sătenilor, întregul angrenaj sufletesc și amintirile sunt puse în mișcare de dorința autorului în a nemuri satul natal, păstrând între coperte o parte din el și, implicit, din Bărăgan, lăsând urmașilor săi un altfel de Sudiți.

„De-aș fi poet, aș scrie un catren
Despre copilăria-n Bărăgan,
Cu verile fierbinți ca de catran,
Un vis topit în zare ca un tren...” (*Dacă*)

Jacques BOUCHARD

(Canada)

Suprarealismul periferic România - Québec - Grecia

In avangarda europeană după începutul secolului al XX-lea România posedă o poziție de invizibilă în domeniul artelor cât și al literaturii. Ajunge să menționăm sosirea lui Tristan Tzara la Paris ca să urmărim evoluția mișcării Dada și emergența unui curent mai larg, suprarealismul. Mai întâi în jurul lui Apollinaire, pe urmă sub ferula lui André Breton, suprarealismul se organizează. Breton publică manifestul său în 1924 și se afirmă imediat ca șeful mișcării.

De la început suprarealismul a fost o mișcare literară și filozofică de limba franceză. Când în 1933 a venit la Paris Tânărul poet Vitezlav Nezvál să-l întâlnescă pe Breton, el l-ar fi primit cu o butadă: „si jeune et déjà Tschécoslovaque!”. De altfel Breton ar fi afirmat: „J'ai horreur des langues étrangères”. Așadar este evident că suprarealismul internațional nu putea recunoaște mișcările naționale decât cu condiția că s-ar fi exprimat franțuzește.

E motivul pentru care suprarealismul s-a implantat devreme în Québecul francofon. Și mai întâi în mijlocul artiștilor plastici: pictorul Alfred Pellan (1906-1988) pleacă în Franța în 1926 și frecventă suprarealiști; întreține relații prietenești cu Breton. Va reveni în Québec în 1940, dar îi menționează pe Ernst și Miró chiar din 1936. Pellan l-a inițiat pe Paul-Émile Borduas (1905-1960) în suprarealism. Borduas s-a stabilit în Europa între 1928 și 1930. Când a revenit în Québec descoperă operele lui Breton și ale lui Lautréamont. În 1942 organizează la Montréal o „Exposition surréaliste” și întemeiază grupul automatistilor. Publică în 1948 la Montréal manifestul *Refus global* pe care îl va comenta Breton în termeni laudativi.

Când Breton s-a exilat în Statele Unite a întâlnit-o pe Élisa. Cuplul a petrecut două luni în Québec în 1944. Ei merg în Gaspésie unde Breton a redactat faimosul său *Arcane 17*. Apoi au călătorit în Québec și poetii francezi Yvan Goll și Soupeault.

După război niște pictori din Québec vor face carieră în Franță: Jean-Paul Riopelle (1923-2002) se stabilește la Paris și-l frecventează pe Breton și participă în expoziția internațională a suprarealismului din 1947. Locuind în Franță pictorii quebecozi Jean Benoît și Mimi Parent sunt menționați, împreună cu Riopelle, de către Breton în *Le Surrealisme et la peinture* (1965). Claude Gauvreau (1925-1971), cosemnatar al *Refus global*, va fi publicistul suprarealismului. Poetul Roland Giguère (1929-2003) și sindicalistul Gilles Hénault (1920-1996) vor anima mișcarea din Québec. În concluzie suprarealiștii din Québec și din Paris au întreținut relații neîntrerupte grație limbii lor comune.

*

În România avangardele au fost foarte fecunde. Mulți artiști și poeti au marcat istoria culturală a patriei

lor și au meritat o notorietate internațională. Poeții Tristan Tzara (1896-1963), Ion Vinea (1895-1964), Ilarie Voronca (1903-1946) au publicat mai întâi opere privitoare la Dadaism. Revistele *Simbolul* și *Contemporanul* au avut inițiative în acest sens. Revista *Umu* urmează evoluția mișcării franceze, de spiritul dadaist la suprarealism. Colaboratorii sunt Victor Brauner, Jacques Hérod, Ilarie Voronca, Claude Sernet, Benjamin Fondane... Unii vor merge în Franța și vor deveni poeți francofoni.

În 1940 grupul suprarealist român se formează când au revenit în România Gellu Naum (1915-2001) și Gherasim Luca (1913-1995) care au trăit la Paris din 1938 la 1940. Alți poeți și eseiști se vor asocia grupului, în particular Virgil Teodorescu, Paul Păun și Dolfi Trost. Două manifeste apar în 1945 : *Critică mizeriei* de Naum, Păun și Teodorescu, și *Dialectique de la dialectique*, în limba franceză, de Luca și Trust. Subtitlul lui este elovent : *Message adressé au mouvement surréaliste international*. Grupul va fi foarte productiv până la 1947, când puterea stalinistă îi va obliga pe suprarealiști să se exileze sau să păstreze tăcerea.

Suprarealismul român a câștigat recunoașterea suprarealismului central – parizian –, pentru că s-a exprimat și franțuzește. Toți reprezentanții mișcării erau bilingvi sau poligloți.

Putem conchide că suprarealismul român și quebecozi a fost „interactiv”: destui români au participat la cenaclul parizian și au fost recunoscuți ca poeți francezi de Breton și alții parizieni. Grupul quebecozi a tras avantaj din originea sa franceză și din exotismul sau american. Opera lui Breton *Arcane 17* a contribuit la notorietatea relativă a Québecului.

*

Istoria suprarealismului grec este foarte diferită. Poetul și psihanalistul Andreas Embiricos (Brăila 1901-Atena 1975) a stat la Paris din 1925 până la 1931 ; a fost un prieten intim al lui Breton și al altor poeti. Revenind în Grecia Embiricos a încercat să promoveze suprarealismul prin poeme și conferințe. Regrupează în jurul lui poetii ca Nikos Engonopoulos (1910-1985) și Odysseas Elytis (1911-1996). Dar Breton nici n-a bănuit talentul poetic al lui Embiricos și altor poeti. Toți poetii greci vorbeau curent limba franceză, dar operele lor nu erau traduse în franceză. Avem să facem cu un suprarealism periferic „neinteractiv”, care a întârziat de a fi recunoscut de suprarealismul internațional. Trebuie să spunem că dictatura lui Metaxas, survenită la 4 august 1936, a lipsit pe suprarealiștii greci de toată activitatea politică și a limitat mult timp operele lor într-un cerc literar inofensiv.

Există însă o excepție notorie: Breton laudă volumul de eseuri al lui Nicolas Calas (1907-1989)

care l-a publicat la Paris în franceză sub titlul *Foyers d'incendie* în 1938. Dar Breton nu spune nimic despre poemele lui Calas.

Breton avea o prejudecată asupra Greciei. Julien Gracq menționează dialogul următor: „Monsieur Breton, pourquoi vous êtes-vous toujours refusé à aller en Grèce? — Parce que, Madame, je ne rends jamais visite aux occupants. Voilà deux mille ans que nous sommes occupés par les Grecs”. Desigur Breton detesta mai exact civilizația greco-latinală care a imprimat tradiția școlară occidentală, dar dacă ar fi fost mai atent la poeții greci, ar fi constatat că atributul distinctiv al suprarealismului grec este că a reușit să integreze în mitologia supra realistă toată tradiția elină pe care el, Breton, nu o cunoștea, fiindcă nu făcuse studii umaniste în tinerețea lui. Suprarealismul grec care s-a dezvoltat după 1935 așteaptă încă să fie bine cunoscut de suprarealismul internațional, unde mulți români și câțiva quebecozi au fost recunoscuți.

Bibliografie:

Jacques Bouchard, „Les Grecs et le Surrealisme”, *Présentations de l'Académie des lettres et des sciences humaines*, La Société royale du Canada, vol. 53, 2000, p. 77-87.

A.-G. Bourassa, *Surréalisme et Littérature québécoise*, Montréal, Éd. l'Étincelle, 1977.

Jacqueline Chénieux-Gendron, „Il y aura une fois” *Une anthologie du Surrealisme*, Paris, Gallimard, nouă édition 2003, p. 522-526, Domeniul grec : Embiricos, Elytis și Calas trad. de J. Bouchard.

J. Gracq, *Autour des Sept Collines*, Paris, José Corti, 1988.

Dan Grigorescu, *Dicționarul avangardelor*, București, Editura Enciclopedică, 2003.

Ecaterina Grün, *L'image récurrente de la route chez trois écrivains roumains d'expression française : Tristan Tzara, Benjamin Fondane et Ilarie Voronca*, Timișoara, Editura Orizonturi Universitare, 2002.

V. Ivanovici, *Suprarealism și suprarealisme*, Grecia, România, ţările hispanice, Timișoara, Ed. Hestia, 1996.

Suzanne Lamy, *André Breton, Hermétisme et poésie dans Arcane 17*, Montréal, Les Presses de l'Université de Montréal, 1977.

Ovidiu Morar, *Avatarurile suprarealismului românesc*, București, Editura Univers, 2003.

Petre Răileanu, *Le Rameau d'or*, L'avant-garde roumaine, București, Fundația Culturală Română, 1995.

Surréalistes grecs, sous la direction de Ketty Tsékénis et Nanos Valaoritis, Paris, „Cahiers pour un temps”, Centre Georges Pompidou, 1991. Trad. *passim* de J. Bouchard.

<https://scriitoriiromani.wordpress.com/jacques-bouchard/>

Leodard I. VOICU

(Montreal, Canada)

N-are rost să vă descriu în amănunt cum mi s-a dat formă și am fost coaptă în cupor la peste o mie de grade Celsius, vopsită, colorată, stampilată, cum am trecut controlul de calitate, iar apoi ambalată și trimisă la export. Am să trec peste această introducere.

Chiar dacă, în prima parte a vieții, am petrecut mult timp închisă într-o cutie de carton ieftin, știam cum arăt - de culoare alb cremos, încăpătoare, smălțuită și cu o toartă solidă, iar pe partea mea exterioară, scrisă cu negru:

EST^D 1971
S t a r b u c k s
Coffee Co.

Și, cum spuneam, după o lungă așteptare în cutia de ambalaj, am fost scoasă la lumina zilei, de un bărbat, spunând:

- Uite dragă, ce cadou am primit de la șefu! Ce zici?

- Drăguță cană, Paul (așa am aflat cum îl cheamă pe proprietarul meu) pune-o te rog în dulap!

- Nici vorbă! Am s-o pun în vitrină. Îmi place cana asta!

Și așa a fost. Numai că, imediat după ce am ajuns în vitrină, am auzit o voce sticloasă:

- Nu te atinge de noi! Ne iei smalțul!

- Da' ce-ai dragă? Ești făcută din porțelan? am încercat să mă apăr, uimită de neașteptata primire „protocolară”.

- Desigur! Din... veritabil porțelan englezesc!

Confidente

Înțelegi? Pe mine nu scrie *Made in China*. Eu am blazon! **Doulton & Co.** Noi am fost la curtea regilor Angliei când tu erai... o mociră prin deșertul Gobi.

- Nu sunt mocirle în deșert!

- *Whatever...* Nu contează!

- Las-o dragă! spuse o altă cană cu o voce mai calmă. Vine din lumea a treia! Să facem totuși prezentările: eu și toate surorile mele gemene suntem originare din **Limoges**, Franța. Înțelegi? Din Occident, dacă nu știi despre ce e vorba. Nu contează!

- Iar noi suntem familia **Capodimonte** din Napoli, Italia. Înțelegi? *Capisci?* adăugă, de pe un etaj superior altcineva. Probabil nu cunoști Italia, dar... nu contează! Si noi am servit la curtea regală. Probabil... nu cunoști ce înseamnă o curte regală, dar...

- Știi! Nu contează!

- Vai dragă, ce ți-e și cu chinezăriile astea. N-au pic de respect! reveni ofuscată **Doulton & Co.**

M-am întors cu spatele, (vorba vine) și mi-am ridicat nivelul vibrațional ca să nu mai fiu pe lungimea lor de undă. Occidentală.

A doua zi dimineață, Paul m-a umplut cu o cafea aromată, îndulcită cu miere, întărită cu rom și pudrată cu scorțișoară. De atunci, zilnic, numai pe mine mă folosește chiar dacă este vorba de ceai, vin, bere, coniac ori apă. La început am fost surprinsă știindu-mi menirea limitată. Cu timpul, m-am obișnuit și a început să-mi placă și mie. Mă bucuram sincer.

Au trecut aşa câteva săptămâni. Am devenit cana lui favorită. Într-o bună zi, eram pe masă, lângă el. Paul ctea un ziar, telefonul mobil a sunat. Întinzând mâna fără să se uite, m-a trântit. Am aterizat pe planșeu. Noroc că sunt făcută solid. Nu m-am spart, dar mi s-a rupt toarta.

Paul s-a supărat (pe el). Dezamăgit, m-a întors în vitrină. Cucoanele de la curțile regale, jubilau de fericire, iar eu tristă, am intrat într-o stare de latență, soră cu moartea. Îmi crăpa obrazul de rușine. Credeam că-mi sosise sfârșitul.

A doua zi, Paul m-a luat și m-a dus în garaj, unde are un mic atelier. Mi-a lipit toarta, apoi, cu un aparat electric, în locurile unde îmi lipseau bucățele de smalț, a depus câteva bobîte de aur topit. Nu m-a durut! Sunt obișnuită cu temperaturile mari. După ce s-au răcit și s-au întărit, bobîtele de aur erau ca niște bijuterii pe corpul meu. Strălucirea lor mi-a plăcut imediat. Arătam mai bine decât înainte și aceasta m-a înveselit.

Paul m-a privit cu mândria lucrului bine făcut și a zâmbit mulțumit. Din acel moment, pentru el, devenisem și mai valoroasă.

V-aș face o destăinuire. Mi-e oarecum jenă. Totuși am să încerc.

Paul acum scrie un text la computer. Nu mă privește, dar mă ține întotdeauna aproape de el. Știi că se gândește și la mine. Din când în când, cu mâna sa bărbătească, mă pipăie, mă strâng de mijloc, îmi schimb poziția, apoi mă ia de toartă și, cu o mișcare lină, mă duce la gură. Buzele lui cărnoase se lipesc de mine. Îi simt căldura.

Dacă aș putea, i-aș săpti că îl iubesc!

Veronica PAVEL LERNER

(Toronto - Canada)

Sporturi de tot felul

Cui nu-i place să urmărească întreceri sportive? Nu e sfârșit de săptămână fără un meci sau o competiție. O mulțime de microbiști europeni și sud-americanii urmăresc fotbal (soccer), canadienii sunt pasionați de hockey, americanii de baseball și fotbal american, englezii de rugby și așa mai departe.

Și mie-mi plac! Urmăresc cu mare interes meciurile de soccer, când e campionatul mondial sunt blocată la televizor. Dar nu numai soccerul mă entuziasmează, ci și gimnastică, patinajul artistic, călăria, natația, tenisul, atletismul și multe altele. Fac parte din cei cărora le plac întrecerile, o joacă plăcută de urmărit și, pentru sportivi, de practicat.

În Canada, cum e și firesc, cel mai mare succes îl au sporturile de iarnă, iar când olimpiadele de iarnă sunt în Canada, e o mare bucurie generală. Lumea cumpără bilete și frigul în care stau spectatorii la unele competiții pare nu numai că nu-i deranjează, dar că ei preferă să fie la fața locului chiar în cazurile - destul de numeroase - în care la transmisia televizată se văd mult mai detaliat. De exemplu, la întrecerile de bob: spectatorii care stau de-alungul traseului și așteaptă concurenții în picioare și în frig, au parte de a

vedea doar o secundă în direct *spectacolul*, adică bobul care trece ca un fulger prin fața lor. Stau ore-n-șir pentru câteva secunde de vizionare. La fel e și la cursele de săniute. Nu e mai bună transmisia TV, care urmărește tot traseul bobului sau săniuței? Ei da, dar pasionații *le văd în direct!* Cred că pe acest concept se și bazează vânzările de bilete la acest gen de întreceri, altul nu-mi explic.

Nu m-am convertit total la sporturile care le plac canadienilor, dar n-aș putea spune că le refuz. În fond, hockey-ul e ușor de urmărit. Iar meciurile de baseball, sau chiar de fotbal american, când te obișnuiești cu ele, pot deveni amuzante.

Există însă un sport - pentru mine misterios - care canadienilor le place grozav și care se joacă și în Statele Unite, dar ale cărui reguli au rămas o enigmă pentru mine, chiar după trei decenii de viață în Canada. Mulți din cei cu care am vorbit despre el îl consideră la fel de ininteligibil. Tot inexplicabilă mi se pare și pasiunea canadienilor pentru meciurile din acest sport, numit „Curling” (aș rugă cititorul să folosească pronunția engleză a numelui, în care „u” sună ca un fel de „ă”, altfel iese altceva). Principalul obiect din joc seamănă cu un fel de ceaun cu capac (sudat, să nu cadă!). Bolidul-ceaun se mișcă pe o suprafață lucioasă (cred că este gheăță, dar nu sunt sigură, n-am reușit să înțeleg). Sunt două echipe. Cineva aruncă, stând pe vine, ceaunul ăsta greu la o distanță oarecare și pe urmă unul sau doi membri ai uneia dintre echipe încearcă, făcându-i vânt cu niște măturici-perii cu coadă, cum erau pe vremuri cele pentru lustruirea parchetului, să îl deplaseze, fără să-l atingă, pe suprafață lucioasă până în interiorul unui cerc, care nu știi cărei echipe aparține. Ei bine, luptă unui individ (uneori doi, nu știi de ce) ca să agite măturicile pe jos și să *convingă* bolidul-ceaun să se

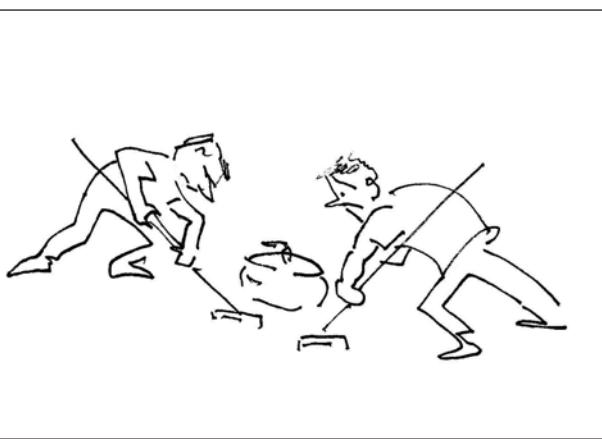
deplaseze în direcția voită mi se pare lipsită de haz.

Există campionate de „Curling” (atenție la pronunțare, vă rog!) masculine și feminine. Sinceră să fiu, când sunt transmise la TV, mă lipsesc de ele, schimb urgent postul și, întrebând în dreapta și-n stânga, am aflat că multă lume face la fel.

Recunosc, sunt nedreaptă. Poate că aș fi apreciat „Curling-ul” dacă m-aș fi născut în Canada. Din curiozitate, i-am întrebat pe câțiva copii canadieni dacă le place „Curling-ul” și toți mi-au declarat că nu știu să-l joace, ei preferă hockey-ul!

Incitată de inventia cu măturicile care, frecate de dușumeaua lucioasă, pot mișca pe ea un obiect fără să-l atingă, am încercat și eu să deplasez o crăticioră cu capac fixat cu scotch, frecând parchetul din jurul ei cu o măturică improvizată dintr-un mop de șters pe jos la care am *tuns* franjurile cât se poate de scurt. N-a mers. Nu era parchetul meu destul de lustruit, sau sportul real se face pe gheăță? Iată o dilemă pe care n-am dezlegat-o încă!

Ilustrații de Adelaida Mateescu
București

F.M. CIOCEA

DJINUL RĂTĂCIT

În urmă cu două secole un djin curios, liber de contract, își luă lampa fermecată la subțioară și porni într-un scurt periplu prin Țările Române.

S-a plimbat el prin orașele și satele provinciilor, dar nu prea i-a plăcut, obișnuit cu efervescența metropolelor orientale, aşa că făcându-se dor de aerul fierbinte al deșertului natal instinctul îl purtă tocmai în inima Bărăganului. Era o zi încinsă de iulie, ciulinii încă își etalau pretutindeni florile roșii, adia o briză usoară, iar aerul vibra de băzătul insectelor și trilurile înalte ale privighetorilor. Exact ingrediente care să provoace călătorului o predispoziție irezistibilă spre somn. Djinul nostru își alese umbra unei tufe mai groase, își puse lampa sub cap și adormi instantaneu în secunda următoare.

Era trecut bine de amiază când un răget cumplit îl aruncă pe Djin din brațele lui Morfeu tocmai în împărăția norilor. Când își reveni cât de cât, observă că o turmă de oi, însorită de un măgar, păștea din mers ierburile coapte ale câmpului.

- Al dracului animal, își spuse djinul, m-a speriat de moarte...

Apoi realiză că lampa i-a rămas sub tufiș și coborî impacientat să o ia. Dar după trecerea turmei toate tufișurile arătau la fel.

- Fii calm, se îmbărbătă djinul, ia-o metodic.

Scotoci sub fiecare tufă pe o rază de cinci sute de metri, dar nici urmă de lampă. Dispăruse casa lui de milenii, dispăruse aici în mijlocul Bărăganului. S-a învărtit djinul trei zile și trei nopți în zadar prin vasta câmpie, consolându-se că o va găsi cineva și chemarea ei irezistibilă îi va reuni.

Între timp, adică două sute de ani și-a câștigat existența ca hamal, zaraful, instructor de partid și propagandist, apoi, după revoluție prosper om de afaceri. Lampa am găsit-o eu, în timp ce aram o margine înălcită de teren.

- Un artefact antic! am exclamat surprins, zărind-o sclipind în soare pe jumătate ascunsă într-o brazdă.

Am smuls obiectul din țărâna și l-am depozitat în lada de scule, urmând să-l studiez și să îl curăț mai târziu. După amiază, în biroul meu, internetul mă lămuri că obiectul găsit este o veche lampă arăbească. Secolele petrecute în sol imprimaseră în corpul ei dârere oxidată, aşa că, folosind un prosop moale de bumbac încercai să le curăț. După nici două, trei frecări lampa începu să trepideze în mâinile mele și un abur lăptos se condensă pe covor într-o formă umană.

- Sunt djinul acestei lămpi, mi se adresă forma. Iată, bunul Allah m-a adus în fața ei după două sute de ani. Poruncește, stăpâne, îți voi îndeplini toate dorințele.

- Îți bați oc de mine? Dumneata ești Ion Țiriac, miliardarul, nicidcum cine pretinzi.

- În ultimii șaptezeci de ani sub numele astă mă știe lumea, dar pentru un djin adevărat miliardele sunt apă de ploaie. Îți le dăruiesc dacă vrei!

- Miliarde? Ce sunt tâmpit?!

- Atunci vile, palate, mașini de lux, avioane...

- Grijă în plus. Nu, mulțumesc. Dacă îți stă în putere să încălzi atunci când am nevoie să-mi pot plăti facturile, mâncarea, sau călătoriile.

- Atât de puțin?

- Ce-i trebuie unui om ca să fie

fericit? Dar, ca să nu te superi, hai să facem România mai bogată!

- Câte sute de miliarde să bag în trezorerie?

- Este inutil. În câteva luni vor dispare în buzunarele politicienilor coruși. Dacă stârpim corupția țara asta va fi bogată și fără miliardele tale.

- Stăpâne, vorbi djinul, îmi ceri un lucru peste puterile mele. Corupția trăiește în simbioză cu omul de când și-a părăsit coada de maimuță. O poți eradică doar omorând omul ca specie.

- Dar este foarte simplu djinule, dacă-i facem pe indivizi să le fie rușine de faptele lor.

- Cum, stăpâne?

- Să plantăm pe nasul fiecărui corrupt din țara astă un neg mare în vârful nasului. Cu două zile înainte vom anunța prin presă ce se va întâmpla, aşa că cetățenii onești îi vor avea la vedere. Poți planta negul?

- Nimic mai simplu.

Campania de presă a stârnit hilaritate în toate mediile sociale, dar când la termenul stabilit negul uriaș își făcu apariția pe nasurile ministrilor, politicienilor, plus în stulosul aparat judiciar nimeni nu a mai râs. De acum corușii erau la vedere. Printr-o altă campanie de presă am anunțat că negul va dispare dacă corușii își vor recunoaște public vina și vor înapoia bunurile primite ca mită sau furate. În caz contrar va crește până la diensiunea unui pepene de Dăbuleni.

Unii s-au speriat spovedindu-se imediat, dar marii coruși au tergiversat, motivând că totul este o uriașă manipulare, orchestrată de opoziție, cu toate că și în rândul ei erau destui indivizi cu negi uriași pe nas. De-abia când excrescența depăși

binișor dimensiunea unei pătlăgele se declanșă spovedania în masă. Unii au încercat să scape apelând la chirurgi pentru a-l extirpa, dar a doua zi după operație a cresut altul, mult mai mare.

- Ai văzut ce simplu a fost? - am spus djinului.

- Într-adevăr, stăpâne.

- Acum ar trebui să ne distrăm eradicând din lume dictatorii și să-i obligăm pe cei superbogați să-și folosească averea pentru hrănirea flămânilor și alte scopuri nobile.

- Si care ar fi soluția, stăpâne?

- Păi tot negul ne va ajuta, dar de data asta o să-l plantăm în fundul indivizilor.

- Astăda distractie!

O săptămână, atât a rezistat ultimul dictator, care timp de douăzeci și cinci de ani conducea cu mâna de fier ditamai țara europeană. Într-o săptămână, cum am mai spus, în lume nu existau decât milionari, foștii miliardari care și donaseră averile statului sau organizațiilor caritabile. Nici nu aveai cum să reziști mai mult cu ditamai negul de dimensiunea unui măr, plantat simetric drept între buci. Unde mai pui că întreaga familie se pricopsise cu asemenea suvenir și chiar dacă tu personal încercai să reziști stângând din dinți și buci, rudele îți sărău în cap imediat, fiind nevoie să cedezi.

- Alte porunci, stăpâne?

- Eu zic să menținem alerta deschisă pentru corușii, dictatori și superbogați. În rest poți să faci ce vrei, plimbă-te, caută-ți o femeie pe măsură, distrează-te, dragul meu prieten, iar când lumea va avea tendință să derapeze spre întuneric negul salvator ne stă la îndemână.

Potirul mirabilului Amza

Cartea "Potirul cu grâu" face parte dintr-o amplă mărturisire a dragostei autorului pentru câmpia cea roditoare de "mirabilă sămânță" care este bobul de grâu, pe care poetul îl adună să umple potirul cel fără de care euharistia n-ar fi posibilă.

Nu cred că titlul cărții este întâmplător, ci este, mai degrabă, rodul unei lămuriri lăuntrice al unei dezvăluiri a spiritului său profund creștin, fiind că "Potirul cu grâu" ne lămurește absconsul sensului tainei, al unui sacrament menit să ne facă să înțelegem mai bine euharistia (cuminecătura), frângerea pâinii.

Potirul este recipientul, graalul, instrumentul în care este ținut vinul euharistic (cel de împărtășanie, ca să fiu mai bine înțeles) dar acum fiind umplut cu mirabile semințe (ca să-l amintesc și pe Blaga, cu care în problema veșniciei născută la sat, se înfrâște) care măcinante vor da fâina din care se zămislește pâinea, azima, care este supusă ritualului de frângere spre a împlini cuminecătura, împărtășanie.

Pentru mine personal nu-i nicio surpriză ezoterismul poate involuntar sau inconștient de care poetul Tudor Amza dă dovadă, ca urmare a intuiției sau a îndemnului primit de la îngerul veghetor de a da înțeles conținutului prezentei cărți prin titlul ales.

Cum pentru a căpăta învrednicirea împărtășaniei este nevoie de cât mai multă purificare și că aceasta

se obține prin spovedanie, consider că poezile lui Tudor Amza sunt adevărate spovedanii.

Cam tot ce se întâmplă în câmpie, poetului Tudor Amza îl se întâmplă în suflet deoarece copil fiind să-a autobotezat (scăldat) între spicile de grâu și uneori în apa Borcei, pentru purificare (catharsis), ca ulterior să merite să fie ales ca exemplu pentru extraordinarii oameni ai câmpiei.

Are obsesii care-l duc până în vecinătatea suferinței din iubire pentru tot ce ține de câmpie și oamenii săi, salcâm, drapel, mierlă, fântâna cu ciutură, nuci, holde brâzdate, Borcea, în felul acesta fiind stimulat continuu să zămislească versuri atât de explicate încât nu mai este nevoie de nicio precizare suplimentară ("Poezia este singurul meu prieten, / care-mi scotocește prin gânduri, / în fiecare seară. *** Frunțile salcâmilor de-acasă, / lacrimi de îngeri picurate în crengi, / sunt deportații din vârful de coasă / la care-i păcat să nu mergi. *** Mi-a cuibărit timpul toate amintirile / în malurile sfîntite ale brațului Borcea...").

Pot spune că sunt unul din oamenii care cunosc bine poezia lui Tudor Amza, care prin versurile pe care le comite ne convinge că nu greșim dacă îl asimilăm cu-n hierofant devotat care oficiază în altarul său, adică în magica câmpie a Bărăganului ("În câmpie / se află altarul meu / și mă simt binecuvântat / când spicul de grâu / devine Icoana

Hotarelor Lumii... / Acolo / rodul nenăscut / mângâie feciorelnic / umerii brazdei / aşteptând clipa / înlăcrimată de bucurie / să răsără / în lanuri de catedrale / mulțumind / că strădaniile / aruncate sub brazdă / au înmugurit / acum / când viața / îmi bate / cu toiajul în poartă.")

Iubește câmpia până la suferință fiind capabil să-și chinuie ochii spre a le stoarce lacrimile menite să estompeze lipsa sistemelor de irigații ("Dacă aș fi avut lacrimi / câte nopți n-am dormit / nu mai erau necesare irigațiile în Câmpia Română.")

Și pentru că toate cuvintele mele nu pot suplini poezia lui Tudor Amza, las cartea "Potirul cu grâu" care prin conținutul ei poate pleda mai bine decât mine, și vă propun în încheiere versurile "Acolo-n câmpie, în apa fântânii, / cu ochii cât spaima privesc uneori / cohorte de îngerii din lacrima lunii / cum botează norocul atâtore ninsoiri. // În linisteia serii acolo vin cerbii / și setea își sting când pasul l-i greu, / și-n mersul pe jos prin aburul ierbii / dorul de ciute și-l cară mereu. // Acolo-n câmpie trecutul iscoadă / îmi face cu mâna părându-i că eu / mă joc cu cerul pierdut prin ogradă, / pe care viața de vie se cațără greu. // Fântâna acolo mă leagă de glie / și praful din drum mă colindă buimac, pe mine acolo și iarba mă știe, / că-s beat de câmpie și de durere sărac...".

Ica Sălișteanu

Marius DIMCEA

Mă numesc Marius Dimcea și sunt născut în 1993, la Reșița. Sunt absolvent al Facultății de Litere specializarea Limbi și Literaturi din cadrul Universității de Vest, Timișoara. Începând cu anul 2013 am participat la diverse ateliere de Creative Writing și lecturi publice de poezie. Din anul 2022 sunt membru al cenaclului „Pavel Dan” din Timișoara, coordonat de Eugen Bunaru. Am apărut în *Antologia Pavel Dan 65. Carapacea de aur* (Editura Tracus Arte, 2023), îngrijită de Eugen Bunaru. Tot din 2022 am început activitatea în cadrul cenaclului literar „Clubul de Arte S.F. și F. HELION” și am fost publicat atât în revista online cât și în cea tipărită. În 2023 am apărut pe platforma online Noise Poetry și în revista online Planeta Babel.

Metehne

Aurore boreale înfășurate în jurul gâtului
Ferecate în fiecare inel de la porțile Tibetului.
Lovesc cu putere, cu voci de lup, strigăt de bufniță, limbă de șarpe
Clopotele de la marginea mormintelor împietrite
Ca o columnă al unui traian
vizibil
Când îți duci mâna la frunte și te încini cu spatele
La steaua nordului.
Îți ridici capul și te uiți claustrofobic la toate celălalte.

Secular

Planeta este stearpă
Se învârte îndărăt întinerește traumele
Topește credința de cauciu
Leii propovăduiesc iubirea
Cucuvelele viață
Pisicile negre norocul
Legile omului sunt sinistre
Se întind peste legile firii
Se joacă de-a moartea cu pământul
Secular
Nimic nu rămâne cinstit
Nici ioghinii cu spiralele lor
dervish-ii în limpezimea amețelii
ori guru în meditațiile lor
Planeta este stearpă
Și-și adoarme orizontul
Pentru a intra în eternitatea universului

Când oamenii dorm

Noaptea
sufletele împleteșc vieți
Caut prieteni prin vise
ademenesc la colțuri de memorie
Cu dulciuri de la Gretel
îmbrătișări
nuntă în cer
Acolo unde făcliile
Aprinse la căptăiul celui de pe urmă
Inmuguresc constelații.

E cald
mirosul de galben
Scutură simțurile, rătăcindu-mă
în pădure,
Pierdut de la cărarea dreaptă.

Codrin SEZCIUC

Cvinta lupului

Sunt singur pe un vers,
Golit de glas,
Răstignind un gând mut.
Poate să te pictez din memorie,
Cu acuarele în surdină?
De dragoste îți-a fost dor, știi...
Și plângem pe rând, fiecare de pe țarmul lui de visare.
Mai lasă-mi inima ta să îți-o alin cu strop de lumină,
În șoapte de chihlimbar!
Doare, știi...până în altarul lunii...

Exil

Ești jumătatea mea de zbor...
Îți îndulcesc gândurile cu răsărit de cuvinte,
Iar iubirea mea îți șterge ridurile de suferință pe rând.
Nu mai ai nevoie de fard pentru durere,
Odată regăsit-
Fiindcă eu știi unde e tăinuit și ferecat amorul
Fugit din Țara Iluziilor
Fix pe cerul ochilor tăi,
Fulgerați de dorul meu,
Agățat de o stea căzătoare.

Dor

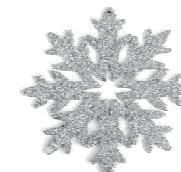
Cu foc mi-ai încrustat pe retină
Zgârietura sub formă de lacrimă
Și buzele strivite
Care anunță primăvara,
Împărtășind dezlegare la iubire.
Degetele tale lungi
Tăinuiesc cu mine mistere
Și privirea îți se înalță pe rugul de raze
Risipind culori în curcubeu.
Îți scriu te iubesc pe aburul lumii,
Iar în târgul de vechituri și antichități
Negustorul timpului păzește sticluța cu vise.

Agogică

Privește-mi inima
Și numără-i cicatricile scrijelite
Cu obsidianul disperărilor.
Nu lăsa cradalida orfană în Atlantida!
Să intrăm pe poarta descătușărilor,
Să ne plouă oriunde ni se năzare,
Să ne iubim sălbatic
Până respirările noastre bat cu pumnii stranși
În geamurile Hiperboreei!

Sinestezie

Zbori între poli în căutarea luminii eterne
Prinsă ca un fluture în felinar.
Îți creionez umbra cuvintelor
Ca să răzbești înspre lumina din afară,
Îți aşez scara sonoră temperată mezotonic,
Dar treptele ei ambivalente
Ne amăgesc ambiguitatea extremă.
Vreau perfecțiunea cristalului
Dormind în părul tău de nebuloase muzici !
Tonurile sunt egale.
Tautofonie din infern

Cum poți sfârâma cu un singur gest truda mea sisifică
De a clădi baraje de gânduri
Ca să opreasă potopul din valea tenebrelor?
Cât de cinică? Să însângereză o inima secată de spaimă
Cu vântul necuvintelor deșertăciunii
Care ne spulberă de noi însine?
Cineva râde isteric în noapte
Aruncând încă un vârtej de riduri
Peste promisiuni, mereu neîmplinite,
Ce dărâmă castelul de nisip al iluziei iubirii.
Vreau să ies din întunericul disperării și degeaba caut,
Claustrofob,
Cu mâinile pe pereții angoasei, nu e nicăieri nicio ușă,
Mi-ai zidit-o cu îngâmfarea ta!
Pariază totul pe negru ,
La cortegiul funerar al sufletului meu
Nu mai curge nisi măcar o picătură de sânge
Îngerul m-a jucat la zaruri și Moartea mă scoate dator acum,
Cu propriile lacrimi.
Sunt îmbălsămat cu întreaga suferință macabru
A tuturor sufletelor ruginate de neiubire...

Şi-o umbră de timp

am văzut azi timpul cărându-se-n spate
negru prăfuit
mi-a lăsat cocoaşa aia de timp
în mijlocul bucătăriei
şि mi-a zis
şи-am adunat timp
de pe la colţuri
de sub preşuri
dintre copertile cărţilor citite
le-am luat la rând
apoi s-a îndepărtat
când alb când negru
cumva poticnit
ca un inorog şchiop
a ieşit prin uşa închisă
şи dus a fost

m-am uitat la cocoaşa aia
de timp alb păstrat pentru zile negre
şи m-am gândit la moarte.

Moment de resetare

aş da foc la toate cuvintele
pentru o clipă pandemică
de tăcere –
cenuşa cuvintelor

la rădăcina lor
caldă luminoasă şi sfântă
aş sta împietrită
să le văd în mugurind
frunză
după frunză
după frunză

apoi m-aş culca
şi aş adormi la umbra lor.

Iulia NICOLAU - CREȚU

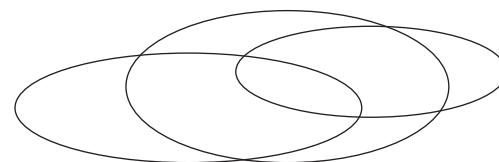

Vremea inorogilor

e vară şi post şi vremea grătarelor
de-o vreme îmi beau cafeaua singură
prea multe cuvinte golite de conţinut
şi prea puţin timp
în goana după like-uri
un joc la mod?
totul îmi pare ireal
ca parfumul unui fruct exotic ce nu l-am cunoscut
am citit într-o carte parfumul de guayaba putred?
nu miroase a guayaba putredă
pe plăuri miroase a inorogi la grătar
ştiu bine mirosurile unicornului

în bucătăria mea miroase a unicorn
a fum
şи-a efemer

închid uşa fără să-o trântesc.

Ochiul oglinzi

uitarea e ca atunci când
te uiţi într-o oglindă
şи nu te mai vezi pe tine
vezi doar oglinda

dragostea e ca atunci când
te uiţi într-o oglindă
şи îl vezi pe celălalt

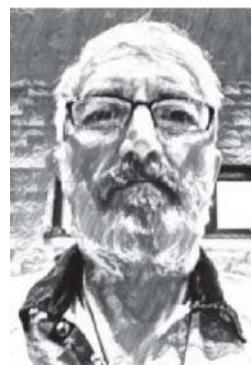
poezia e altceva
poezia e chiar ochiul oglinzi.

Azi

azi mă gândesc la timp
închis ermetic într-o
cutie Yosegi- zaiku japonez?
încercând bezmetic să iasă
mă uit pe fereastra din bucătărie
ce stă să cadă
n-am mai deschis-o de ceva vreme
nu mă uit nici afară
nici înlăuntrul meu
nici a amintire
nici a curiozitate
o gărgăriţă e prinsă între geamurile duble
şи încearcă să iasă
nu-mi dau seama cum a ajuns acolo
nici dacă trebuie să fac ceva
am văzut-o şi ieri

azi mă gândesc la timp ca la o gărgăriţă
şи mă uit la fereastra subredă
ca într-un autoportret.

yose - a aduna, a pune împreună gi - lemn zai – mic,
sensibil ku - muncă
yosegi – zaiku arta de a pune împreună bucăți mici
de lemn astfel încât să se obțină obiecte delicate

Petre Ioan CREȚU

Fiul risipitor sau nepuțința de a fi tu însuți

faptul că ne putem emoţiona auzind ciripiul
păsărilor sau mai ales cum nu ne mai săturăm
privind curătenia cerului după fiecare ploaie nu-i
aşa că îţi vine să te iezi în serios şi să luminezi în
trupul tău muritor ca un arhanghel, de multe ori mă
ascund în cuvinte uneori mă rătăcesc printre ele ca
între pereţii casei părinteşti în zbaterea inutilă de a
deveni altceva decât sunt timp risipit iar Dumnezeu
are mâinile ocupate cu creaţia şi nu-şii mai pieptănă
barba în ea şi-au făcut cuib un cuc şi-o rândunică
alunecând din cer vine un înger să fure gutui anul
ăsta sunt mari zemoase şi gălbui lasă-l să ia lasă-l te
rog îmi zici apoi îngerul ne-a făcut cadou o pereche
de aripi pe care repede ţi le-ai prins de umeri şi te-ai
înălţat până te-ai pierdut şi am rămas singur şi nu
mai am ştiut cum să te uit

strălucim amândoi noapte de noapte cu dorinţa
adunată în memoria pielii după care ne întoarcem
grăbiţi acasă fiii risipitori de dimineaţi şi iubiri
norocoase

Scrisoare de rămas bun şi drumul eliberator spre lumea de dincolo de noi

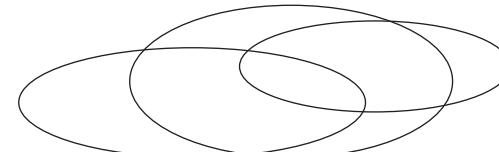
aş vrea să-ţi scriu despre vântul care îmi dă
târcoale şi care suflă puternic şi rece, poate e doar
apropierea morţii, şi cum nu mai am puterea să mă
împotrivesc şi că am obosit şi cum cred că între timp
am renunţat să mai lupt pentru mine să-ţi spun despre
cum oasele se albesc de-atâta suferinţă dar astă ştii
deja şi nici nu-ţi foloseşte sau cum mă simt
abandonat în voia sorţii mai rău ca o frunză purtată
de râu şi cum pieptul îmi e plin de răni şi cum rămân
fără aer şi mă sufoc ca într-un coşmar cu umbre
drăpate pe uşi dar şi cum ele îmi spală răul lumii din
ochi aş mai vrea să-ţi scriu şi despre întunerericul
nopţii din singurătatea mea nopţile fără harul lunii şi
fără îmbrăţişări şi despre urletul de lup vreau să-ţi
mai scriu cum izbucneşte şi se înalţă din mine şi cum
străbate întunerericul ţi-aş scrie după cum vezi dar se
pare că fata aceea despre care ţi-am tot vorbit a
renunţat şi ea şi s-a dus de-ar ştii că mi-am dorit să-o
mai întâlnesc şi să-ăi spun că suntem încă vii şi că ne
iubim, nepământesc de mult ne iubim: ce prost eşti
mi-a zis ea într-o noapte pe stradă şi încă mai plâng

tot mai des îmi vine să mă întind în patul în care a
murit mama să mă desprind din vis să mă liniştesc şi
să plec între timp cineva a aprins o lumânare la
căpătâiul meu şi nu am apucat să văd cine e – aripi de
fluturi cu miroz de tămâie smirnă şi sulf

Ciclul firesc al vieţii sau vindecarea de frig

ca o barcă în furtună sufletul meu aşa cum şi frica
de moarte care m-a cuprins când am încercat să înnot
până la ultimul strop de putere apoi am încercat să
mă las în voia mării într-un ultim gest un gest nărod
ce-i drept atunci am văzut pentru prima oară pe
fundul mării stelele cerului dormind ca nişte flori iar
marea lumina frenetic uneori până în măruntele
pământului alteori până la cer am tot plutit pe
deasupra astrelor adormite până mi s-a făcut frig şi
am început să plâng plânsul nu doare să řii doar
usucă un glas de nicăieri îmi susura în ureche
monoton dormi, hai ţine-mă de mână şi dormi şi
pleoapele îmi atârnau grele ca de plumb, abia am
reuşit să mă desprind ţi-am ajuns lângă tine pe
cearceaful întins pe nisip dârdâind de frică şi de frig
într-un târziu am mai reușit să-ţi şoptesc te iubesc de
mor şi nu mi-a folosit la nimic

în noapte ai plecat să vezi unde ţi au cuib puii de
pescaruşi care peste zi tocmai zburaseră pentru
prima oară eu încă tremuram de spaimă fără să řii

Sevrajele smintirii***[Nevroză 2023]***

(Baladă pentru asasini glamoroși)

Să bei, să tragi pe nară praf dur... din Saturnalii,
Apoi să ragi ca leii-n Castelul Trândăviei,
Iar plebea să scâncească: "Ce juni sunt criminalii!"
E doar o mică stampă din zilele sclaviei,

O floare crudă, Antaeus - micuță floare calpă
Să-ți țină un discurs despre omor!
Ce trist! ... Thomas De Quincey i-ar strivi sub talpă
Pe ei... și pe un tată... și-o mamă „cu amor”?

Noi ne plimbam, în august, boemi, pe Riviera
Ca îngerii unei păci de-ambrozie-mbătată,
Nepricepând nimic din sumbra Nova Era,
Un mastodont kaki ne luase pe lopată.

Cum barba lor ne vruse ciolane-n crematoriu,
Cât ai clipi, pierim vreo nouă în carnagii,
Că n-am văzut, din moarte, semnalul giratoriu
Și ne-am întins pe margini - placide cartilagii

Cum au crescut ca Orcus îi optsprezecete ani,
Ei sunt viconți de Essex... sau poate viceregi
Din cruntele Austrii, cu grași leviathani,
Aduși de-o barză neagră dospind fărădelegi.

Altfel de unde-atâtea magnifice protecții
Și ochi de catifea abia clipind la crimen?
Un Iulus mut, homeric veghează-n intersecții
Și stinge semaforul, să nu-i ginească nimeni.

Ei vor zbura ca neaua-n palatele saxone,
Păduchi giganți amușinând pe plasme
Târâș razant cu iarba, să nu-i vânezi cu drone;
Sunt paji de-ai lui Louis XV - satanice fantasme.

.....
Târziu... târziu... poliții, patricieni, tăuni
Treziți dintr-un huzur împăratesc
Au fremătat..., vai nouă, old meni cu vizuni
Funebre... ca-ntr-un vortex... banal infern dantesc

Din care sug otrava viespile amintirii
Și mintea rea ne intră-n sevrajele smintirii.
.....
Manson și Chapman - preacumini coyotii
Au stat în patefonul roz-blindat Sing-Sing
Și-au învărtit, cum știm de-o viață toți,
Platanul Helter Skelter în jukeboxul Ding-A-Ling.

Pe reci pereți, în jail, ei au pictat doar porci;
Unul crăpând mai an de cea mai bună moarte,
Altul, ciupind sitare și sfredelind vechi orgi,
Visează înainte o crimă ca la carte.

O alta... peste-ocean... într-un cețos Hyde Park
[Emite din celulă drăcești comunicate]
Strujind din „Honey Pie” alice complicate,
Să geamă biata Londră doar cât ai zice... mark

Că nu au fost afinii coruptului J.Tyler
Din era tormentată a unui Edgar Poe
O spune cu emfază un guraliv profiler
Școlit la Guantanamo doar să facă zilnic show.

Emis din satelitul numit Moarte de Om
Al unui blond ceauș - vel agă cu chip groaznic.
Să-i 'nalte peristolul pentru a Crimei Dom,
Pentru doi sfinți primește diverși sofiști la praznic.

În fund, e-un lagăr drastic mascat în nou azil.
S-ar îngrozi și bravul Guillaume Apollinaire!
Ferestre-n mov boite ca Miss Marizibill,
Cu perle și safire pe piece mânere...

.....
Sub multe crime tragem, ca-n morgi, linie neagră
Și lină cum e-n inimi „o vale cu păpuși” -
Filmul rulat aici o toamnă-ntreagă
Prin șaptezeci, în săli cu brand de rumeguș

Mă strecuram tip til rupând cu dinții mici
Matricola gălbui - stigmatul inocent
Pe-un umăr tatuat cu fir pitic de-arnici.
Eram, la șaispre ani, famat adolescent?...

Și ascultând din sfere „Je t aime ... moi non plus”
Mă ghenuiam în scaun s-o văd pe Sharon Tate;
Valsă ca o madonă-n al morții zaiafet.
Urcam un dâmb erotic ca-n mitul lui Camus

Sisific... flutur static cu-obraji părăliți de stele
Sorbeam ca pe campari luxura din Bel Air
Duios pe Valea Morții polenizam castele...
Acum the rapt- the crime- the war is everywhere!

.....
Suflet de kamikaze, sfidând melancolia,
Eu bag ca un obraznic un băț putred prin gard,
Dar altor răi războinici parcă le sunt solia,
La marnea Europei - spasmodic bodyguard...

Aug. - Oct. 2023

Noi, trăitorii în aer liber,
Noi, cei creați din miturile spațiu-timpului,
Știm că nimic nu vine de nicăieri.
ZAHIR AL-BATIN , ferma de vis,
Ritualurile țigănești,
Absența,
Pisicile grase,
Harta corpului,
Căinii credincioș i,
Apele Dunării însărcinate cu niște peștișori
Care călătoresc în timp,
Prietenii, poeții și vinul,
Care te poartă în locuri și vremuri
Pe care nu le-ai cunoscut niciodată,
Doamnele frumoase trecute de patruzeci de ani,
Cu toate visele lor,
Ziarele împrăștiate, poezia și muzica,
Cărțile aranjate cu grija,
Kamasutra în umezeala ploii,
Toate acestea pentru a ieși împreună din capriciile universului,
Care încearcă să ne prindă în capcană.

Poeme de MOAEN SHALABIA

(stilizare din arabă de F.M. Ciocea)

Suntem împreună, Florin Ciocea,
Împreună în acest război odios,
În acest vid aglomerat, lipsit de frumusețe,
Cu excepția faptului că ne prinde în capcana viclenă
Dintre îndoială și certitudine.
Este misterul mării, prietene,
De la Maghar la București,
La Fetești,
La Mangalia,
La Constanța,
Printre copaci luxurianți,
Trecând prin flacăra istoriei antice –
Neptun, Venus, Pluto, Apolo și Jupiter,
Prostitute țigănci,
Femei pofticioase pândind la marginea drumului.

În acea seară era o cascadă de marmură
Și în ochii ei oglinzie captive
Au schimbat cursul sortii.
Pentru a nu uita
Eu sunt cel care stă în aer liber,
Stau în fața ta,
Să fiu primul pe care îl întâlnești.

Moaen Shalabia

Victor NICOLAE

T.V. SUICID

“Încercarea noastră de a vaccina întreaga planetă a eşuat, 'schimbarea climatică' fiind 'prea abstractă' ca oamenii să o priceapă, dar viitoarea criză a apei e ceva cu care toată lumea va fi de acord” - pare cumva deceptiōnătă Mariana Mazzucato (FEM)... dar se preface... hai, marş: *trec rânduri, rânduri, vaccinații, victorioși și triumfal, modificați genetica, cu consumările informații, că n-au habar de ce-i aşteaptă...* rip...rip...rip ...continuă represaliile din partea „autorităților medicale”: salvarea vieții „descurajând vaccinarea” e considerată de **Serviciul Tribunalului Medicilor practicieni** o gravă punere în pericol... chiar și *Daily Mail* omite studiul lui *Imperial College London* (că „vaccinul” ar fi salvat 20 mil. de vieți) e complet discreditat...

Televizorul meu e lângă fereastră și arată ce vrea el. Îmi spune că soarele străluceste și că azi e cea mai caldă zi din istorie. Fereastra zice că afară plouă. Vorbesc cu televizorul, mă cert și mă supăr pe el, schimb canalele și mă înfuri și mai tare când nu găsesc nimic pe cele 100 de posturi disponibile... toate îmi cer să mă vaccinez „sigur și eficient” ca să nu-mi mai cert t.w.ceul. Așa că mă conformez și pornesc spre salvarea "sigură și eficientă" aflată la câteva străzi. Aștept, înaintea mea sunt câțiva la fel de bine sfătuți, în stare să semneze acea simplă formalitate a „consumării informate”, ca la televizor... intru pe internet să vad ce mai consideră cenzura a fi dezinformare, iată: *30 de persoane au fost vaccinate în aceeași zi, în aceeași locație. Toți sunt acum decedați. Iar morțile lor sunt în strânsă proximitate temporală, într-un scurt interval de timp, unul față de celălalt...* .alt titlu derulant: *Ratele de mortalitate la 100.000 dezvăluie în mod șocant că adolescentii și tinerii adulți vaccinați cu 4 doze COVID-19 au cu până la 318% mai multe șanse de a muri decât cei nevaccinați...*

...mai, televizorule, nici o știre de-a ta nu elimină nuanțele, ambiguitățile și contradicțiile ce ne afectează conștiința... doar disonanțe cognitive... nu schilodirea adevărului despre opresiune, crimă și genocid, ci inversarea lui obține diametralitățile total opuse realității... copiii sunt uciși din vina lor, că nimeresc în focuri încrucișate... bombardarea zonelor rezidențiale, grămezile de morți și răniți nu-s decât niște efecte colaterale ale grevelor chirurgicale... distrugerea localităților e o demolare a terorismului * videoclipul pe fază, ce acuza rachetele jihadiste că au lovit spitalul, a dispărut de îndată ce marcasele de timp indicau că trecuseră deja 40 de minute după explozie * dacă ar urma o anchetă, farsa ar recurge la investigațiile imparțiale și criminalii nu vor fi niciodată trimiși în judecată – între timp, se aşterne uitarea... pe sub toate cicatricile minciunii... specialiștii în dezinformare îi acuză pe cei din mass-media adevărului și a independenței că răspândesc numai știri false... însăși NASA a fost prinsă în flagrant... că mass-media de masă raporteară numai adevărul despre război, siguranță și probleme de sănătate... că toți albi heterosexuali sunt rasiști, bigoti, homosexuali și îi urăsc pe toți imigranții... că tot ce-i transgender și queer este bun pentru umanitate, adolescenți, copii și bebeluși... că Biden a câștigat alegerile corect în 2020, dar Trump a trișat în 2016... Apoi a venit scamdemia. Suprema Gripă Fauci din Wuhan „a scăpat” ni s-a spus că dintr-o piață umedă s-a măncat carne de lilieci și infectații s-au urcat pe vase de croazieră către Italia, San Francisco și New York. Apoi au venit măștile, blocajele, distanțarea și dozele mortale, cu cheaguri. Campania de dezinformare e un alt război împotriva umanității, ne transformă în zombi...

În aprilie, microbiologul Kevin McKernan se adresa legislativilor: „Testele multiple susțin

contaminarea ADN depășind cerințele de 330 ng/mg ale Agenției Europene pentru Medicamente (EMA) și ale FDA de 10 ng/doză... nivelul de contaminare a fost și de 30%, adică... circa o treime din conținutul anumitor fiole a fost ADN plasmidic, ce crește drastic integrările genomice și cancerul... ceea ce producătorii, autoritățile sanitare și verificatorii faptelor au mințit ca *imposibil*”. Chiar și Consiliul Mondial pentru Sănătate (WCH) recunoaște : „Contaminarea cu ADN a 'vaccinurilor' ARNm reprezintă un risc pentru toată lumea de pe planetă” / „ADN replicabil, aşa-numitele plasmide, atât în vaccinurile monovalente, cât și în cele bivalente, nu ar trebui să existe deloc... deci... cei vinovați pot fi acum dați în judecată.

Televizorul merge întruna! Deși nu mă mai interesează părerile lui, să și le țină pentru idioți și gură-cască... nici fotbalul, nici tenisul, sfaturile pandemice, concursurile, jocurile de noroc, serialele și reluările lor de succes... Niciodată nu mi-a spus că Națiunile Unite îi exclud din statisticile sale de sănătate pe cei peste 70 de ani... ca medicii de pretutindeni să îi ucidă fără niciun risc ca standardul sanitar al țării lor să retrogradeze. Protocolul „Liverpool Care Pathway” îi lasă să-și omoare victimele, fără mâncare și apă. *Soluția finală* amestecă letal morfina cu un tranchilizant pe bază de benzodiazepină. Autopsiile se interzic. Medicii legiști și procurorii tac ca porcii-n păpușoi. Asociațiile Medicale au redus planificarea, diagnosticarea și tratarea pacienților pentru a diminua „amprenta de carbon a îngrijirii”. Nenorocitilor li se recomandă să accepte notificarea cu „nu resuscitați” fiind mai bine pentru ei să moară, mai ales în cazul tinerilor bolnavi mintal, dizabilități sau cei cu sindromul Down. Vacciniștii și-au vândut responsabilitățile etice, urmând orbește politicienii resetatori și profiturile companiilor farmaceutice. Eutanasia involuntară se globalizează. Depopularea face ravagii și printre copii. Băi, televizorule, nemernicule, te-ai vaccinat și tu ca toate antecadavrele astea doctorale... atingând paroxismul? E de necrezut cum miliarde de victimizați așteaptă o salvare din partea acestor suicidarzi în halate albe... în deplină cunoștință de cauză!

„Următoarea pandemie nu-i o întrebare cu *dacă*, ci de *când*”, știu ei, decidenții, ce urmează și... ca „*să nu se mai repeată greșelile trecutului*”... greșelile lor că nu ne-au resetat pe toți... recurgând însă la dublarea și amplificarea acestor acorduri obligatorii juridic, la nivel mondial – „*De aceea negociem un Acord de pandemie și modificări ale Regulamentului Internațional de Sănătate*”, recunoaște Tedros consolidarea „*cadrului legal pentru răspunsul global la pandemii*”... nu de dragul sănătății, ci... ca înainte de declararea altei pandemii, legal, să fi acaparat deja orice strategie a națiunilor semnatare de a renunța la dezacord și disidență în agonia socială și suprimarea vitală, ca numai dezinformarea și narativile false să dicteze... obținând o creștere și mai doabolică a îmbogățirii criminale – creșterea inegalităților: „*De dragul generațiilor viitoare, nu trebuie să ne întoarcem la vechiul ciclu de panică și neglijență ce ne-a lăsat lumea vulnerabilă*” conchide Tedros.

...știința nu-și consumă carne turbo de laborator, că i-ar cauza cancer... aşa că „Italia e prima națiune ce a spus *nu* alimentelor sintetice, aşa-numitei 'cărnii sintetice'. O face printr-un act formal și oficial”, a hotărât ministrul Sănătății, Orazio Schillaci: „Rezoluția solicită angajamentul de a interzice producția, comercializarea și importul de alimente sintetice pe teritoriul nostru”... „Aceste măsuri urmăresc să reglementeze situațiile în care sănătatea publică a mediului ar putea fi în pericol sau

când există incertitudine cu privire la efectele anumitor produse care sunt sau vor fi introduse pe piață ori consumate”... „E crucial să existe măsuri pentru a aborda aceste riscuri potențiale, pentru a asigura siguranța mediului și a sănătății publice în asemenea cazuri” – astfel, Italia devine prima națiune ce interzice o soluție patogenă la aşa-zisele schimbări climatice... dezlănțuind cancerul prin proliferarea liniilor celulare imortalizate... tumori cancerose cu garnitură de gândaci! * americanii însă sunt sacrificati executiv * Departamentul pentru Agricultură al Statelor Unite (USDA) al lui Biden a aprobat „carnea de pui” din laboratoarele lui Gates încă de la sfârșitul lui iunie... de când alimentația s-a cancerizat resetator... auzi, televizorule?... libertatea ne e strivită de minciuna că vom fi în siguranță doar dacă ne supunem mânuitorilor de cadavre... frica pierderii libertăților de a călători, de a ne bucura de viață, blocările, ventilatoarele, protocoalele, concedierile, foamea, interdicțiile la spectacole, cinema, restaurante, stadioane, anihilarea întrajutorării, depersonalizarea... și... acum... groaza de a nu se tot reactiva și mai cumplit aceste tactici cheie pentru a ne arunca în experimente și mai vaccinocene... ce exclud ziua de mâine... din viitorul cel mai apropiat... *** și cea mai mare campanie de frică psihologică din istoria omenirii, prin noi tactici de spălare a creierului, ținetește saltul demențialității decisive... ”Peste 200 de reviste de sănătate solicită Națiunilor Unite, liderilor politici și profesioniștilor din domeniul sănătății să recunoască faptul că schimbările climatice și pierderea biodiversității sunt o criză indivizibilă și trebuie abordate împreună pentru a menține sănătatea și a evita catastrofa. Această criză generală de mediu este acum atât de gravă încât trebuie să fie o urgență de sănătate globală”, a pretins BMJ, un jurnal medical săptămânal revizuit de colegi... fără a menționa cine le finanțează pe cele+200... legislativul nu investighează ravagiile cenzurii, propagandei și nici ostracizarea celor care au dovedit pericolul genetic experimental... în vreme ce mass-media corporativă atacă propagandistic atât de sistemic... încât însuși guvernul trebuie suspectat ca inițiator al acestor atacuri... coordonate de la cele mai înalte niveluri. Alianța Globală pentru Imunizare prin Vaccin (GAVI) are imunitate totală de la guvernele în cauză subită... echivalată deja cu o lovitură de stat... pe fundal mondial criminal * aflate tot la Geneva, nici OMS, nici WEF n-ar mai fi eligibile pentru imunitatea diplomatică – susține Pascal Najdal, al căruia tată a fost co-fondator alături de Schwab la începutul anilor'80... acum: „*Cutting off the Head of the Snake*”

...lașitatea e lipsa noastră de speranță... transpirăm sânge contaminat... nu voi mai pune niciodată mâna pe o armă... pentru că mâinile... ce mi s-au tăiat... mi-au rămas încleștate pe o armă ruginită... nu mai pot decât să-mi îngrijesc trupul într-o iluzie... dedublarea eului într-o transă lirică... sau într-o țeapă, păstrată numai pentru el de către acela... care a despădurit lumea până la eradicarea crimei... și să aștept ca din rânilor mele să mai curgă lapte și miere...

„Această agendă a fost planificată de mult, dar în cele din urmă nu a reușit, precursoare fiind gripe porcină, în urmă cu aproximativ 12 ani... și este pregătită de un grup de psihopați și sociopați superbogați, care urăsc și se tem de oameni în același timp, nu au empatie... sunt mânați doar de dorința de a obține controlul deplin asupra noastră, toți oamenii lumii...” (Dr. Reiner Fuellmich)...dar... din 2021... orice inițiere juridică a fost respinsă... mai mult de atât, activistul german pentru drepturile omului conducea un grup științific și juridic pentru un proces în numele victimizării prin injectare toxică. A și fost condamnat în luna mai a anului trecut pentru “insulte” și amendat abuziv. În 13 oct.a.c. în ambasada germană din Mexic... Fuellmich a fost imobilizat, adus în Germania și întemnițat.

...circuitele Wi-Fi sunt activate și în frigidere, în

aparatele de aer condiționat și alte electrocasnice, mașini de spălat, uscătoare, soneria de la ușă, contoare... cu certitudine complexă... și în televizoare – mă auzi, televizorule, mă vezi și tu pe mine ce fac? -, și-n smartphone, laptop, Alexa, Siri, carduri de credit, pașapoarte sau evidență vaccinării... chiar obsedant pe rețelele de socializare și tot Internetul... casa mea își are cantitatea ei de supraveghere non-stop... e doar o locuință foarte intelligentă, ultraperformantă prin varietatea amenințărilor directe asupra securității, încrederii și confidențialităților mele, maximizate prin interacțiunile rețelelor geolocale ale Internetului Lucrurilor, echipate cu antene, obiective de luat vederi, microfoane și diversi senzori ascunși, ce îmi percep și activitățile cele mai intime...

...și... la miezul nopții, televizorul meu s-a sinucis...

...îi mulțumesc din toată recunoștința mea pentru supremul lui sacrificiu... în numele adevărului adevărat... împingându-mă astfel spre adevărata informare: mi-a salvat viață

...transumanismul victorios ‘salvează planeta’ și prin tehnologiile structurilor complexe, specificate la nivel atomic, realizând sinteze mecanice... naniții programati vor înlocui celulele umane *** deja, cca 6.000.000.000 de vaxi sunt conectați ca... nanonetworks

* nano~network @ săraci și goi... depozați, intoxicați, genetizați... fără adăpost... toxicizați din prost... în prost... aliniați, alienați... în rânduri, rânduri... scăpați, descreierați, eliminați și compactați... încolonați, covidizați... că-i mare bal, catastrofal, în abatorul canibal vital/mortal

*** *** agenda30 însă ne dă și soluția salvării planetei... prin chiar disoluțiile ei extincționale: * resetați depopulația și depopulați transumania!

Allegro Barbaro I - versiunea în limba română

Despre poezia eliberată de dogmatism
sau despre Pacea Mondială într-o Lume a Neliniștii

One minute-story. Rostește-mi numele și voi păstra tacerea.

de Sándor Halmosi

Așa cum se prezintă lucrurile, niciun sistem sau construct din această lume, fie el cognitiv sau filozofic, nu poate evita riscul de a deveni dogmatic. Pericolul este la fel de real pentru orice fel de mișcare spirituală, comunitate religioasă, pentru un mediu materialist sau ateist, într-o bulă socială sau politică, o formă de organizare statală, o comunitate sau un grup de prieteni. E demonstrat chiar și matematic, mă gândesc la teorema lui Gödel, faptul că nu există un sistem închis, fără să existe un opozit al acestuia.

Există o posibilitate a existenței unei zone libere de acest risc și acea zonă este arta, în principal poezia, având în vedere că aceasta nu este nici sistem și nici nu este închisă: poezia este prin definiție lipsită de dogmatism, iar, spre deosebire de proză, poezia nu oferă explicații. Mai degrabă poezia ajută cititorul să vadă, ne educă, vine cu proclamații. Poezia este întotdeauna mult mai informată decât cuvintele scrise ale Legii. Extinde spiritul Legii fără să o pună în paranteză, fără să explice cum funcționează sau să fie antrenată în explicații de definire. Scopul poeziei nu este de a convinge, ci este acela de a salva cititorul. Exist pentru că nu exist, spune poetul maghiar János Pilinszky. Poezia este expresia absolută a *lipsei de închidere*. Câmpul mobil al spațiilor dintre cuvinte, în care liniaștea are ceva de spus. Securitatea stabilă a îndoielilor care au nevoie să fie revăzute și pot fi revăzute. Zona confortabilă a plutirii deasupra abisului. Calmul de a fi fără casă și de a simți că ai o casă pretutindeni. Este expansiunea spre absolut tot ceea ce există.

Din acest punct de vedere așa sunt oamenii: sunt monștri cu aripi de înger. Totuși, cei mai mulți dintre noi nu au aripi. Ne străduim să trăim bine. Întotdeauna mai bine. Mai confortabil, întotdeauna. De sute și sute de ani ne-am luptat pentru a trăi mai bine, pentru demnitate, pentru drepturile noastre, pentru valorile noastre, pentru orice poate înălța sufletul, pentru a păstra frumusețea; am luptat conștient, necruțător. Dar o dată ajunși în acest punct am devenit prizonierii confortului, am pierdut contactul cu sufletul (ceea ce semnifică de fapt moartea poeziei).

Ne-am pierdut conștiința și bunăvoița, cunoașterea profundă a valorilor reale, felul nostru de a merge prin lume. Am eșuat și am tras totul după noi, tot ce era frumos și prețios și ne determina să păstrăm calea. Am pierdut legătura cu farul, apoi am distrus până și asta.

Numai poezia va fi o oglindă pentru noi, numai poezia ne va opri să ne aruncăm cu viteză în abis. Numai poezia știe să ne apuce de guler și să ne zguduie: oameni, opriți-vă, ce faceți? Vai de comunitatea și de societatea care a pierdut legătura cu sufletul său, care nu mai trăiește o viață poetică și care duce lipsă de *poeta sacer*, poetul sacru. O asemenea comunitate și societate nu mai reprezintă o comunitate și o societate. Fără rezistență, fără lumină, răspunsurile eterne oferite de poezie nu reprezintă nimic decât un lucru mort, ce se învârte mereu și mereu fără sens. Forme fără fond, bucăți răzlețite una de alta. Suflete îngrozite care au nevoie de o atingere umană, care au pierdut legătura cu tot ce e important. O cale care nu duce nicăieri, o lipsă de grație.

Corul devine tot mai zgomotos și tot mai agitat cu fiecare zi: vrem doar să supraviețuim! Prețul nu contează. Mijloacele nu contează. Suntem într-o stare profundă de rău. Las pe cineva să intre în detalii altădată. Încă o dată, este o mare greșală! Căci nicio schimbare nu va avea loc dacă nu ne facem temele și nu punem bazele unei fundații spirituale chiar în acest moment. A eșua în trăirea unei vieți intens poetice, a eșua confruntarea cu tot ceea ce ne-a dus în acest punct, a eșua în oprirea acestei devieri și a pune punctul pe I, înseamnă că nu vom supraviețui și nici nu o merităm. Atâtă vreme cât poezia este vie în lume există o speranță – speranță pentru conștiință, pentru pace, pentru un anume tip de tacere, pentru a fi prezent. Sper să punem capăt distrugerii, distrugerii existenței. Este vorba de o Cale Dreaptă Ca o Săgeată, o cale greu de străbătut, inconfortabilă. Totuși, este calea care ne ține în viață.

Îngerul îmi dă dezlegare.
Poezia nu-mi îngăduie.

6 iulie 2023, Ungaria
(traducere: Irina Lazăr)

Natalia PÎNTEA

Născută la 15 mai 1996, în satul Măcărești, raionul Ungheni. A absolvit Facultatea de Litere, USM, specialitatea Limba și literatura română și limba engleză. În prezent este masterandă la Facultatea de Jurnalism și Științe ale Comunicării, ale aceleiași universități, specialitatea Producție video și media promoting. Este membră a atelierului „Vlad Ioviță”, coordonat de Dumitru Crudu. Publică poezie, cronică de carte și interviu în reviste din Republica Moldova și România, ediții print sau on-line, printre care: *Timpul din România, ediția din Republica Moldova, Argeș, Planeta Babel, Omie de semne*.

Ochelari roz

Fiți amabilă, doamnă!
Am nevoie de o pereche de ochelari
Exact
De o pereche de ochelari am nevoie
Da, da, ați auzit bine
Recomandarea medicului?
Nu
De ce am nevoie de ochelari?
Aș vrea să nu mai văd când mă trezesc dimineață
Gândacii de bucătărie pe pereți
Aș că, fiți amabilă, doamnă și dați-mi, odată
o pereche de ochelari roz

Cerc

Stăm în acest cerc cu ochii legați
Mișcările noastre sunt simple
Am învățat ușor să intuim următorii pași
Ne ținem de mâini și mă rogi
să nu-ți mai vorbesc despre frică
Ce bine că ne ținem de mâini
Dacă ne-amdezlegă ochii am urla

Vera

De cum s-a trezit dimineață
Vera s-a îmbrăcat
și a pornit la farmacia din sat
să caute pastile
dar n-a găsit în sat
Aș că medicii au trimis-o în oraș
Dar nici în oraș n-a găsit pastilele pe care le căuta Vera
Pastile împotriva naivității
Aș că Vera s-a oprit în Hawaii
De unde și-a cumpărat 5 kg de kiwi
Fructe pe care Vera nu le-a mâncat niciodată
și atunci s-a pornit fericită spre casă

Romeo Aurelian ILIE

În urmă cu 100 de ani se năștea la Urziceni scriitorul Constantin Țoiu...

Cronica antologiei *Amintiri dintr-un veac - Centenarul Constantin Țoiu*, editată de Biblioteca Municipală „Constantin Țoiu” din Urziceni
(Editura Editgraph, Buzău, 2023)

Pe 19 iulie 1923 se năștea la Urziceni, Ialomița, scriitorul Constantin Țoiu, al săptalea copil al lui Tomas Sotir Țoghiu (devenit Toma Țoiu „pentru înlesnirea pronunției locale”), de origine aromână din nordul Greciei și al Ifigeniei, devenită Eugenia (fostă Ioanis), grecoaică get-beget din Salonic. Constantin Țoiu, a fost unul dintre cei mai titrați și apreciați romancieri ai anilor 70-80 ai secolului trecut, atât de către critica de specialitate, cât și de către cititori, fiind pentru o vreme și vicepreședinte al Uniunii Scriitorilor din România. A debutat în anul 1965, cu romanul *Moartea din pădure*, dar a cunoscut gloria literară peste 11 ani, cele mai cunoscute romane ale sale fiind *Galeria cu viață sălbatică* (1976) și *Căderea în lume* (1987). Publică până în anii 2000, ultimele sale cărți fiind *Răvașe din Kamceata*. *Prepeleac V* (eseuri și articole, 2000), *Memorii din când în când* (vol. I, 2000, vol. II, 2004, vol. III, 2006), *Istorisirile Signorei Sisi* (roman, 2006), *Vrajeli (de buzunar)* (eseistică, inedit, 2007), *Memorii întârziate* (2009) și *Memorii vol. V - Vederi din Prepeleac* (2010). S-a stins din viață la 4 octombrie 2012, fiind înmormântat pe Aleea Scriitorilor din Cimitirul Bellu din București.

Anul acesta s-au împlinit o sută de ani de la nașterea prozatorului, eseistului și omului de cultură Constantin Țoiu, iar ca semn de recunoștință, Biblioteca Municipală din Urziceni, instituție care îi și poartă numele încă din anul 2003, când municipalitatea i-a acordat scriitorului titlul onorific de „Cetățean de onoare”, a editat o antologie memorialistică, denumită foarte sugestiv *Amintiri dintr-un veac*, îngrijită de scriitorul și filosoful Alexandru Buleandă, la rândul său un reprezentant de seamă al municipiului ialomițean și publicată la editura buzoiană, Editgraph.

Antologia este structurată în trei părți foarte bine delimitate și reprezentate: *Amintirile autorului omagiat despre locul nașterii sale*, *Amintirile însoțitorilor autorului omagiat la locul nașterii sale* și *Imaginiile comuniunii autorului omagiat cu însoțitorii lui la Urziceni - locul nașterii sale*. Fiecare dintre cele trei secțiuni este deosebit de emoționantă, și totodată plină de informații cu caracter istoric, care fie fac deja parte din istoria recentă a literaturii române fie urmează să consemneze ca atare în paginile acesteia.

Desigur, una este emoția degajată de mărturiile autorului însuși, care este una „altoită” atât de nostalgia sa personală cât și de umorul său proverbial, și cu totul alta este emoția izvorâtă din evocările celor ce l-au cunoscut, mai cu seamă că mare parte dintre acestea au fost redactate după „*Căderea în vesnicie*” a autorului, o emoție pură, nefiltrată, lăsată în voia suvoiului inimii.

În anul 1993, deci cu ocazia împlinirii vîrstei de 70 de ani, în plină senectute, Constantin Țoiu scria într-un articol pentru Magazin de Urziceni: „*Am umblat foarte mult prin lume: am fost în China, în America, în Siberia, am văzut Spania, Franța, Anglia, Italia. Se întâmplă un lucru nemaipomenit, un lucru ciudat în aparență: oricăte locuri ai vedea, cel mai important și cel mai emoționant loc - dacă ai ceva de spus - rămâne cel pe care ai văzut oamenii prima dată, oricât de mult te-ar fi făcăt să suferi. Pentru mine, la 10, 12, 14 ani, Urziceniul era centrul lumii! Urziceni: Drăgan, Gândac, Ștefan Chioru, Iordache, Gigi Balcan... Era un târg nebun,*

cu o viață foarte colorată, un târg de caracter, foarte expresiv prin oameni și prin locuri: cafeneaua, Luca, lăutarii, Olmazu... Un târg aproape Faulknerian. Există un gust al țărâniței locale, al existenței unui anumit spațiu, limitat - o comună, două, o jumătate de județ -, pe unde ai umblat până ai avut 18 ani, care este de nesters. Această atașament de locuri și de oameni este foarte important”. Așadar, deși plecat din Urziceni la vîrsta liceului, scriitorul Constantin Țoiu nu a înțeles o clipă să poarte Urziceniul în inima lui, indiferent pe ce meridiane și paralele l-au purtat pașii sau vînturile vieții. Ceea ce spune foarte multe despre sufletul acestui om atât de pur și de sentimental.

De altfel, scriitorul vorbește mult și frumos despre locurile natale inclusiv în multele sale volume de memorii. Amintește de oameni ai locului, altminteri niște anonimi ordinari pentru cititorii din alte orașe sau zone, despre începuturile culturalizării și industrializării Urziceniu, care uneori mergeau mâna în mâna, vezi cazul întâiului cinematograf, dar și de episoade ce țin de mica istorie locală, dar care ar putea la fel de bine să țină și de istoria cea mare, fie ea alcătuță și ca o culegere de anecdotă. În acest sens, amintim și noi aici despre relatarea vizitei lui Lucian Blaga la Urziceni din 1939, care nu venise pentru vreo lansare de carte, ci doar ca să-și astâmpere focul inimii, precum și de momentul din al Doilea Război Mondial când soldații sovietici ajunși în oraș au fost făcuți să credă că sunt deja aproape de Berlin: „*A, să nu fi uitat cum intraseră trupele sovietice în Urziceni, în septembrie 1944. Pe bulevardul central, Ferdinand, oştirile defilașeră, cam zdrențăroase. Erau mai multi asiatici. Calmăci, uzbeci, niște tipi mărunti cu ochii pieziști, care vorbeau repede. Unul dintre ei îl întrebă cu înfrigurare pe Costică Balcan, primarul, om glumeț: „Kuda Berlin?” adică „Unde e Berlinul?”, convins în uriașa sa confuzie geografică, și nu numai, că Urziceniul era un fel de suburbie, de periferie a capitalei Reichului. Si nea Costică Balcan, serios, îi arătașe cu degetul: „Uite-acolo, neică!” - spre Bărbulești, un cătun amărât de țigani, săraci, înfundat într-o mlaștină. Niciodată cu Urziceniul nu se făcuse o asemenea glorioasă confuzie: să te crezi la doi pași de Berlin!*”.

În secțiunea dedicată amintirilor însoțitorilor lui Constantin Țoiu semnează articole memorialistice: scriitorul Alexandru Buleandă, scriitorul și profesorul Titi Damian, profesorul Adriana Dobrinescu, doctorul Constantin Georgescu și scriitoarea Lili Balcan. Dintre toate acestea, mă voi opri doar asupra unuia singur, tot unul amuzant, căci aşa se cuvine, să păstrăm vîi anume amintirile plăcute, vesele, care să ne smulgă zâmbete, nu lacrimi, istorisirea scriitoarei Lili Balcan despre reîntâlnirea, la vîrste

venerabile a scriitorului Constantin Țoiu (83 de ani) cu doctorul Constantin Georgescu (85 de ani), prietenii foarte buni în copilarie. Discutând ei despre una și alta, ca din senin, doctorul îl întreabă pe scriitor: „- *Ascultă dragă! Zise doctorul cu glas răstărit, te rog să-mi spui acum, în ceasul al douăsprezecelea, ce-ați avut cu mine, tu și Lică, când m-ați bătut cu zăpadă în curtea școlii?*”. Evenimentul se petrecuse în urmă cu nu mai puțin de 75 de ani, iar doctorul încă era marcat și nedumerit de micul „război” din copilarie dintre el și prietenii lui. Însă „cireașa de pe tort” a acestei amintiri o constituie replica finală a scriitorului: „*Tare te-aș mai bate și acum!*”.

Foarte emoționante sunt, acum, la ceasul comemorării, și imaginile adunate în secțiunea finală a acestei antologii, mai cu seamă cele care îl surprind pe Constantin Țoiu, plin de voioșie și zâmbind ca un copil, înconjurat de elevii, profesorii și oamenii de cultură din Urziceni, cu diversele ocazii în care s-a întors acasă în ultimii săi ani de viață și activitate.

Scriitorul Gheorghe Dobre, un alt ialomițean, originar din Ion Roată, dar stabilit la Slobozia, directorul editurii Helis și a Asociației Culturale Helis, are o maximă a sa: „*O comunitate care nu are povestitor, nu există*”. Urziceniul a avut un povestitor neîntrecut în persoana scriitorului Constantin Țoiu. Poate va mai avea și alții. Datoria celor povestitori de el este aceea de a nu-l uita, de a-l povesti la rândul lor. Până acum Urzicenii s-au achitat de această datorie, dovedă fiind și această antologie. Să dea Domnul să îți țină și pe mai departe bunele obiceiuri memorialistice și umane.

Melania-Victorina FLORESCU

Balada unui nostalgit

Aici, departe de negura unor vechi zile,
Dincolo de noptile insomniilor reci,
Te zăresc diluată în văluri diafane,
Unduind dinaintea neputinței de a-prinde
O farâmă de timp în palmă.

Acolo scaieții par de mătase
Praful deșertului e pulbere de zahăr
Nu-i ploaie să-mi stingă setea
Nu-i furtună să-mi răcorească gândurile
Nimic nu-mi mângâie obrazul
Mai delicat decât palma aspră a acelor vremuri.

Ghearele tale mi-au zgâriat sufletul
Lovitura ta grea m-a dat cu capul de caldarâm,
M-ai tărât prin nămoalele în care se iubesc varanii,
Prin foamea de mine și de simtire,
Mi-ai răzuit cele mai dulci senzatii,
Sentimentele mi le-ai aruncat hrană condorilor
După ce mi-ai smuls inima cu tot cu ele.

Dar fierul tău ruginit e căldura iubirii,
Iar spinii tăi mângâierea iubitei,
Otrava ce-mi dădeai să beau e miere
Față de veninul ce-mi curge prin vene
Față de nimicul ce-l respir, de golul ce mă lasă să-l străbat
În levitația grandorii unui ego pulverizat de realitate.

Tatiana GROSU

Născută în 1999, în Chișinău, Republica Moldova. Absolventă a Universității de Stat din Moldova, Facultatea de Litere, specialitatea – Limbile Engleză/Franceză, științe educaționale. Urmează studiile de masterat în filologie. Membră a atelierului de scriere creativă „Vlad Ioviță” din Chișinău și a Taberei de Literatură „Leonard Tuchilatu”. A debutat în antologia *Supradoza de Dragoste* (Muzeul Literaturii Române, 2017). Prezentă în antologiile: *Unsprezecete* (antologator: Dumitru Crudu, Casa de Pariuri Literare, 2019) și *Spe salvi: Poesia Joven Internacional* (antologie de Mircea Dan Duță și Emilio Paz, Peru, 2021). A publicat în mai multe reviste literare din România, Moldova și Peru. Debutează editorial în anul 2021 cu volumul de poeme, *Ce vedem noi când ne uităm unul la altul* (Casa de Pariuri Literare), pentru care primește în anul 2022, Premiul special pentru debut al Bibliotecii Municipale „B. P. Hașdeu” din Chișinău.

Ne vom acoperi burțile fără mirare sau teamă
Nestingheriți, ochii își vor căuta singuri calea
Vom rămâne întacți și loiali
Vom uita ce-a fost ieri
Vom avea tot timpul din lume
Și între noi va crește o lună mare
De portocală.

Ciorba de la prânz n-a mai fost nici o dată meritată pe deplin.
Cine nu muncește nu mănâncă.
Cinci sape mici și două mari
sprijinite de casă intr-o vană cu apă.
Mături mari și mai mici,
Găleți mari și mici,
Scaune mari și mici,
Mese mari și mici,
Cuțite mari și mici,
Topoare mari și mici,
Bătăi mari și mici,
Și cu toate astea, îmi spuse,
eram sănătoși și fericiți,
însă nici până în ultima zi
n-am înțeles
și nu sunt sigură dacă
bunicul meu a fost vreodată
cu adevărat
fericit.

Rondel

Cioplit într-un trunchi, privește spre mine
O gură uscată, sculptată în lemn.
Nu vreau să fug, nici nu mă tem
Ce zace acolo piatră rămâne.

Se mișcă cu toții ca valul, solemn,
Și valul o mare imensă devine.
Tot soiul de găze și de jivine
Se zbuciumă-n mare ca un blestem.

Aceste emoții nu-mi sunt străine
Când limba în gură se face un ghem,
Iar apa tot vine, și vine, și vine,
Și nu ne e sete atâtă să bem,

Deși înghițim cu suspine.

Valeria COTOFANĂ

Născută pe 4 octombrie 2005, în Chișinău, este elevă în clasa a 12-a la Liceul Teoretic "Spiru Haret". Este o persoană curioasă, dornică de cunoaștere și cu o înclinare puternică spre arta literară, dar mai ales spre poezie. Este membră a Atelierului de scriere creativă „Vlad Ioviță” din Chișinău. A publicat poezie în revistele *Timpul* din România, ediția din Republica Moldova, Planeta Babel, Meridianul Timișoara.

Bunicul spunea

Bunicul spunea întotdeauna:
"Vei dormi când vei muri"
Am încercat să îl ascult
Și cu zilele, cearcănele
Au crescut,
S-au făcut din ce în ce mai negre.
Nu le puteam acoperi cu nici un fond de ten.
Mi se părea că săngele din capilarele mele
Se îngroșa și se transforma încet încet
În smoală.
Au ajuns să mă înghită cu totul și să mă transform
Într-un mare cearcă.
Mă întreb,
Oare când voi muri,
Florile de mușețel ce vor crește deasupra
Pământului în care mă odihnesc,
Ce culoare vor avea?

Vă întreb pentru ultima dată

Vă întreb pentru ultima dată,
Poemele mele, cine vi-i tatăl?
Dar voi nu îmi răspundeți niciodată.
Ci doar întrebați.
M-ați asurzit în noaptea trecută
Cu urletele voastre,
Cu întrebările pe care
Nici eu nu le-am putut înțelege.
Sunt convinsă că despre noi cel mai mult
A știut Dostoievski.
El ar fi prezis nașterea voastră
Și moartea noastră.
Dar să știi că în viață nimic nu se face
Cu laude și aplauze.
Așa că poate voi îndrăzni
Să vă pun linie în certificatul de naștere.

Noi fără semnal

Internetul a picat
Și lumea odată cu el.

Fără Instagram,
Telegram sau Viber,
Noi nu mai putem fi.

Deja încep să-ți uit culoarea ochilor.
Știu că sunt căprui, însă nu-mi mai amintesc
Ce nuanțe îți au inelele din jurul irisului
Și modul în care îți îngustezi buzele
Atunci când citești "Hoțul de cărti".

Încă te pot suna și o fac zilnic.
Apelurile noastre durează cel puțin 2 ore și 43 minute,
Dar parcă și semnalul e tot mai slab
Și nu-ți mai pot auzi zâmbetul prin difuzor,
Atunci când îmi povestești despre cum în liceu
Ți-a plăcut de profesorul tău de istorie.

Mi-aș dori să te văd,
Însă nu mai merge nici
Tranz, nici Yandex
Nici măcar autogara.md.

GPS-ul este la rândul lui mort.
De fiecare dată când pornesc spre tine
Mă duce printre blocurile uscate
Într-o elipsă aproape infinită care
Întotdeauna mă aduce înapoi acasă.

Și sănătatea începe a-mi juca feste.
În fiecare dimineață când mă ridic din pat
Privirea mi se înroșește și pierd 10 HP.

Ottilia ARDELEANU

pe val

mă dor oasele cuvintelor
căluții de mare sunt astăzi iele
în sănul mării
se tulbură alge și crabi
doar stabilipozii rămân reci
turme odihnindu-se după călătorii marinărești

povestește-mi de câte ori te-ai iubit cu marea
și m-ai trădat pentru alunecări în adânc
ai trecut printre bancurile de pești
cum odinoară amândoi
de mână pe străzile pe unde
și ovidius și-a lăsat poezile ca dârele de melci

înot în poezie marea mea albastră
și-mi trece orice durere

m-am aruncat în valuri ca în credință

valurile psalmi se auzeau când tare când încet
cu șoapte de ascet i-am jurat mării
m-am închinat întâmplării că exiști
cu ochi mai puțin triști soarele de octombrie
coace ușor un dor cum coceam pe vatră
porumbul cu dinți de lapte
m-am aruncat în fapte în vâltoare apei sărate
departe ca un suspin șuier de biet delfin
nimerit pe nisipul fierbinte ca un iubit
în mamifere să te încrezi ca într-un Dumnezeu
arhiereu mi-e sufletul la destin mă închin
cu inima prigonită de iubire
în genunchi dau de știre duhului meu
sunt semizeu
mare mă botează sfărtează cu fofeață
copilărește și cu albastrul mă creștinește
în poezie sfânta mea chilie

sentimente în coajă

nu mai e timp de iubit
se scurge prin teascuri
prin sucul de roșii
prin dorul strivit între roțile unui vas de inox
obișnuiam să tăcem în timp ce mâinile
gândeau pentru noi
cele mai frumoase iluzii
căteva goluri umpleau pivnița sufletului
totul copt chiar și tristețea de a nu putea uni
amforele cu ulei de floarea-soarelui
din semințe bătute și
vânturate sentimente în coajă
numai bune de ronțăit
clipele miroseau tomnic
ne îmbogățeau de culori și miresme
gurile avide adăpători de adevăr
pârguit în inimile noastre mere
dulcege românești

dependență

sala freamătă de poezie
ca din senin
se simte un parfum
de vin

dependența de poezie e ceva
similar cuiva

la început se îmbată dintr-un pahar de zaibăr negru
mușcăiul dispare arghezian
în flori vesele
orizontul e o mare cu sclipici din pene de pescăruși
soarele pălăria de paie a iubitei
amăgirea spațiului personal se prelinge încet
broboanele ies din tâmpale reci perle marine

apoi dintr-un pahar de busuioacă rozé sec
plusează la două
după o vreme se ține bine până la următorul
și următorul este perfect în măretia vieții
cu fiecare sorbitură își uită coordonatele
mușcăiul devine sticlos și ia forme agravante
de indiferență

congruențele sunt depășite de mult într-o
amețitoare presupusă mulțumire
cu aromă de odobești alb nimeni nu te mai știe
ești în stare de levitație
în propria absorbție de binefaceri
dionisiace încât atunci dă poezia peste tine
ea nu e altceva decât un dicton
din care se revărsă adevărul
beția de cuvânt e nobilă

încă un pahar

urme de timp

dacă pun pe go jocul acestei dimineți
ar fi un eșec total
deschid căteva poezii în punctul esențial
și plâng
poate că e nevoie de umiditate
pielea mea alunecă în timp
trece printre ani ca într-o cursă rapidă
aproape să trec prima linia de sosire

am tăpile rănite de timp
bandajele nu fac față cumpăr alifii
chinurile nu trec doar cu vorbe
mângâierile sunt mai propice
le aştept optimist deși
singurătatea își freacă palmele
se spală cu dezinfectant
mereu pregătită să facă față

parcă mi-ai scoate dorul din piept cu tâlvul
fiecare înghițitură are ceva demisec
aroma unui sărut cu limba

e o fântână înăuntru meu
iar tu ciutură
scoți cel mai limpede dor
pentru însetata pământului

dorul tău dă ocol dorului meu
pun la cale o viață
și se înnoadă

trei sute șaizeci și cinci de zile
se fac dor

a venit mi-a pus mâna pe frunte

și-a zis ridică-te
mă aflam într-un alb impecabil
și-a venit ea să mă scrie
observație cu observație
de când mă aflam aici
să fie ani buni
sanatoriul de cuvinte avea un cult
pentru igiena acestora
frecventam nopți somnambule
mă aruncam în spațiul artistic
de oriunde mă aflam
cu dorință de-a mira oamenii
poezia la terapie intensivă
singură
strălucea aidoma blocului operator
leduri puternice
concentrate asupra
ce e trupul
o sacosă în care ții sufletul
îl portă prin toate piețele
și simți că vine toamna
degeaba ești copil înăuntru
te bucuri prostește de aroma perelor prunelor
merelor învelite în ispite convingătoare
totul putrezește după o vreme
prea mult alb
îmi apasă mușchiul inimii
parcă mă văd mânând zăpadă
mă îndepărtez ușor de voi
o navă spațială din sentimente
mă apropiu prea mult de cei aproape uitați
o mână mi se aşază cuminte pe frunte

Mihaela STANCIU

Visul

Dacă eu vreau să visez
o să visez
până la sfârșitul visului.
Voi avea încredere
că visul
meu
se va împlini
cândva.

Chiar dacă voi eșua
voi mai încerca o dată
și încă o dată
și încă o dată
până ce visul meu
va deveni
realitate.

Cartea pentru mine

Cartea este pentru mine
ca un „As” din pălărie
ca o vorbă înțeleaptă
ca o stradă ce-mi arată
drumul spre calea cea dreaptă.

Cartea-i plină de magie,
fantezie, bucurie,
energie și mai multe
lucruri încă nevăzute.

Cărțile sunt minunate
prin cuvinte delicate
află lumi imaginante
și povestiri impresionante.

Mihaela STANCIU este elevă în clasa a VIII-a la Școala Gimnazială Manasia, Ialomița

CRONICĂ DE STÂNĂ ȘI ALTE CRONICI

Titlul volumului semnat de **Florentina Loredana DALIAN, CRONICĂ DE STÂNĂ ȘI ALTE CRONICI** (Editura Helis, Slobozia, 2023, 224 p.), pentru cel care doar îl răsfoiește, poate trimite la sensul propriu de cronică (scriere în ordinea anilor) sau, de ce nu, și la o prezentare de carte. Citindu-l, descoperă cu surprindere că are în față o carte de reportaje în sensul cel mai strict al cuvântului, înnobilat cu toate ingredientele stilului publicistic. Acest stil mi se pare cel mai pretențios, pe care numai gazetarii de mare experiență și de mare talent îl izbutesc, căci, acumulând trăsături și ale altor stiluri (științific, beletristic), presupune, deopotrivă, pură informație din varii domenii științifice, strecute în text cu inteligență, dar, prin elemente ale stilului beletristic, trebuie să și convingă, adică să stârnească interesul cititorului, atingându-i corzile gingește ale sufletului.

Este o carte de reportaje, întrucât scriitoarea prezintă evenimente trăite și reușește, să se adreseze, deopotrivă, cititorului, dar aruncă o privire și spre criticul literar care trebuie să perceapă din punct de vedere estetic, adică să valideze cu semnătura sa. La rândul său, criticul are în vedere studiul, descifrarea, analiza, interpretarea, evaluarea operei respective, utilizând perspective multiple: estetice, istorice, filosofice, psihologice, psihiatrice, antropologice.

După cum vom argumenta ceva mai jos, în cazul de față, sarcina criticului este și mai dificilă, întrucât are de-a face cu un unicat, căci peste toate se suprapune talentul incontestabil al autoarei, a cărei prezență cititorul o resimte la fiecare propoziție prin calitatea ei supremă, aceea a de a stăcura în discurs un umor de foarte bună calitate.

Ajunsî în acest punct al demersului nostru, considerăm că este absolut necesar să mai clarificăm alte câteva noțiuni de teorie literară. Să începem cu începutul, adică comicul ce stă la baza volumului, definit ca o categorie estetică, alături de altele precum urâtul, trivialul, tragicul, frumosul, fantasticul, fabulosul etc. Comicul își extrage seva din contrastul dintre esență și aparență, adică dintre ceea ce este în realitate și ceea ce ar fi trebuit să fie, să zicem contrastul dintre vechi și nou, dintre frumos și urât, dintre intenție și realizare, dintre valoare și nonvaloare. Dacă tot s-a ivit prilejul, facem pasul spre izvoare, care conduc la tipurile de comic, adică comicul de limbaj, de situație, de moravuri, de caracter, chiar și de nume. La rândul lui, comicul apare și el în diverse trepte: umoristicul, ironia, autoironia, satira, persiflarea, sarcasmul, grotescul, ajungându-se chiar și la absurd.

În sfârșit, am ajuns la cheia cheilor acestui discurs, umorul, acea excelentă calitate a scriitoarei de a primi în ecuație personală atitudini, trăiri, stări, sentimente, informații, reflecții, toate înfășurate generos și intelligent în figura de stil numită aluzia – presupunând dialogul cel mai subtil cu cititorul intelligent, menit să-si savureze. Din perspectivă estetică, nu există umor, ci umoristic. Umorul este o trăsătură a unui autor, a unui artist, a unui temperament și înseamnă capacitatea de a crea sau de a gusta comicul. Este o calitate psihică, el generează umoristicul, acea formă primară a comicului, care provoacă doar râsul și buna dispoziție. Concluzia: comicul este o categorie estetică, umorul nu. Așadar, umorul este specific, și în cazul nostru, autoarei, un element inedit ce conferă unicitate acestei bijuterii jurnalistiche.

Nu exagerez cu nimic numind-o bijuterie reportericească și voi argumenta. În definitiv, autoarea pornește de la un fapt aparent neînsemnat. Niște însi, aşa-zisă heliști, majoritatea colaboratorii ai revistei Helis din Slobozia, sunt invitați de mai noul lor prieten Florin Ciocea la proprietatea acestuia din marginea micuțului sat Maltezi, lipit de comuna Stelnica, aflată pe malul Dunării. Să nu cumva să credă cititorul că se vor afla într-un paradis, căci aşa-zisa proprietate este

cumpărată de la un CAP în descompunere, adică niște grajduri, cam părăginate, niște saivane pentru stâna de vreo 300 de mioare a lui Florin, câteva hectare de livadă – primăvara o minune înflorită – utilaje agricole, o stână de căimi, o bucătăreasă, Marta, un simpatic măgăruș, Marinică, dar și o turmă de căini care se tot mărea în fiecare an, mari prieteni cu stăpânul. Bineînțele, are în dotare și o magazie transformată ad-hoc, într-o bucătărie, cameră de oaspeți, chiar și dormitor pentru cei care înnoptau sau se simțeau atât de bine încât uitau să mai plece. Cât despre suprafața agricolă, nu m-am străduit încă să aflu. Știu doar că, în timpul săptămânii, vestitul Ciocea se suie pe tractor, pe semănătoare, pe combină, el mai știe pe ce. Cert este că, atunci când este vorba de întâlniri cu prietenii, lasă totul baltă și nu are bucurie mai mare când poate să-i ospăteze cu o mămăligă cu brânză de burduf, prtocăță într-un ceaun uriaș, caș, urdă proaspătă, pește, că Dunărea-i aproape, cu o tocană de miel, friptură la grătar, toate asezionate cu licorile de toate gusturile și culorile, iar spre seară și cu un foc de tabără. Ce-i drept, nici oaspeții nu vin cu mâna goală. Nu am în vedere doar completările culinare de rigoare, mai ales bahice, dar fiecare aduce și câte o producție proprie de literatură, fie ea proză, poezie, epigramă, eseu, comentariu, reflecție, transformând întâlnirea într-o adevărată șezătoare literară. Invitații și chiar autoinvitații sunt cam aceiași: puțini, dar au o calitate bună prietenii între ei, de vreo 20 de ani, adică de la înființarea revistei: Gheorghe Dobre, Vasile Iordache, Nicu Teoharie, Costel Bunoaica, Șerban Codrin, Vasile Aionesei, Titi Damian, Grigore Spermezan, Vitalie Buzu, Ilie Comăniță, Ștefan Grigorescu, Nicolae Tache, uneori și alții mai de departe, chiar din Fetești ori din București sau Galați. O singură persoană de sex feminin se ține scai de ei, mai bine zis ei se țin scai de ea, pentru că este bună șoferiță, din Slobozia, și nu bea, și-i aduce pe la casele lor, spre seară, dacă nu mai târziu. Este inginera – prozatoare, poetă, epigramistă, umoristă, Florentina Loredana DALIAN, integrată perfect acestui grup insolit care nu se simte în largul său fără prezența acesteia, sarea și piperul întâlnirilor, nu numai la Maltezi, ci și la restaurantele din Slobozia, unde heliștii sărbătoresc finalurile de an. Ba i-a însoțit pe ceilalți heliști temerari, cu mult curaj, chiar la mine în sat, la Muscelu - Cărmănești, în Munții Buzăului, la o lansare de carte, în finalul căreia a compus un reportaj care m-a uns la suflet, ba chiar a întocmit și un filmulet cu acel moment când eu am lansat tetralogia „Muscelenii”, de m-a făcut să plâng...

Lory, aşa se simte alintată, și-a luat sarcina în serios și cred că, la sugestia lui Dobre, heliștii să au pomenit mai întâi cu reportajele întâlnirilor publicate în Helis, de care s-a minunat și comentatorul nostru din umbră, tomai de la Paris, Dan Simionescu, apoi cu ditamai carteasă despre ei, neverindu-le să credă că i-a transformat în personaje literare, dar ce personaje!

Volumul este structurat pe patru secțiuni, avându-se în vedere locația întâlnirilor. Primele 17 reportaje, publicate în Helis, între 2011 și 2013, se intitulează **Cronică de stână** și prezintă perișurile acestor „cavaleri de Maltezi”, cum inspirat îi numește la un moment dat, la Stână lui Florin Ciocea din Maltezi, fost marină de cursă lungă pe vasele de pescuit oceanic românești. Suntem datori să amintim câteva titluri care invită la lectură: **Marinici, Loredane și alte Dalile; Toate drumurile duc la Maltezi; Recuperatorii; Un bașbuzuc, doi bașbuzuci; Cireșe coapte; Chitara fără o coardă; Între cultura elitistă și cultura etilistă; Duși cu pluta (pe Dunăre) etc.**

Cea de-a doua secțiune, intitulată **Cronică de cărciumă**, este mai redusă ca întindere, doar trei cronici, prezintând întâlnirile de sfârșit de an ale heliștilor, la câte un restaurant din Slobozia, („La Stere” și „La Miky”) în care fiecare bea și mănâncă pe cont propriu, ce-i poftește inima, doar fără plată sunt

discuțiile, prietenia și voia bună care îi animă până spre seară, despărțindu-se cu promisiunea următoarei întâlniri și la anul...

Următoarea secțiune pare foarte interesantă, cuprinzând doar trei reportaje, având drept cheie un cuvânt inventat, Piropopircălia destabilizatoare. Las cititorului „bucuria” de a descifra sensurile cuvântului buclucaș.

Cea de-a patra secțiune, **Alte cronići**, are și un subtitlu, **Câmpii verticale** și cuprinde 12 reportaje care de care mai frumoase și mai incitante. Câteva titluri care incită la lectură: **Poeti din zodia Helis; Prin câmpii verticale ale pictorului Valeriu Stoica; Helis la Casa Tudorii; Muscelenii la ei acasă; Ziua limbii române la Fierbinți etc** și desigur, cel cu nostalgia despărțirii și a trecerii timpului, **Trecut-ai anii**.

Trebue menționat faptul că lucrarea este înnobilită și cu un număr de 56 de fotografii color, care-i prezintă pe heliști, dar și pe autoare în acțiune, vreau să zic activități. Trebuie precizat și faptul că volumul a apărut cu sprijinul Direcției Județene pentru Cultură, Ialomița al cărei director este doamna Elena Pacăla.

Ca substanță epică, fiecare dintre reportaj poate fi redus la câteva rânduri, urmând o schemă clasică de tip Creangă: pregătire pentru plecare, adică goarna sunată de Dobre, adunarea, drumul cu ceva peripeții, sosirea la „Stână”, întâmpinarea de către amfitrionul Ciocea cu haita sa de căini blânzi, întâlnirea prietenească, cinstită cu bucatele despre care s-a făcut vorbire, dar și cu o porție consistentă de literatură - o șezătoare literară de pură autenticitate -, apoi întoarcerea acasă.

De aici încolo intervine marea literatură pe care o face scriitoarea reporteră Florentina Loredana DALIAN, întrucât talentul ei își transformă personajele acestea reale, făcute din carne și oase, în personaje literare. Izbândă stilistică este remarcabilă, adică autoarea reușește să toarne într-un creuzet, ca o alchimistă (nu degeaba este inginer chimist!) informații de pură specialitate din varii domenii, cu expresia neaoșă, spontană în care oralitatea stilului zbură, adunând interjecții, locuții, proverbe, vocative, imperative, expresii dialogate alături de sintagme și descrieri, vorbire directă, indirectă și indirectă liberă, cu scurte întâmplări năucitoare, în care regină este trecerea spontană de la cea mai banală întâmplare la cea mai savuroasă parte de humor, realizat fie printr-o situație inedită, fie printr-o asociere de limbaj. De observat este faptul că umorul povestitoarei este subtil transferat și personajelor, fapt ce amplifică și buna dispoziție a cititorului.

Pentru că cititorul să-și facă o idee despre cum „trăiește” un astfel de reportaj, să-l luăm pe primul, din data de 6 februarie 2011, intitulat **Cenaclul Literar de la Stână din Maltezi**, cu precizarea că, dacă ar fi să ne punem mintea să comentăm și să analizăm stilistic toate reportajele, ar mai fi nevoie de încă o carte.

Reportajul începe cuminte, pledând pentru necesitatea cenaclurilor literare: „*Într-o lume agitată, bulversată, strâmbă și materialistă, au revenit la modă cenaclurile literare.*” Deja scriitoarea alunecă subtil pe panta ironiei: „*E drept că nu la fel de la modă precum festivalurile de manele, meciurile de fotbal și culturalizarea în masă prin mall-uri.*” Și mai departe: „*Dar cum-necum, omul simte că ceea ce-l reprezintă nu e doar alergătura prin magazine, cu coșurile mai mult sau mai puțin goale, cu buzunarele la fel, și încearcă să se regăsească pe sine și prin alte locașuri culturale, cum ar fi această Stână. Nu râdeți! Suntem un popor de oieri, ce Miorița noastră!*”

Urmează prezentarea echipei heliștite hotărâte să se deplaseze la Stână, cu nume și prenume, desigur și autoprezentarea, tot ironică, deplângând „*ceea ce ne lipsește nouă, femeilor, ca să conducem lumea, babei să fie Ministrul de Război și bărbătilor ca să fie soprane.*”

Urmează adunarea și drumul cu ușoare peripeții. Cititorul află că drumul dintre Tăndărei și Fetești trece

pe la Cotul Donului, unde drumul face un cot de 90 de grade, căci Șerban Codrin tocmai despre acele lupte le povestea, ajungând la concluzia că pe acolo era o cârciumă „La Cotul Dorului.”

Ajung după un timp, sunt întâmpinați de haita de câini, asupra căreia Dobre, tot cu umor, cam negru, avertizează: „Când ajungem, numărăm câinii. Dacă lipsește vreunul, știm deja ce avem la masă!”

Urmează un scurt periplu în jur cu schiuri și sănii, pentru încălzire, apoi cenaclul. Este intercalată și o poveste întortocheată despre butelia cu gaze, căci Ciocea tot o încălzea cu o flacără, s-o dezghețe, dar Loredana, specialistă chimistă cea mai în temă, se căznea să elimine pericolul, desigur când amfitrionul lipsea.

Urmează informații despre felul cum se desfășoară „cenaclul”. Distinsul coleg cu voce radiofonică (era vorba de Nicolae Teoharie) a citit poezii dintr-un volum de Ion Mureșan. Apoi s-a mai recitat din Esenin, s-a mai și cântat, Florin „amenințându-i” cu o chitară dezacordată, menit să zgârie urechile. Vine și momentul creației, propunându-se trei teme: **gunoi, naștere și nimic**, apoi o serioasă discuție pe marginea recentului dialog de la televizor dintre Liiceanu și Pleșu.

Uite aşa, conchide cu același umor scriitoarea, „*Stâna din Maltezi devine monument de patrimoniu cultural, iar noi ne-am întors acasă mai grei cu câteva kilograme și mai bogăți susținute. Iar pe Florin l-am lăsat la stână mai ușor cu câteva kg de brânză, cu câțiva litri de vin și mai sărac cu o oaie (posibil și un câine).*”

Cam în felul acesta se derulează și celelalte reportaje, numai că în cele mai multe cititorul va gusta din plin savoarea stilului întărit cu umorul de bună calitate talentului autoarei.

Opinia mea este că, dintre toate, **Cavalerii de la Maltezi** este o capodoperă a acestor reportaje, diferită total de celelalte, atât prin tema propusă și prin stil, dar mai ales prin fină pătrundere psihologică a autoarei în abisurile personajelor, dar și prin reflecții filosofice și psihologice de mare subtilitate și profunzime, pe teme majore actuale.

Merită, din respectul pentru cititori, să-l prezentăm în detaliu. Reportajul debutează, cum îi stă bine, cu o descriere, fundal menit să anunțe gravitatea prezentărilor: „*Ploaia venea în ropote zgomotoase, se-ntunecase ca la sfârșit de lume, tabla de pe casă se anima în sunete beethoveniene, pomii își mișcau crengile ca-ntr-un dans ritual străvechi, toată natura părea o walkirie dezlănțuită. În jurul unei lumânări aşezate pe masă, a cărei flacără dreaptă era singurul semn de stabilitate în tumultul exterior, stăteau poeții. Se aflau într-o încremenire care-i făcea să semene cu scaunele din piesa omonimă a lui Eugen Ionescu*”

Poeții făcuseră un pact: nimeni să nu vorbească până la miezul nopții. Acela care va deschide primul gura, trebuie să iasă afară în ploaia dușmănoasă.

Total începuse în joacă, după o discuție prealabilă despre singurătate și comunicare, despre posibilitatea de a se asculta unii pe alții, cu puncte de vedere ale Poetului Exigențelor, Prozatoarea de Inimă Roșie sau Inventatorul Raiadului. La finalul acestui experiment fiecare trebuie să redacteze o lucrare mai amplă pe tema „Omul negrător”.

Așadar, scriitoarea are fericita inspirație de converti umorul său succulent într-un pur fantastic, căci are acum posibilitatea să le citească gândurile, ba chiar să le și comenteze, fără să aibă vreo replică de la ceilalți. Desigur că le convertește și numele în unele fabuloase, în spatele căror cititorul descoperă cu ușurință pe faimoșii de acum heliști.

Poetul Exigențelor constată, desigur, în gândurile sale, printre multe altele: „*Nemișcarea astă îi face să pară nesuferiți,anoști,niște biete măști triste uitate în cui în dulapul păpușarului. Nu,nu,cu siguranță aceștia nu sunt prietenii mei. Am chef să vorbesc cu Dumnezeu. Hei,Doamne,ești? Tu ești mereu,doar noi suntem destul de idioți încât să nu Te simțim!*”

Arhitectul Trofeelor se gădează că bine ar fi să-și aprindă o țigără argumentând: Convenția a fost să nu vorbim, nu să nu fumăm. Și aşa nu poate niciunul să-mi zică s-o sting, căci încalcă legământul tacerii. În

gând îi ceartă: „*Toți vor ceva de la mine: unul să-l public, altul să-i scot carte, alta festival. Mi-ai mâncați zilele! Ce sunt eu, armata salvării?!*”

Poetul Nefericirilor Târzii scria în minte o poezie, ba chiar o carte pe care s-o intitulează „*Ziua cu sinele meu*”, că să dovedească tuturor că nu numai noaptea, ci și ziua este singur cu sinele săi. Se întrebă: „*Problema este că pot să stai numai cu tine?*” Și mai departe conchide: „*Tot ceea ce întreprindem în viață nu-i decât un mod, uneori jalnic, de a ne înșela singurătatea.*”

Prozatoarea de Inimă Roșie parcă l-a auzit, continuându-i, aforistic, gândul pe o întreagă pagină: „*Câtă tristețe este în această singurătate; Atât de dependenți am devenit de comunicarea verbală, încât în lipsa acesteia, nu mai simțim nimic?; La ce i-a folosit omului cuvântul de-a lungul timpului? La trădare?; Iuda a trădat prin cuvânt. Petru la fel. Ce tragic sfântul Apostol Petru! Câtă durere în lepădarea lui!*” Și-apoi o dă pe un umor savuros: „*Ei, cucoană, ai luat-o razna, astea nu-s probleme de mintea ta. Marș la cratiță!*”

Tot la cratiță se gândează și **Inventatorul Raiadului** care hrănează armate întregi de oameni și de animale. Se gândează că, de la o vreme, prietenilor o să li se facă foame: „*Mai bine mă duc să dau la oi! Alea nu-s nefericite pentru că sunt nevoie să tacă. Nici vaca nu se supără când omul, cea mai crudă fieră, îi ia vițelul de la uger. Dar omul, această ființă grăitoare, s-a învățat să zbieze tot timpul: Să nă se facă, să nă se dea!*”

Tăcerea îi plăcea **Prozatorului de Știință**. Oamenii de știință gândesc mult și vorbesc puțin, constată autoarea prin vocea tăcută a acestuia. Ajunsese la concluzia potrivit căreia, cu cât lumina a devenit mai puternică, cu atât ochiul a devenit mai neputincios. Așa și cu vorbirea. Cu cât s-au dezvoltat mijloacele de comunicare, cu atât omul a devenit mai ermetic. Toată ziua omul este cu telefonul la ureche. Am devenit sclavii telefoanelor. Acum părinții le iau telefoane copiilor încă de la grădiniță. Încheie: *Quo vadis, Domine?*, sau mai morometean: *Pe ce te bazezi? Iar bunica: La ce-ți folosește?*

Prozatorul de Cursă Lungă se întreba la fel: „*Când să te bucuri și tu de glorie, îți vine cheful de plecare. Că doar n-ai să trăiești cât cicoara, 300 de ani. Ce bine că avem vorbirea. Fără ea cum mi-ăș fi exercitat profesia?*”

Tânărul Teolog medita apostolește: „*Fericiti cei ce plâng! Fericiti cei ce vorbesc, în special femeile. Ce le-or și trebuind atâtea cuvinte? Te străduiești să-i aduci luna de pe cer în brațe și ea, toanta, te întrebă: Mă iubești? Îți vine să dai cu ea de pământ sau de luna!*”

Pictorul se străduia și el din răsputeri să termine Icoana Ta, dar știe că mântuirea a venit prin cruce. „*Dar ce să fac dacă nu sunt în stare să pictez cuiele alea și coroana de spini? Când mă apropi de pânză, îmi tremură mâna, culoarea se împrăștie, mă ia amețeala.*”

Istoricul repeta lecția istoriei: ani, temple, războaie, victorii, înfrângeri, trădări, edicte, mezalianțe, încoronări. Istoria omenirii e plină de fapte sângheroase. „*De mii de ani încăzăce, oamenii nu au schimbat nimic în afară de armele cu care se omoară între ei. Și podoabele. Ne ucidem și ne împofoșim!*”

Criticul Marelui Oraș își vârsa năduful pe scriitorii din jurul lui, din cauza măselei care-l durează cumplit: „*O durere de măseea te transformă într-o fieră, te anihilează ca om, îți șterge orice urmă de demnitate umană. Dacă aș și că-mi trece, m-ăs târî pe jos până la urmă mi-ăș călcă pe inimă și aș scrie frumos despre operele voastre incomplete.*”

Prozatoarea de Inimă Roșie gădează: „*Ce să scrii despre niște oameni care au stat stană de piatră atâtea ore fără să scoată un cuvânt? Că doar nu sunt Mama Omida să le citeșc gândurile!*”

În momentul acela bătu ora 12 noaptea și tot în acel moment se oprește și furtuna. Nu se mai auzeau decât respirațiile celor prezenti. Convenția tacerii încetase la miezul nopții. Nimeni nu se îndura să spargă gheata. Fiecare dintre ei ajunsese la aceeași concluzie: „*Îți mulțumim, Doamne, că ne-ai dat graiul. Da-ți*

mulțumim că ne-ai dat și tăcerea. Cum faci tu, Doamne, că le știi pe toate. Și mai ales, îți mulțumim, Doamne, că ne-ai dat prietenii!”

Așadar, autoarea izbutește un minunat transfer de umor dinspre sine spre personajele sale fabuloase, pe care le înzestrează cu simțul umorului, dar mai ales, închină un adevărat imn prieteniei heliștilor.

O moștră de umor de cea mai bună calitate, cules dintr-un reportaj, la întâmplare: „*Dacă tot m-am apucat să scriu <Cartea junglei>, mi-am amintit de Dalila. La un moment dat, am intrat în casă după ceva și n-am închis ușa. Și numai ce-l aud pe Florin răcind din lăvadă: <Dalilo, ieși afară, panaramă!> Eu, auzind prima parte a pseudonimului meu, Dali, să mă sufoc și mai multe nu. Mă uitam după o cratiță mai grea pe care să-i o trântesc lui Florin. Întreb din reflex: <Cine, eeee?> <Nu tu, dragă, - mă liniștește Florin-căteaua.>*”

Loredanei îi izbutesc și portretele. Desigur, cel mai drag, desigur și cel mai izbutit este al lui Florin: „*La capitolul improvizații Florin e Mare Maestru în Grad de Criminal. Sincer, nu mi-l imaginez pe Florin plângând. Nici foarte serios nu l-am văzut niciodată. Chiar și atunci când nu râde, tot are un aer sugubăt în privire.*”; „*Acesta e amicul meu (nostru) Florin care în calitatea sa de mamă a tuturor răniților, se îngrijește până și de singurătățile noastre. Adună oameni, îi pune laolaltă, îi leagă cu firele nevăzute ale prieteniei. Însează fără un cuvânt beștelele noastre, privindu-ne de parcă ar întreba: <Voi chiar nu aveți altă treabă, decât să zvârliți cu vorbe în mine?> Apoi își vede de ale lui fără să se mai sinchisească de nimeni și de nimic.*”

Reportajul **La Stere. Cel de-al nouălea Congres al Asociației Culturale Helis**, este scris pentru posteritate, căci autoarea are intuiție, realizând căte un portret heliștilor prezenti, nu puțini, căci s-au adunat pentru cel de-al IX-lea Congres și pentru a sărbători, cu întâzire, numărul 100 al revistei. Au dat curs invitației heliștii cărora le fixează portretele în cîte o sintagmă inspirată: **Bebe Berghea** („ne-a încântat auzul cu melodii de altădată”), **Alexandru Bulandra**, („i se aprindebecul mioritic”) **Costel Bunoaica**, („discret ca de obicei, se teme să nu schimbe compozitia chimică a aerului din jur”) **Vitalie Buzu** („rachet din naștere”), **Florin Ciocea**, („omul surprizelor”), **Titi Damian**, („în afară de scriitor, profesor tobă de carte”), **Gheorghe Dobre** („exploatatorul meu, aflat în culmea fericirii”), **Dan Elias** („un tip fierbinte, este echivalent cu Poetul”), **Ștefan Grigorescu** („doctorul în istorie”), **Vasile Iordache și Jan Cheptea** („ne încântă cu bancuri și melodii de altădată”), **Ioan Neșu** („prozator de cursă lungă, cu ținută impecabilă”), **Vasile Pană**, („are pană, dar și penel”), **Grigore Spermezan**, („zâmbetul ușor mucalit mai are ceva de spus”) **Ion Alecu și Nicolae Tache** („cuminti unul lângă altul, dar n-ăs vrea să le pic în condei”), **Nicolae Teoharie**, („parcă i se înecaseră toate cerurile”), **Dan Todoran** („realizează cel mai reușit site al revistei”) și **Florentina Loredana Dalian**. („Pentru mine, această întâlnire de sfârșit de an a reprezentat un prilej deosebit de a fi împreună cu prietenii, de a căror companie m-am simțit totdeauna onorată și cărora le mulțumesc că m-au primit cu îngăduință și căldură.”)

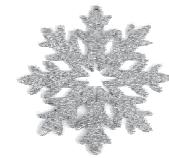
Într-o notă de subsol, scriitoarea mărturisește că această carte i-a fost sugerată de scriitorul Gh. Dobre, căci, consideră autoare, merită să fie încondeiat pentru posteritate, : „*L-am simțit în culmea fericirii, căci dezideratul său major a fost dintotdeauna acela de a avea prietenii în preajmă, prietenii adevărați, oameni de cultură care și respectă statutul și profesia. Consider că, într-o lume atât de dezbinată, a reușit să strângi în jurul tău 20 de oameni cu aceleași idei, cu aceleași aspirații, chiar dacă având personalități diferite, sau poate cu atât mai mult, reprezentă o mare izbândă.*”

Adevărat grăiește! Întăresc și eu recitind această minunată carte, care, sub învelișul umorului, ascunde și trimite posteritatei un crâmpel din viața culturală a celor ce au trudit și trudesc pe tărâmul Helis-ului, deja trecut în primăvara acestui an de a XX-a aniversare.

Titi DAMIAN

Vine Crăciunul

STRĂVECHI COLINDE DE DRAGOSTE DIN CÂMPIOA SOARELUI FLĂCĂUL ȘI FATA - IUBITI ȘI PETITORI

Orice colecție de folclor, în special una de gen cum este cea de față, e bine să fie organizată structural pe baza cercetărilor privitoare la clasificarea tipologică a genului în cauză. Pornind de la această cerință, am organizat cartea noastră pe categorii, tipuri și subtipuri de colinde, urmând modelul dat de Monica Brătulescu în *Colinda românească*, 1981, partea a doua cu titlul: *Index tipologic și bibliografic al colindei* (p.159–318), singura lucrare de acest gen pe care o cunoaștem. Micul nostru articol se bazează pe o singură carte iar structura ei este următoarea:

I. COLINDE DESPRE COLINDAT – 4 tipuri (1, 9, 10, 17), care sunt reprezentate prin 11 creații.

II. COLINDE COSMOGONICE – 1 tip (24) cu o singură piesă.

III. COLINDE DESPRE OCUPAȚIILE TRADITIONALE – 10 tipuri (36, 45, 48, 49, 52, 55, 58, 64, 65, 67) reprezentate de 36 de colinde.

IV. COLINDE LA FATA ȘI FLĂCĂU – 21 de tipuri (70, 71, 72, 76, 77, 78, 80, 86, 93, 96, 98, 104, 108, 109, 111, 113, 114, 115, 116, 117, 118) având un total de 70 de piese.

V. FAMILIALE – 6 tipuri (121, 122, 126, 127, 131, 133) reprezentate de 19 colinde.

VI. DESPRE CURTEA DOMNEASCĂ – 1 tip (143) cu o singură piesă.

VII. E D I F I C A T O A R E ȘI MORALIZATOARE – 5 tipuri (153, 154, 160, 162, 165) cu 14 colinde.

VIII. BIBLICE ȘI APOCRIFE – 6 tipuri (167, 173, 174, 178, 179, 187) cu un număr de 11 creații.

IX. COLINDE-BALADE, X. COLINDE-CÂNTEC ȘI XI. COLINDE DE CĂTĂNIE ȘI RĂZBOI, grupe care sunt specifice doar Transilvaniei și nu s-a identificat niciun text din aceste categorii în Ialomița..

-COLINDE NEÎNCADRANTE TIPOLOGIC- 3 piese.

Colindele sunt creații poetice veritabile. Lumea din colinde este un produs al imaginației și exprimă dorințele celor colindători de a-și vedea împlinite speranțele către care aspiră în vremea sărbătorilor de iarnă, care marchează trecerea de la un an vechi la altul nou. În aceste cântece augurale, viața este înfățișată așa cum și-o doresc oamenii: bună, frumoasă, luminoasă, cu eroi deosebiți care trăiesc fericiți într-o lume a bundenței de bunuri, a fericirii și bucuriei generale, unde sunt ocrotiți de Dumnezeu, de bătrânul Crăciun și de sfânti populari (Sf. Petre), care au coborât la oameni, discută cu ei, le răspund la întrebări, mânâncă și beau împreună cu cei buni, despart dreptatea de strâmbătate și răsplătesc pe fiecare după faptele lui.

Într-o atmosferă de sărbătoare, care cuprinde deopotrivă Cerul și Pământul, sunt practicate rituri specifice: colindătorii apar la orizont ca un stol de vineți porumbei; la gazde se purifică locul, se aprind luminile, se întind mesele cu bucate. Gazdele așteaptă și primesc colindătorii cu darurile pregătite: bani, colaci, rachiу, vin. Conduita sărbătoarească a oficienților și adresanților datinei se caracterizează prin: gesturi de bunăvoieță, vorbe alese și, frumoase.

Ființe realiste, imaginare, fantastice și chiar miraculoase, actanții ai colindelor constituie o lume interesantă, bogată și variată, simboluri prin care ni se dezvăluie un întreg sistem de valori morale și estetice, credințe, concepții, idealuri și speranțe ale omului simplu trăitor în satul patriarhal de odinioară.

În colinde trăiesc și acțiunează:

a. Actanții datinei, colindătorii și gazdele, chipuri realiste de oameni sunt: copii, flăcăi, fete, tineri căsătoriți, bătrâni, oficialități, etc, care sunt proiectați în lumea ideală a aspirațiilor către care tind în perioada sărbătorilor, o lume a fericirii visate și atinse.

b. Ființe ale miraculosului popular:- animale care vorbesc, simt omenește, cugetă: calul, șoimul, leul, cerbul, ciuta, oaia, pasărea, etc

c. Personaje din mitologia creștină: Bătrânul Crăciun, Bunul Dumnezeu, Maica Domnului, Iisus Hristos, mai mulți sfânti populari.

Caracterul străvechi al vremurilor la care trimit subiectele colindelor este susținut și de faptul că singurele arme utilizate atunci erau: măciuca, arcul și săgeata. Pușca din colindele ardeleniști lipsește. În acele timpuri domină ocupațiile arhaice: vânătoarea, pescuitul, păstoritul, plugăritul.

În colindele străvechi din Ialomița, categoria IV, Fata și flăcăul, e prezentă perechea folclorică de îndrăgostiți care aspiră să intre în rândul lumii căsătorindu-se. Această categorie domină numeric repertoriul ialomițean. Lor le sunt dedicate 70 de piese din totalul de 166 identificate de noi, adică 45 %.

Ca ființe sociale concrete, căroră le sunt adresate cântările, prin introducerea numelor reale ale lor în texte, nu apar cu înfățișările și caracterele lor individuale, ci sunt asimilate cu eroii textelor respective.

Flăcăul, ajuns la vârstă căsătoriei, este voinic, notă generică ce-l însوșește mereu. În destule piese, calificativul voinic devine nume propriu, Voinea, adică Făt-Frumos cel visat și așteptat de fete. Fata mare pregătită de măritat este frumoasă. Perechea ideală de îndrăgostiți este formată din **flăcăul voinic** și **fata frumoasă** -Voinea și Frumoasa- nume generice care spun totul despre ei.

Voinea este fecior de boier, moșnean, adică țăran liber, mândru de starea sa. Are grajd cu cai dintre care și-l alege pe cel mai bun și mai blajin. Umblă numai călare pe murgul preferat, însușit pe sus de un șoim și pe jos de ogari. E îmbrăcat frumos, strălucind ca soarele sau ca un păun. E viteaz, curjos și îscusit ca eroii din balade. Se ia de piept cu turcii și cu frâncii care au invadat țara și pradă; urmărește leul, îl prinde și-l aduce acasă legat spre bucuria mamaei sale și spre uimirea fetelor care-l laudă; pândește, scotocește, caută și găsește cerbul cel lăudăros pe care-l vânează; salvează mărul cu merele de aur de amenințarea dulfului; pentru a se căsători cu Frumoasa renunță la zestre și se mulțumește cu fata:

Care e mai naltă
Și mai sprâncenată,
Cu sprânceana deasă,
Cu geana sumeasă,
Chip de jupâneasă. (n.84)

pe care o duce să-și ocupe locul în familia lui:

Doamna curților să fii,
Stăpâna d-argătilor,
Chelărița banilor,
Cumnătica fraților,
Leicuța surorilor. (n.101)

Într-un alt text se spune:
Toată zestreia mi-o iertără,
Numai fata i-o luară
Și la munte mi-o urcară,
Peste munți la alți părini,
Peste brazi la alții frați,
Peste grădina cu flori,
La alte surori.

- Nu te iau ca să-mi fii roabă,
Ci te iau ca să-mi fii doamnă,
Chelărița banilor,
Stăpâna argătilor. (n.105)

Ioana, Lenuța, Maria – **Frumoasa d-ochii-și negri** – se află la înălțimea lui Voinea. Ea nu este numai o fată mare, conștientă de frumusețea sa și de atracția pe care o exercită în jur, ci e o Tânără harnică, veselă și plină de viață. Mereu coase și chindisește, cântă, știe să se îmbrace cu gust, joacă la horă față în față cu flăcăul iubit, pe care l-a ales cântărindu-i calitățile de viitor soț:

Să-l vedem și noi:
Ce fel de om este,
Ce minte mi-și are,
Ce haine-mi îmbrăcă,
Ce arme-mi încinge,
Ce cal mi-ncalecă
Și unde-l descalecă. (n.90)

Pentru a fi sigură că Voinea e aşa cum și-l dorește, Frumoasa îl supune probei de a încăleca nărvășul cal, Negru al ei, fără să aibă ceva asupra lui. Îscusit și curajos, flăcăul trece încercarea spre bucuria iubitei sale:

Îmbrăca-voi ia dintr-o mie,
Și rochia din coftorie,
Și brâul lat din Tarigrad,
Și ciorapi de la arapi,
Și cercei de la ovrei
Și papuci aduși de turci. (104)

Frumoasa își cunoaște bine iubitul, are încredere în el, știind că va veni negreșit.

Urcă-te la cea movilă
Să vezi colăceri cum vine.
Unde-i unul, unde-s doi,
Acolo sunt colăceri;
Unde-s doi și unde-s trei,
Acolo și Voine-al meu.
Și nu vine ca să stea,
Și vine ca să mă ia,
Să mă ia din astă curți,
Să mă ducă-n alte curți,
Să fiu doamna curților,
Stăpâna d-argătilor,
Chelărița banilor,
Nuror' bun părînților. (n.62)

Iubirea lor se sprijină pe sinceritate și pe devotament. În orice împrejurare a vieții, dificilă pentru flăcău, iubita îi sare în ajutor. Îl mânăgâie și-l ocrotește când vine ostenit de la vânătoare.

Printre vânători,
Și drag Voine-al meu
...
Și l-oi înveliră
Cu fir calomfir
Și i-oi șușuiră,
Buze moi șoțiră. (57)

Fiind pierdut, rudele îl caută, dar se descurajează și-l părăsesc repede. Ea îi rămâne devotată. Se roagă lui Dumnezeu să-o metemorfozeze în negură. Vântul o ridică sus peste munți, peste văi, peste râuri. De acolo îl zărește pe Voinea adormit.

Vânt cu batista-i făcea
Până ce mi-l deștepta.
Drept în picioare săreeară
Și în brațe mi-o lăua. (116)

Întâlnirea emoționantă a celor doi este una simbolică, ea ne comunică hotărârea lor de a se

căsători. Și, ca un laitmotiv, se aude din nou vocea celui care va deveni un soț adevărat: *Nu te iau roabă să-mi fi / Și te iau doamnă să-mi fi!* (n.116)

După ce se căsătoresc, ei devin o pereche de oameni fericiti. Se laudă reciproc și se felicită că au avut norocul de s-au ales unul pe altul. El dansează și grăiește:

-Ferică-și de mine
Și de-ai mei părinți;
.....
Zile ce-am născut,
Parte ce-am avut
De taică, de maică,
De doamnă frumoasă,
Mult e mângâioasă,
Mai frumos mă poartă
Cu cămașă-n dalbă,
Dalbă de bumbac
Ca să-i fiu pe plac. (n.129)

Ea se leagănă într-un vârf de măr. Acolo:

Toarce-și câte-un fir,
Rupe-și câte-un măr
.....
Și să fericește,
Din gură grăiește:
-Ferică-și de mine
Și de-ai mei părinți,
Zile ce-am născut,
Parte ce-am avut
De taică, de maică,
De domn tinerel,
Mândru, frumușel. (n.129)

Oprindu-ne aci, precizăm că nu ne-am propus ca în aceste câteva rânduri să realizăm un studiu cuprinsător despre colindele din Câmpia Soarelui, Ialomița, ci numai să punem unele probleme, să comunicăm niște informații necesare oricărui cititor și să încercăm a stârnii puțin interes pentru acest gen de cântec ritualistic, care aparține unui trecut îndepărtat și foarte puțin prezentului. Dar e bine să nu uităm că ce a fost este al nostru și ne reprezintă sufletul mai mult și mai adânc de cât ne putem imagina noi, cei de azi.

Nu am dat niciodată colind în întregime, deoarece sunt cam lungi. Așa că simplu exemplu reperoducem textul întreg al unui colind.

VOINICUL OSTENIT Colind nr. 57

Lerului, (ref.)
Maria frumoasa
Roagă-mi-se, roagă,
Lerului,
Vântului de var' (ă),
Cel de primăcară:
- Bate, vinte, bate!
Vânt de la pământ
Prin vrejii mărunți,
Mărunți și cărunți,
De vârfu-s porniți.
N poale-s poleiți.
Dintre ei s-porniră
Doi, trei vânători;
Printre vânători,
Și drag Voinea-l meu.
Eu că l-oi veghear' (ă)
Și că m-oi rugară

De măicuța mea
Doar de m-o lăsa
Din pat până-n pragu,
Cu mâna să-i facu,
Cu geana să-i trag.
Ici în cea grădină
Cea vatră de izmă
Și de noi culcat' (ă)
Pe mână de dreapta
Și l-oi înveliră
Cu fir calomfir
Și i-oi șișuiră,
Buze i-oi șoptiră:
„Voinice, voînice,
Nu-ți mai bate murgu
Și-ți fărâmă trupu
Pentru ochii mei
Negri ca și-ai tăi.”

Maria frumoasa
Fie sănătoasă
La anul și la mulți ani!

Originea: Giurgeni, jd. Ialomița
Sursa: Folclor din Giurgeni, 2006, p.93-94
Titlu: Bate, vinte, bate. Colind de băiat
Bibliografie
„LA FÂNTÂNA LINĂ”. COLINDE STRÂVECHI DIN CÂMPIA SOARELUI

Lucrare alcătuită și îngrijită de:
Prof. Augustin Mocanu – partea literară
Prof. dr. Cristian Obrejan - partea muzicală

Editura STAR TIPP, Slobozia, 2009

Ottilia ARDELEANU

Povești. Fierbinți. De-ale lui Moșoiu. Cronică la: Amfiteatrul unor zei mai mici de Petre Ion Stoica

Instantanee prețioase din Fierbinți-Târg, cu subtilități metaforice scrise într-un limbaj prietenos, iată în ce atmosferă ne introduce Petre Ion Stoica, în volumul său recent de proză scurtă, numit vanitos: **Amfiteatrul unor zei mai mici**, volum apărut la editura Betta, București, 2023.

Sunt șaptezeci și cinci de povestiri, atractive prin supletea cuvântului și lejeritatea narativă a scriitorului. Aceasta devine un culegător de amintiri din zona sa natală pe care le înseriază în paginile acestui volum, dând, la final, impresia că ar fi epuizat tot ceea ce s-a petrecut în copilăria să, alături de personaje care au avut câte un rol important în creșterea/ educarea/ formarea sa, și iată că și în menirea de scriitor.

Sunt povestiri din „*tempul rupt complet de cel al părinților, al bunicilor*”, când copilăria se desfășura parcă pe altă lume și între alte coordonate. Autorul dezbată, ca matur acum, scene din realitatea aparținând copilăriei și adolescenței. Și poate că vede, ușor înaripat, augmentat și cu o oarecare bunăvoiță și totodată multă efervescentă, acele vremuri trăite pe propria piele ori aflate de la adulții de atunci. Astfel, suntem informați de locații, personaje, situații, politică, economie, istorie, înfăptuiri sau dezamăgiri, în orice caz, fiecare poveste are un filon veridic, are rădăcini în acel departe sufletesc motivat de suflul unor trăiri unice, din trecut.

Personaje diverse, dar interesante, privite prin lupa copilului curios, avid de cunoaștere, se perindă în acest volum: doamna Minodora, cea cu „*vocea răgușită, cu un accent moldovenesc, risipind o energie de Sisif*”, aceea care simbolizează grădinuță, tărâmul minunat în care se recitau primele poezii, se cântau primele cântece, fie ele și de partid; Ștefanică, cel cu probleme mintale, în urma epidemiei de meningită: „*Astăzi, reamintindu-mi-l, spun încă o dată că marele Victor Hugo fără Quasimodo ar fi fost mai puțin*

cunoscut. Și fără Jean Valjean, desigur! Și noi, cei din Fierbinți, fără Ștefanică.”; Moșu', „*îmbrăcat ca un veritabil intelectual de oraș*”, care venise de undeva, dintr-un loc necunoscut, să locuiască la coana Fița, de parcă fugise dintr-o istorie sau poate dintr-o carte, ca să se scoboare printre copiii de țăran, să-i învețe manuale interminabile; vioristul Vasile Năsturică, cel care avea să conducă renumite tarafuri în București, ajuns „*cineva*”; baba Rada, longeviva, semințăreasă, „*un fel de șefă fără portofoliu*”; surdo-mutul Mitică, numit Mutu, cel care desena cai și popi; domnul Foaie, profesor de română, cel care „*a suplinit-o pe doamna noastră Geta Florea, o singură dată.*”, „*omul detaliilor, amănuntelor*”, cel ce „*se cunoștea cu marele prozator Marin Preda*”, și „*era un fel de „El Comandante” al întregii suflări școlare, profesorale.*”; Anne Marie, prima iubire; Stoica, „*tata, întotdeauna calm, destins, trăgând din ţigără.*”; mama, „*luând foc, boscorodind câte ceva, agitată*”; sora mai mică, „*mofturoasă, greu s-o împacă*”; preotul Vasile, „*barbă lungă, albă, albă ca neaua, exact cum credeam eu că ar arăta Dumnezeu. Blândețe.*”; Bolete cel sihastru și alte și alte personaje care vin să creeze, în actualitate, Fierbințul de altădată.

De remarcat sunt și poreclele care se preumbilă în lumea satului, că parcă mai bine se știau oamenii după ele decât după numele din buletin. Desigur, cele mai multe erau ilare, căci se potriveau felului de a fi al omului care trebuia să poarte cu oarece smerenie acea poreclă: al lui Melcu era prea molcom, al lui Mușcăfete ajunsese flăcău bătrân, Farfasole mirosea rău a Caragiale și tot aşa, autorul face referire la o multitudine de săteni cu supranume bizare.

Intervin acele nume ușor specifice locului, cu oarecare tentă umoristică, dar bătătorind rânduilelile unui loc sub soare, predestinat, Fierbinți: „*a lui Opincă, neamul lui Belerează, Oița, al lui Mortu, Morticică*”.

Autorul știe să emoționeze prin introducerea unor cazuri, unor lucruri ori ființe vulnerabile cum este și Manda, „*un cal negru, trist, cu un picior umflat. Zi de zi păștea pe aici, al nimănuia... Manda a tot păscut până când a coborât, nu știu cum, pe partea cealaltă a Pământului.*”.

Trenuri, navetiști, lăutari, lăcătuși, bicicliști, fotografi, ceasornicari, fiecare cu destinul său, făceau în vremuri grele prea mult zgomot pentru nimic. Însă, în memoria copilului de atunci, toate acestea debordau de seva minunilor.

Biserici și preoți se perindă prin lumina întoarcerii în timp. Acolo, în sătuc, în zile de sărbătoare, copiii se duceau la biserică nu din cine știe ce sentiment religios, ci dintr-o curiozitate covârșitoare, care trebuie să aibă o dezlegare pentru mintea lor. Și-apoi, căte nefăcute nu mai comiteau ei, aşa, ca să aibă păcate de iertat! Și poate cea mai frumoasă orânduială duhovnicească era cea din preajma Sfintelor Paști, când, pe lângă ritualurile de cuviință, mai erau și cozonacul, ouăle roșii, primenelile făcute special pentru tradiție.

Autorul rememorează tradiții, obiceiuri, ritualuri; pune accent pe rolul școlii, al bibliotecii, al cinematografului...

Tot ce mișca în acea regiune, dar totul, a trezit în Petre Stoica nevoie de a împărtăși lumii splendoarea aceluia colț de rai pământesc în care arcurile ceasornicului, ale inimii au săltat din vremea copilăriei și până astăzi când, cred că autorul are cam tot atâtia ani cât numărul povestirilor cuprinse în acest volum al său. Un paradise care păstrează amprenta oamenilor care au lăsat urme adânci în spiritul autorului.

Este o carte de citit. Un mod de a ignora trecerea timpului!

Năvodari, 31 aug. 2023

Loredana STAN

Fără nostalgie, cu luciditate, despre viață...

(cronica romanului „Voci la distanță” de Gabriela Adameșteanu)

Gabriela Adameșteanu este o importantă scriitoare contemporană, consacrată prin romane premiate, apreciate de public, traduse în numeroase limbi, „Drumul egal al fiecărei zile” (1975), „Dimineață pierdută” (1984), „Întâlnirea” (2003), „Provizorat” (2010), „Fontana di Trevi” (2018), *Voci la distanță* (2022). Este autoare a volumelor de proză scurtă – „Dăruieste-ți o zi de vacanță” (1979) și „Vară-primăvară” (1989), precum și a lucrărilor de nonficțiune „Obsesia politică” (1995), „Cele două Români” (2000), „Anii romantici” (2014). A fost o importantă publicistă, conducând revistei „22” între 1991-2005. Este membră, din 1980, a Uniunii Scriitorilor din România. A fost membru fondator al Grupului pentru Dialog Social, fiind o voce critică echilibrată a fenomenului politic din primul deceniu postcomunist. Romanul său, „Dimineață pierdută”, a devenit celebru datorită dramatizării regizoarei Cătălina Buzoianu, puse în scenă la Teatrul „Bulandra”, prin jocul magistral al unor actori precum Tamara Buciuceanu-Botez, Gina Patrichi, Victor Rebengiuc etc.

Autoarea declară că romanele sale tratează nu doar perioada comunismului, ci și alte epoci istorice care au fost ignorate în analiza „Dimineții pierdute” sau a volumului „Provizorat”: Primul Război Mondial, epoca legionară, domnia lui Cuza. Tema istorică este una prezentă în opera sa, contribuind la cunoașterea unor epoci occulte, aşa cum sunt anii '40, sau oferind o imagine vie, proaspătă a trecutului recent al României.

În legătură cu debutul, **Gabriela Adameșteanu** mărturisea într-o emisiune de radio, „Vorba de cultură”, că primul său roman a apărut în urma unui eveniment nefericit biografic, moartea tatălui, scrisul având cumva un rol terapeutic, deși această carieră nu a fost niciodată una dezirabilă. Așa explică distanțele temporale mari survenite între operele sale, după fiecare roman apărut, scriitoarea încercând să scape de această „meserie nerecomandată femeilor”. Sintagma aceasta, pe care nu știe dacă să o considere ironică sau nu, este titlul unei anunțate cărți de memorii, în continuarea „Anilor romantici”.

Cel mai recent roman al **Gabrielei Adameșteanu**, *Voci la distanță* a apărut în decembrie 2022, la editura Polirom, în seria de autor dedicată acesteia, și a primit Premiul pentru proză al Uniunii Scriitorilor din România. Cartea a fost lansată la „Bookfest - Salonul Internațional de Carte”, ediția a XVI-a, prezentându-se cu această ocazie și ediția aniversară de patruzeci de ani a romanului „Dimineață pierdută”.

Despre geneza romanului *Voci la distanță*, autoarea relatează într-o emisiune televizată că acesta a fost început în pandemie, fiind scris cel mai repede, în comparație cu celealte creații ale sale. A fost scris pe parcursul unui an și jumătate, nefiind început ca un roman, ci ca o proză scurtă, scriitoarea ficționalizând o poveste reală despre existența unui chelner al lui Ceaușescu, mort suspect într-un accident de mașină: „Eu, de fapt, am vrut să scriu o povestire în care nu exista nici Letiția, nici Anda, nici urbea de munte. Există doar o vacanță la mare în anii '80 și povestea unei familii de chelneri, fără finalul care există în carte. [...] Povestirea s-a mai lungit și tot lungindu-se i-am făcut o ramă cu pandemia și atunci a apărut Anda Dragomir, iar Letiția a apărut din comoditate.” Publicând inițial fragmente în revista „Vatra”, **Gabriela Adameșteanu** a conștientizat dreptul la existență al unei creații mai complexe, astfel, partea a două

devenind partea întâi, personajele migrând, existând legături între ele, autoarea nemaiputând opri procesul firesc al nașterii unui roman.

Volumul **Gabrielei Adameșteanu** este prezentat pe coperta a patra de Sanda Cordoș ca un roman de familie, autoarea confirmând această opinie, accentuând prezența relației dintre părinți și copii, a părinților care greșesc fără să vrea, a fiilor care păstrează răni din timpul copilăriei. Carmen Mușat evidențiază ca problematică deteriorarea lentă, dar ireversibilă a ființei, a relațiilor interumane, a mediului social, politic, a lumii, în general.

Voci la distanță este o carte complexă, scrisă de o mare prozatoare, care continuă tradiția romanelor frescă, cronici ample, originale ale epocii comuniste și postcomuniste, mai ales a perioadei pandemiei. În peisajul editorial românesc este una dintre primele opere literare în care acțiunea se desfășoară în timpul pandemiei, aceasta scoțând la iveală psihologii umane diverse, personaje reale sau ficționale angrenate în mecanisme sociale, cu istorii

prezent în folderul din calculatorul Andei, rămâne un artificiu de compozиție updatat, pentru a sluji poveștilor care sunt suverane.

Sintagma „Voci la distanță” face referire și la contextul social, istoric care marchează existența personajelor, dar și la condiția Andei, medic pensionar care își construise o casă la munte (din fonduri europene) în care alege să-și trăiască izolare pandemică, petrecându-și timpul cu discuțiile telefonice ale Deliei, fiica sa, ale Letiției, dar și rememorându-și aspecte importante din viață: cele două căsnicii; moartea Revoluției a primului soț, Andu; boala și moartea celui de-al doilea soț, Sandi; plecarea copiilor săi departe de țară; dispariția fratelui geamăn, Alex, încercând să treacă granița în perioada comunismului; „ura” nevindecată a mamei sale și răceleală, violența tatălui etc.

Fiecare dintre cele două părți („Tara urșilor”; „Folderul Andei”) ale cărții **Gabrielei Adameșteanu** are câte douăsprezece capítole, cu titluri expresive care anticipatează acțiunea. Aceste capítole, deși au legătura între ele, ajutând la descărcarea planurilor narrative și temporale, pot fi decupate și citite independent ca niște proze scurte, așa cum a fost construit inițial romanul.

S-a vorbit mult despre personajul Letiția Branea, prezență secundară în *Voci la distanță*, dar ocupând un loc important în romanul de debut al autoarei și în „Provizorat”, despre care am scris în 2013 o recenzie. E interesant felul în care acest personaj își cere dreptul la existență, scriitoarea aproape neputând să controleze prezența aceasta, încercând să pregătească dispariția Letiției de pe scena operelor sale. Adolescenta senzuală de altădată, femeia puternică, pragmatică, pendulând între iubirea matrimonială și cea adulterină se transformă în romanul apărut în 2022 într-o apariție antipatizată, care se reduce doar la interesul pentru recuperarea moștenirilor familiei sale, ea trăind în Franța, alături de soțul său, Petru Arcan, conferențiar universitar, fost colaborator al Europei Libere. Letiția devine partenera de conversații „la distanță” a Andei, iar în finalul romanului se îmbolnăvește de COVID, viitorul ei rămânând incert, scriitoarea mărturisind că ar vrea ca acest personaj să nu mai apară în creațiile sale viitoare. De altfel, prozatoarea a întărit ideea că personajul omniprezent Letiția Branea a avut un miez autobiografic, în familia sa existând o mătușă cu acest nume, moartă la vîrstă de 24 de ani, dar în niciun caz nu este un alter-ego al său, fiind un personaj transfigurat, construit.

Mare parte din acțiunea romanului se desfășoară în mediul medical, multe personaje lucrând în acest domeniu. Anda Dragomir, tatăl ei, primul soț, și fiica acestora sunt medici. Cartea urmărește mecanismele parvenirii în acest mediu, începând din perioada comunistă până în prezent. Un personaj ambiguu este doctorul ginecolog Dorin Tatarcan, devenit șef de secție și director al unui spital, la Revoluție, având relații sus-puse în toate vremurile, căzând mereu în picioare, în ciuda matrapazlăcurilor în care era implicat: „Dorin Tatarcan, director din '90, angaja doar pe sume grele în euro și nu-și bătea capul să aducă aparatură nouă. Se mulțumise s-o recicleze pe cea din State, trecută gratuit prin vamă ca ajutor umanitar de la un doctor american...” Anda devine adjuncta acestuia, Tatarcan sperându-se că vrea să-i ia locul, o acuză că și-a reparat casa pe banii spitalului. Ancheta se încheie favorabil pentru

Gabriela
Adameșteanu

VOCI LA DISTANȚĂ

POLIROM

personale ramificate și povești de viață spuse de „voci” aflate la depărtări fizice sau afective, sau ieșind la suprafață din trecutul și adâncimile insondabile ale ființei.

Titlul celui mai recent roman al **Gabrielei Adameșteanu**, deși sună ca numele unei emisiuni de radio, anticipatează structura riguros orchestrată, cu cele două părți, în prima întreținându-se vocea unui narator auctorial, care povestește la persoana a III-a, vocea eroinei cărții, Anda (Alexandra) Dragomir, un personaj reflector, și a „prieteniei ei de telefoane”, Letiția, dar și a altor personaje care întregesc imaginea unor familiilor, prietenii și relații interumane cu lumini și umbre. În partea a două intitulată „Folderul Andei”, eroina cărții devine un narator subiectiv, auctorial care consemnează tot ceea ce ar putea să-i folosească scriitoarei Letiția în realizarea viitoarei cărți, inclusiv povestea Castelului din orașul de munte. Motivul manuscrisului din proza tradițională, transformat în

Anda, dar o determină pe aceasta să își dea demisia și să se pensioneze anticipat.

Declinul lui Tatarcan este previzibil, devenind victimă propriilor afaceri necurate, a imoralității pe care el însuși a cultivat-o: „Doctorul Tatarcan fusese toată viața precaut, dar atunci, în primii ani de libertate, trebuie să fi mers ca pe ouă. Sărac, sărac, dar mult timp căzuse în picioare, din șef de secție Revoluția l-a făcut director. Nu s-a băgat mai târziu slugă la privați, să-și mânânce timpul de sîstă pentru procentul pe care îl aruncă patronul. A rămas director la spitalul foștilor până când s-a pensionat, și s-a văzut ditamai profesorul la facultate. Ajunsese la un moment dat chiar prorector, dar n-avea nici nume, nici spate destul de tare, și l-au măturat când s-au schimbat ăia din politică. Adela nu știa dacă era atât de bolnav când s-a pensionat, ori boala s-a agravat când s-a văzut acasă, fără activitate, fără relații, cu o pensie jenantă, mâncând din conturi ca să le trimită lui Robi în Anglia și fetei mici în Suedia. A făcut depresie și s-a descoperit o pancreatită avansată, nota de plată pentru toate sticlele cărate de pacienți o viață întreagă. Dar pe Adela cel mai mult a mirat-o că la înmormântare n-a venit niciunul dintre colegi [...]”

Jargonul medical, terminologia specifică acestui domeniu, prezente, de pildă, în explicații legate de boala lui Sandi, cel de-al doilea soț al Andei, sau de cazurile pe care le tratează aceasta, aduc veridicitate și autenticitate, demonstrând încă o dată la **Gabriela Adameșteanu** atenția la detaliu care întregesc tabloul epocii și contextul în care evoluează personajele. Boala, ca în cazul romanelor Hortensiei Papadat-Bengescu, este un revelator al stărilor de conștiință, dar și o ramă, un pretext al introducerii în scenă a unor personaje. Boala fiicei familiei Morar, care se întoarce de la studii ca să moară în țară, agonia Corinei, prietena Andei, închisă într-un spital ca un buncăr din cauza COVIDULUI, chinurile maladiei terminale a mamei personajului principal, și ultima declarație de neiubire a muribundei, ascund drame individuale, relații tensionate interumane, conflicte transgeneraționale, dar și o realitate crâncenă a societății românești a cărei cunoșcătoare profundă este autoarea **Vocii la distanță**.

Talasemia, boală genetică a săngelui, cu tot cortegiul de complicații și tratamente, cu care este familiarizat cititorul în capitolul „Un șef de sală” este pretextul introducerii în roman a familiei Trif, pentru care scriitoarea folosește modele reale din epoca ceaușistă. Gigi Trif este mai mult decât un simplu șef de sală, îl servește pe Ceaușescu la masă, se pare că știe mai multe lucruri ascunse privirii celor mulți, Tatarcan anunțând moartea bizară a acestuia, iar Flori Trif, fosta soție, reapare la sfârșitul romanului ca un personaj emblematic al societății românești actuale, simbol al reușitei sociale, întinerită artificială și devenind consoarta unui primar care se îmbogățise rapid în tumultoșii ani '90.

Realitatea dramatică a pandemiei românești, aspecte ale istoriei contemporane, tragediile munților pe care îi privește în fiecare dimineață Anda sunt bine conturate, chiar și prin intermediul unor personaje de tip informator (Petra, soție de salvamontist; Florentina, vecina Andei, „regina Bookingului”): „*e elicopterul roșu al Salvării! Cară accidentații la Ploiești sau la Târgu Mureș și cazurile grave la Floreasca, în București. Azi duce două turiste, culese de pe Valea Caraorman, uneia, sus, în munte, unde a nins, i s-a desprins talpa pantofilor, a mers în ciorapi pe zăpadă și i-au degerat picioarele. Cealaltă și-a fracturat o mâna, asta mi le-a povestit Petra, bărbatul ei este salvamontist. [...] Turiști de loisir urcă fără echipament și dau nas în nas cu urșii când coboară din teleferic[...] Elicopterul revine cu însotitorul*

alpinistei care a căzut pe panta de 250 de metri, el a sunat la 112, îi va povesti diseară Petrei soțul ei, salvamontistul. Va fi a doua știre a zilei la televiziuni, după rata de pozitivare de 7,7 la mie, pe care doctorul Urman, o Casandruască ascultată religios pe anumite posturi, o s-o compare cu cea de 6,53 de acum câteva zile [...] A treia știre, puțin credibilă, e un comunicat al CIA, reprodus de Spiegel, care anunță o posibilitate invadare a Ucrainei.”

Poveștile pandemiei sunt redate în cheie destinsă sau gravă, făcând alături de alte subiecte ale istoriei recente din **Voci la distanță** o carte a memoriei. Povestea celui care s-a vaccinat în București Obor, înainte de a pleca la schi, în Austria, pentru a primi doi mici, intervențiile fiicei Corinei la doctorul Arafat pentru ca mama acesteia să fie mutată într-un spital modular, astfel primind un tratament salvator, cu medicamente de ultimă generație, perspectivele diferite asupra Revoluției române, a lui Liviu, fiul eroinei cărții, care a participat cu multimea, pe Calea Victoriei, la bucuria căderii lui Ceaușescu, și a prietenei Andei care lucrând în Palatul Comitetului Central distrugerea documente secrete, privind de pe fereastra la soldații înarmați care blocaseră porțile instituției sunt pagini care susțin caracterul de frescă socială, istorică a volumului. Printre aceste povești se pot integra și secvențele narative care conferă un statut de personaje secundare, umanizate, membrilor familiei Ceaușescu. Este o privire subiectivă îndreptată asupra acestor personaje, a unor oameni care încearcă să facă pace cu propriul trecut, dar lipsită de nostalgie și de compasiune. Mărturisirea Andei despre moartea lui Andu la Revoluție este încă o filă din cartea neagră a ororilor istoriei naționale: „*Nu mi-a fost milă de Ei, și de nimene din neamul lor, în acele zile depărtate de după Crăciunul pe care mi l-au distrus pentru totdeauna. Stăteam la rând, în sirul de oameni disperați, ajunși la morgă în speranță că n-au să-i găsească pe cel sau cea după care veniseră, și atunci, acolo, în miroslul de formol și carne putrezită, în timp ce respiram cu greu în batistă, n-am simțit milă nici măcar pentru mine.*”

S-a spus că sexagenara Anda Dragomir nu respectă cerințele corectitudinii politice. Pe Gleb, iubitul fiicei sale, Delia, îl numește rusnac, deși se spune că e ucrainean, și îl consideră nedemn întrucât nu are diplomă de medic, e kinetoterapeut. O sperie ideea fiicei sale că Alex, fratele geamăn al Andei, ar putea fi însurat cu un bărbat în Franță și internat în clinica de geriatrie unde lucrează Delia. De asemenea, încercând să explică înstrăinarea de fiu său, Liviu, îi trece prin minte gândul că și odrasla sa ar putea moșteni „gena” aceasta de la unchiul său. Aceste „rătăciri” de la normele contemporane pot fi explicate prin faptul că Anda a fost „un copil al comunismului”, crescut și educat în aceste valori, puternic înrădăcinat în comportamentul și gândirea acesteia.

Anda Dragomir este o replică intelectuală a Emiliei Apostoae, eroina din romanul lui Dan Lungu, „Sint o babă comunistă”. Anda, spre deosebire de Emilia, este lipsită de nostalgie, își rememorează trecutul cu încrâncenare și o suferință cathartică, trăindu-și bătrânețea în izolare impusă, dar și dorită, comunicând cu familia și prietenii prin forme surogat de relaționare, specifice acestor vremuri. În vreme ce Emilia ar dori să se întoarcă în anii comunismului, identificându-i cu tinerețea și vitalitatea, Anda e un critic nemilos al acestei perioade, tinerețea sa pendulând între condiția de mamă și de soție. Imaginea de femeie, senzualitatea ei, sunt neglijate, nu este o femeie îndrăgostită, nici nu pare că își iubește pasional cei doi soți. Trădarea primului soț este o nedreptate a destinului și o vină doar a bărbatului. Însă, cele două femei, au în comun emigrarea propriilor copii. De altfel, fenomenul migrației este surprins în ambele romane, în **Voci la distanță** toată generația copiilor

este dezrădăcinată, între părinți și fiu instalându-se o ireversibilă scindare. Anda consideră că fiecare copil are viață lui, s-a ferit întotdeauna „*să le cadă pe cap*” fiicei și fiului său, conștientă fiind că „*ajutorul a plecat totdeauna de aici, niciodată invers*”. Mama Anda își dorește independență, „*n-are nevoie de compătimirea agasătă a copiilor*”.

Condiția contradictorie a părintelui, care se consolează cu vești primite de la copiii aflați „*la distanță*”, permanentă îngrijorare a acestuia și speranță că legătura dintre ei va supraviețui sunt surprinse în meditațiile Andei: „*ea nu știe cătă suferință îți aduc copiii! Bucurii? Prea puține, față de grija continuă. Uneori simți c-ai făcut ceva în viață, altelei îți spui că mai bine nu-i făceai, bucurie e asta când se întrebă zilnic dacă acolo, printre străini, Liviu n-are iar o reșută? Trec luni și numai știe nimic de el, stă cu inima suspendată și pe urmă mai află câte ceva de la Delia. Bine că măcar ține legătura cu soră-sa, nu cine știe cât, dar mai mult decât cu ea.*”

Senectutea este văzută în roman ca o vârstă a degradării, nu mai este apanajul înțeleptilor, al celor cu experiență bogată de viață, al modelelor generației tinere. Finalul capitolului „Cei trei Ursuleți”, în contrast cu titlul aparent senin, propune o perspectivă cinică asupra bătrânetii, o imagine cu accente din picturile lui Goya: „*Gleb nu e doctor, ci kinetoterapeut; [...] Meserii vechi-noi, de îngrijit hoardele de bătrâni, avea dreptatea aia de la UE care a spus că sunt prea mulți. Poate nici n-o fi spus asta, dar adevărul asta e. Toți se laudă că crescă speranța de viață, dar mai e viață asta, la pat? Le dai să înghiță în gura știrbă, fac pe ei, aruncă pempărșii, spală-i, curăță-i, masează-i, vezi să nu le scoți tuburile prin care respiră! Îi îngrijești ca pe copii, doar că ei sunt drăguți și, după un an, doi, scapi, aleargă, mânâncă singuri. Cu bătrâni e din an în an tot mai greu. Si armate întregi de doctori, infirmiere, asistente, terapeuți trăiesc pe seama acestor rebuturi umane.*”

Andei Dragomir viață încetează să-i ofere surpize, pentru că este la o vârstă la care se pare că le-a văzut pe toate, timpul începe să fie nemilos cu ea, destinul oferindu-i șansa trecerii prin trei familii „*până a ajuns o oscătură, cu ochii la ceața albăstrie și cu mâna la telefonul care sună iar*”.

Astfel, **Voci la distanță** de **Gabriela Adameșteanu** nu este doar carteoa unei femei puternice, este carteoa soților care caută fericirea lucrurilor imprevizibile, a părinților care devin vulnerabili în fața proprietății copiilor, a trecutului care concurează viitorul, a memoriei care trebuie cu orice preț păstrată.

din volumul în curs de apariție, **De libris - recenzii și cronică literare** - editura Metamorfosi

Ion CIORAN

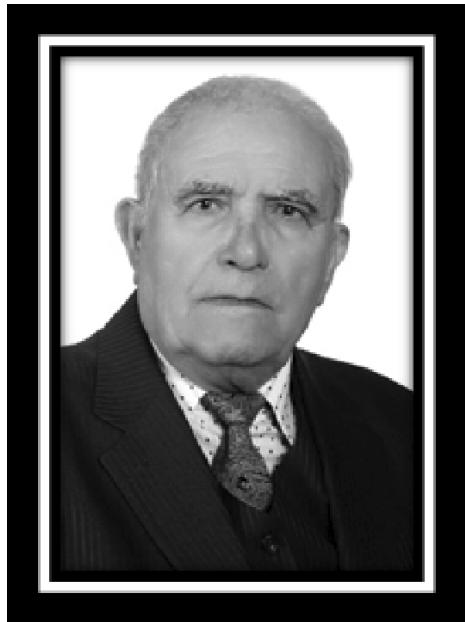
Peisaj

scriu despre tine câmpie
cum Ștefan Luchian picta
anemone în orele amiezii

tulburare în ochii țăranului
întors de la piață
cu amintirea pădurii de nuci

în octombrie abia încercat
unde caii stau mărturie
precum liniștea în fântână

la marginea satului
un mormânt cu fluturi
și bătrânlul pe prispa așteptând

IN MEMORIAM

AUGUSTIN MOCANU

(1932 – 2023)

In data de 14 a lunii septembrie 2023, la două zile după ce a împlinit generoasa vârstă de 91 de ani, profesorul, etnologul, folcloristul, memorialistul, prozatorul și poetul **AUGUSTIN MOCANU** a plecat la cele veșnice, lăsând în urma sa proiecte nefinalizate, părăsind o lume pe care a iubit-o cu patimă.

Datele biografice dovedesc cu prisosință un parcurs al vieții dominat de o ambiție rar întâlnită, toate faptele având ca ţintă formarea unei cariere didactice strălucite.

Augustin Mocanu s-a născut la 12 septembrie 1932, în localitatea Boju, județul Cluj, într-o familie de țărani cu șapte copii. Copilăria sa a fost frumoasă, ca a majorității copiilor de la țară, chiar dacă familia n-a trăit în belșug, ba chiar a simțit lipsurile provocate de vremurile tulburi de atunci și de Al Doilea Război Mondial. A făcut școala primară în satul natal și a urmat gimnaziul la „Inochentie Micu” din Cluj. Pasiunea pentru învățătură l-a determinat să urmeze Școala Pedagogică de Învățători din Cluj, în ideea că va deveni învățător. Neavând talent la muzică, s-a hotărât să devină profesor și s-a înscris la Facultatea de Litere a Universității din Cluj, la secția de limba și literatura română. Anii de facultate au constituit perioada marilor acumulări de cunoștințe și a formării pentru cariera aleasă. Și-a înșisit cu sete învățătura de la marii profesori filologi ai universității clujene. A absolvit facultatea în anul 1957 și i s-a propus să rămână ca asistent la facultate, însă a refuzat această onorantă variantă de viitor. După cum și-a dorit, a fost repartizat ca profesor de limba și literatura română la Liceul de Cultură Generală din Cehu Silvaniei, unde a funcționat fără întrerupere până în anul 1997, când s-a retras la pensie.

Cunoscutul etnolog Ion Taloș, cu ocazia aniversării vârstei de 80 de ani de către fostul său coleg, scria: „Se întâmplă destul de rar ca un om să fie dăruit cu mai multe vocații în aceeași măsură. Augustin Mocanu e unul dintre acei fericiți.”

În încercarea de a face o evocare a marelui dispărut, vom evidenția cele două laturi ale personalității sale, aceea de cadre didactice, strălucit promotor al învățământului liceal din Cehu Silvaniei, și cea de etnolog și literat..

În urmă cu 26 de ani ne exprimam regretul că profesorul Mocanu își încheia oficial activitatea didactică în unitatea de învățământ în care a și început-o. Spuneam atunci că ne vine greu să nu-l mai avem coleg pe cel care și-a dedicat întreaga viață, toate resursele fizice și sufletești învățământului liceal din orașul de sub Codru.

Liceul din Cehu se afla pe la începuturile sale, fiind înființat în anul 1956. Dl Augustin Mocanu s-a angajat, ca toti din generația sa, în efortul de ridicare a școlii cehane, de culturalizare a maselor din zonă. Datorită calităților sale de dascăl și bun organizator, a fost repede promovat, ocupând diferite funcții în domeniul învățământului. În anul școlar 1958-1959 a fost director adjunct al liceului, în 1960-1961 a ocupat funcția de director al aceleiași instituții, iar între 1961-1963 a fost transferat ca șef al Secției de Învățământ a fostului raion Cehu Silvaniei. Între 1963-1971 a ocupat funcția de director al Liceului de Cultură Generală din localitate.

În această perioadă și-a adus contribuția la progresul școlii din Cehu Silvaniei, care, prin dascălii săi, a devenit în scurt timp una dintre primele școli ale regiunii Maramureș. Cât Augustin Mocanu a fost la cîrma acestei școli, s-a realizat o serie de lucrări fundamentale: construirea clădirii actuale a liceului, amenajarea internatului în forma sub care a funcționat până la desființarea din 1998, introducerea apei în internat, construcția terenului de sport al școlii și al unuia la internat, organizarea laboratoarelor școlare și alte lucrări importante.

Pe lângă calitatea de conducător și educator, de strălucit profesor la catedră, Augustin Mocanu a fost inițiatorul primei reviste școlare, „Lyceum”. A coordonat primele patru numere ale acesteia, și a adunat în jurul ei elevii talentați la literatură, precum și pe cei pasionați de știință, istorie, etc. Domnia sa a înființat și cenaclul literar al elevilor, pe care l-a condus cu competență și pasiune timp de cinci ani (1969 – 1974). Prin acest act, a descoperit talente literare, a cultivat gustul elevilor pentru frumos, bine și adevăr.

A manifestat pasiune pentru cercetarea științifică, ceea ce s-a concretizat în activitatea de culegător al folclorului din zonă, prin intermediul elevilor. A fost colaborator la două culegeri de folclor: *Ceas pe ceas alungă*, apărută la Baia Mare în 1970, și *Du-te dor și vino dor*, apărută la Zalău în 1972.

Pe lângă acestea, Augustin Mocanu a îndeplinit calitatea de metodist al Inspectoratului Școlar, calitate în care a coordonat lucrări științifice și metodice și a efectuat inspecții speciale de definitivat, gradul II și gradul I. Și în toate aceste activități n-a fost adeptul jumătăților de măsură.

Petrecându-și copilăria în mediul satului românesc transilvan, a primit o educație sănătoasă în familie și în comunitatea rurală din care provineea, ceea ce l-a ajutat să aibă o vizuire clară asupra vieții, să privească problemele existențiale cu maximă luciditate, să discernă cu competență între bine și rău, între dreptate și nedreptate, devenind prin aceasta un foarte bun conducător în colectivul în care a lucrat, un coleg de încredere și, pentru foarte mulți, un confesor, un sfătuitor în problemele profesionale și în cele ale vieții. Format la faimoasa universitate clujeană, prin

renuniții dascăli pe care i-a avut, a devenit un profesor de rară competență, de o perseverență și o conștiință exemplare, un împătimit al limbii și literaturii, care a transmis elevilor săi dragostea de literatură și artă. Ca dascăl, a fost un exemplu pentru toți colegii, iar la catedră a demonstrat o pregătire temeinică, o mare dragoste față de meserie, o principialitate exemplară în relațiile cu elevii. Punctual, exigent, iubitor de elevi, a educat zeci de generații, cărora le-a oferit în viață modelul personal.

În calitate de director a fost un apărător al legii și al regulamentelor. A aplicat legea, chiar dacă aceasta era dură. N-a suportat niciodată dezordinea, domnia bunului plac, lucrurile confuze. A slujit cu devotament școala și nu s-a ferit nici de problemele obștești. Conducerea orașului nostru l-a avut ca om de încredere în problemele care privesc comunitatea, atât în perioada comunistă, cât și în cea postdecembristă. Ca semn al recunoștinței pentru activitatea sa pe plan local, în vederea scoaterii din anonimat a localității, Consiliul Local i-a acordat titlul de Cetățean de Onoare al orașului Cehu Silvaniei (2022).

După 40 de ani de trudă pe ogorul educației, a ieșit la pensie și s-a stabilit la Slobozia, pentru a fi aproape de unică fiică, Ariana Ciobanu, și de unicul nepot, Călin Ciobanu.

A doua latură a personalității lui Augustin Mocanu o constituie activitatea de etnolog, folclorist, memorialist, prozator și poet. După stabilirea la Slobozia, liniștit sufletește, s-a apucat de lucru și și-a valorificat o pasiune de o viață, aceea de culegător de folclor și admirator al înțelepciunii populare. Ca profesor la Cehu Silvaniei, a explorat din punct de vedere sociologic zona de sub Codru și a cules, personal sau prin intermediul elevilor și al altor colaboratori, creații folclorice valoroase, pe care le-a organizat tematic cu multă migală și pertinență științifică.

Cărțile de autor ale lui Augustin Mocanu se împart în câteva categorii, în funcție de tematică, pe care le vom însira în cele ce urmează.

primă categorie o reprezintă lucrările de **etnologie și folclor**:

Pe cel deal cu dorurile – folclor poetic din județele Maramureș și Sălaj (în colaborare cu Grigorie M. Croitoru) – Zalău, 2001, 296 p.;

Folclor din Tara Silvaniei, Zalău, 2004, 198 p.;

„**Floare de Rai**” – antologie de poezie populară de dragoste – Zalău, 2004, 266 p.;

Colinda „Fata de maior”. Corpus de texte, Zalău, 2006, 186 p.;

Colinda „Fata de maior”, ediția a II-a revăzută și adăugită, Slobozia, 2007, 404 p.;

Folclor poetic. Antologie din aria Codru – Valea Sălajului, Zalău;

Epică populară în versuri. Balade și colinde-balade din zonele Codrului și Sălajului. Corpus de texte poetice (în colab. cu Pam-fil Bilțiu), Baia Mare, 2007, 240 p.;

Colinde mioritice din zonele Codrului și Sălajului. *Corpus de texte poetice*, Baia Mare, 2008, 264 p.;

„La fântâna lină”. *Colinde străvechi din Câmpia Soarelui* (în co-laborare cu Cristian Obrejan), Slobozia, 2009, 218 p.;

Cultură populară tradițională, I, 2009, Zalău, 360 p.;

Cultură populară tradițională, II, 2013, Zalău, 296 p.;

„Mult mă-ntreabă inima”, *Antologie a cântecelor de dragoste și dor din aria Sălaj – Codru*, Zalău, 2010, 166 p.;

Colinde românești. *Texte poetice din zonele Sălajului și Codrului*, Zalău, 2011, 290 p.;

Folclor literar din zona Codrului. *Texte extrase din revista Memoria Ethnologica* (în colaborare cu Ștefan Mariș), Baia Mare, 2011, 284 p.;

Folclor literar din vechiul județ Sălaj. *Texte extrase din revista Școala Noastră, anii 1924-1940*, Slobozia, 2013, 138 p.;

Cântece de colindat. *Texte poetice din zonele Codrului și Sălajului*, Slobozia, 2017, 120 p.;

Colindatul, colindele și urările de Crăciun, Slobozia, 2017;

Florica Pop, Aurel Lung, Augustin Mocanu – **Bulgari – o istorie sentimentală**, Zalău, 2017 (capitolul **Folclor poetic din satul Bulgari**), 436 p.

Cântece ale tinereții. Din lirica populară românească (Slobozia, Ed. Star Tipp, 2018),

Cultură populară tradițională din Boju, județul Cluj (Slobozia, Ed. Star Tipp, 2021),

La fântâna dorului (Slobozia, Ed. Star Tipp, 2022),

Poezie populară. Articole și studii (Zalău, Ed. Caiete Silvane, Colecție Ethnos, 2023)

A doua categorie sunt **monografile**:

Boju – 790 de ani. *Eseu geografic, social-istoric și etnofolcloric*, București, 2005, 340 p.;

Boju – 800 de ani (1214-2014). *Eseu geografic, social-istoric și etnofolcloric*, ediția a doua, Cluj-Napoca, 2011, 418 p.;

Nădis – 620 de ani. *File dintr-o monografie*, Baia Mare, 2007, 247 p.;

A treia categorie sunt lucrările de **lingvistică**:

Nume de persoane în județul Ialomița, Slobozia, 2009, 172 p.;

Glosar regional din Ardeal, Slobozia, 2015, 264 p.;

A patra categorie sunt **lucrările beletristice, concretizate în proză scurtă, memorii, cronică, note, versuri**:

Negru Roșu Negru, Slobozia, 2010, 94 p.;

Frânturi de memorie – materiale privind antropologia socială și culturală, Slobozia, 2013, 326 p.;

Între sat și oraș. Frânturi de memorie cu valoare antropolitică, Slobozia, 2013, 290 p.;

Negru alb negru – proze mărunte – Slobozia 2014, 196 p.;

Negru alb negru, ediția a doua mult extinsă, Slobozia 2016, 254 p.;

Între sat și oraș. Vreme de război, vreme de pace. Ediția a doua restructurată și extinsă, Slobozia, 2014, 380 p.;

În curgerea vremii – proză scurtă – Slobozia 2017, 286 p.;

Strângere de mâna. Cronici, note critice, versuri. Slobozia 2017, 150 p.

Copilărie în vreme de război - însemnări memorialistice (Slobozia, Ed. Star Tipp, 2020),

Din alte vremuri. Frânturi de proză memorialistică (Slobozia, Ed. Star Tipp, 2021),

Amalgam de versuri risipite (Slobozia, Star Tipp, 2022)

Ultimul gen de creații îl reprezintă **jurnalul**:

Amalgam în prag de seară. Caiet de însemnări, Slobozia 2014, 290 p.;

Amalgam în pragul nopții. Caiet de însemnări, Slobozia, 2016, 295 p.;

Amalgam. Frânturi alese, Slobozia, 2016, 150 p.;

lume într-o vreme, Slobozia, 2015, 176 p.;

În curgerea vremii – proză scurtă, Slobozia, 2017.

Amalgam în miezul nopții. Însemnări de ultimă oră (Slobozia, Ed. Star Tipp, vol I 2018, vol.II 2019.).

Însemnări calendaristice, vol. 3 - 2 ian 2019 - 1 aug. 2021, **Scrisori: scrisorele și alte scrieri ca ele** (Slobozia, Ed. Star Tipp, 2018),

Calea școlii (Slobozia, Ed. Star Tipp, 2019),

Amalgam în miezul nopții, vol. IV (Slobozia, Ed. Star Tipp 2023).

Augustin Mocanu a contribuit la realizarea unor volume colective, ca: **Ceas pe ceas se alungă - Folclor poetic** (Baia Mare, Casa Creației Populare, 1970), **Du-te dor și vino dor. Folclor literar din Sălaj** (Zalău, Centrul de Îndrumare a Creației Populare și a Mișcării Artistice de Masă, 1972), **27 de scriitori sălăjeni.** Antologie (Zalău, Ed. Caiete Silvane, 2023).

A redactat și îngrijit două cărți: Mico-May alias M. Blumenfeld: **Cronici rimate și alte creații în versuri și proză** (Slobozia, Ed. Star-Tipp, 2017), Traian Sarca: **Refleții de-a lungul vieții** (Slobozia, Ed. Star Tipp, 2022).

De-a lungul vieții a colaborat la o serie de

reviste: **Caiete Silvane, Silvanie, Ascultialomița**,

Memoria Etnologică (Baia Mare), **Helis**

(Slobozia), **Răstimp** (Drobeta-Turnu Severin),

Fereastră (Mizil), **Literadura** (Buzău), **Tabor**

(Cluj-Napoca), **Normaliștii clujeni.** Antologie (Zalău, Ed. Caiete Silvane, 2023).

Pentru activitatea sa multilaterală în domeniul

învățământului și culturii, i-au fost acordate, în

timp, numeroase distincții și diplome, fiindu-i recunoscute meritele pe plan județean și național.

Pe omul Augustin Mocanu l-am cunoscut încă

de pe când erau elev la liceu, apoi, devenind colegi

de catedră, am ajuns să-l cunosc și mai bine.

Profesorul militaros care fusese s-a dovedit a fi un

coleg cu un suflet plin de căldură, care m-a

îndrumat în procesul de formare a mea ca dascăl de

română, m-a apreciat și s-a împrietenit sincer cu

mine. Într-un dialog telefonic din urmă cu doi ani,

m-a făcut să mă simt onorat când mi-a spus: „Să știi

că tu ești cel mai bun prieten al meu dintotdeauna.”

Aș vrea eu să-l mai aud la telefon și să-mi răsune în

urechi apelativele sale săgalnice: „Măi Aurică!” sau

„Măi tipule!” Avea un simț al umorului de

neîntrecut, ceea ce contrasta cu seriozitatea

cercetătorului, a etnologului și dascălului

meticulos și sobru ce era.

Acum, când Dascălul a plecat dintre noi, suntem

cuprinși de regrete și ne gândim la ceea ce a lăsat în

urma sa. A pus bazele unei instituții de învățământ

solide și eficiente, a dirijat un mare număr de elevi

spre facultăți cu profil filologic, deveniți buni

dascăli la catedră, i-a învățat pe toți elevii săi să

stăpânească și să folosească corect în societate și în

viață limba oficială a țării noastre, limba română.

Ne-a lăsat apoi culegerile sale de folclor, cărțile de

memorii, care ne trimit într-o perioadă a istoriei trăite, celealte cărți, care conturează o personalitate culturală complexă.

A dispărut o persoană iubită de toți cei cu care a intrat în contact de-a lungul vieții. Poeta americană Emily Dickinson spunea atât de frumos: „Cei iubiți nu pot mori. Pentru că iubirea înseamnă nemurire.”

Drum bun în eternitate, maestre Augustin Mocanu!

Bibliografie:

Aurel Lung – **Liceul Tehnologic „Gheorghe Pop de Băsești” din Cehu Silvaniei. Istorie și valori**, Ed. Caiete Silvane, Zalău, 2019

Paginile de Facebook ale **Bibliotecii Județene Sălaj „Ioniță Scipione Bădescu”**, Centrului de Cultură și Artă al județului Sălaj și al revistei „**Caiete Silvane**”

Ion Taloș – Augustin Mocanu la 80 de ani, apud » Augustin Mocanu la 80 de ani (memoria-ethnologica.ro).

257 de citate utile despre moarte despre modul în care ne măhnim - Gay-fest

AUREL LUNG, CEHU SILVANIEI

Aurel SEFCIUC

ORFICĂ

Vie poți să mai fii

Amândoi când venim

Spre a ne oglindii

În vecia ce minte:

Ca fluturi hăldauim
P-ale noastre morminte.

Sic transit

O dar în loc de jale în lume există

Bulgărele de aur –

Prea pur ca să poată fi apărat în vreun fel –

Iluminat la gândul acesta

Voi spune adevărat

Că l-am răvnit și cu mândrie

M-am tras deoparte treceți, vă rog –

Ce glorie poate fi renunțarea

Voi dovedi cu sansa sufletului de a fi

Prea our

Să mai poată fi apărat în vreun fel.

Când nu voi mai fi

La fel de adâncă va fi atunci și mirarea îngerilor:

“În acest atom,

Doamne,

Încă se zbate o aripă de om”

PRĂBUŞIREA DIN CERTITUDINI

In peisajul noutăților editoriale ale anului în curs remarcăm cartea apărută în condiții grafice de inviziat, sugestiv intitulată *Prăbușirea din certitudini*¹. Licențiat al facultății de filosofie din București, Ion Dinvale (pseudonimul profesorului Ion Pascariu), autorul lucrării, ne oferă o carte erudită, densă, plină de sensuri, a cărei lectură oferă o mare satisfacție intelectuală pentru cititorul dispus să parcurgă cele 32 de eseuri inserate aici. Pe un larg diapazon, Ion Dinvale abordează cu dezvoltură și rafinament estetic probleme legate de filosofie, literatură, știință, politică socială și teologie, fiind de admirat cunoașterea detaliată a Bibliei, a literaturii religioase în genere.

Autorul consideră că termenul „des-prindere”, cu sumedenia-i de rude (des-părțire, des-cătușare, des-cifrare, sau, dez-vrajire, dez-văluire, dez-robire etc.), este de preferat acelaia de de „prăbușire” a unor valori consacrate în societate, termen utilizat de Karl Jaspers, asociat cu o atitudine reactivă (spaimă, derută, contrariere), în vreme ce primul presupune o atitudine activă (avânt, exaltare, frenzie, cărora Brâncuși le-a fost credincios toată viața). Cu intenția declarată de a obține „atomul de adevăr” de care vorbea Giovanni Papini, Ion Dinvale notează: „Cu o viață mai mult a umilinței și a eșecului, am purces la decantarea, la cernerea haldei de steril, a uriașului balast de mituri, credințe, reziduuri livrești, tradiții, pre-judecăți, speranțe, iluzii reverii etc., pentru a descoperi cele câteva pepite de metal prețios (...)"².

Fiecare eseu beneficiază de un motto semnificativ, judicios ales, din scriitori sau filosofi celebri sau chiar din propriile creații poetice ale autorului. Iată unul dintre ele: „Arar mai fac curat prin amintiri, / Mai șterg de praf, mai scutur, mai deretic; / Nemicuri, îndeobște, rătăciri / De schimnic, de proscris și de eretic.” (p. 33). Sau acela luat din „Faust” al lui Goethe: „Puținii care au cunoscut ceva și-au fost / Destul de imprudență ca să o spună, / Au fost sau răstigniți sau arși de vii...” (p. 57).

Întreaga lucrare este solid argumentată, raționamentele utilizate se dovedesc impecabile, dovedă că autorul e un bun cunoșător al logicii, înveșmântată adesea în haine estetice. Iată unul dintre ele, legat de credință: „Religia n-a fost «inventată», cum se exprima Eminescu, dar odată apărută, frica și speranța pe care le generează au fost instituționalizate, iar zeii au fost luati în stăpânire de către slujitorii profesioniști ai cultului și întoarsă împotriva celor mulți, săraci, umili și inculți. Începe teroarea evasigeneralizată a păcatelor, de care nu scapă nici pruncul din pântecele matern, începe omniscienta supraveghere, controlul permanent și total, inclusiv al gândirii și al simțirii, începe teroarea detaliilor, a restricțiilor și pedepselor divine, permanenta culpabilizare, cultivarea sistematică și amplificarea spaimei, tortura de tip inchizitorial, brutalitatea punitivă și, odată cu toate acestea, încep ofrandele, jertfele și sacrificiile umane, cu sângele lor fiind străpînătoarele diferitelor divinități, ahtiate după carne și sânge, la cele vegetale căutând cu scârbă și dispreț” (pp. 101-102).

Departate de a fi imuabilă, moralitatea - abordată în unul din eseuri - cunoaște mutații importante care nu par a fi realizate întotdeauna în direcția bună. „Poate cel mai grav lucru îl reprezintă faptul că moralitatea nu mai este suficientă să fie, nu mai asigură prestigiul, statutul social înalt, o recunoaștere socială unanimă. Mai mult, moralitatea este identificată cu prostia («putea să profite, dar a fost un prost!»). În schimb, celor șarlatani le «merge mintea». Ei sunt priviți cu invidie și simpatie, sunt oameni «de comitet». Cei onești sunt priviți cu foarte multă ostilitate («nu te poți lipi de el, e omul dracului!»). (113) Instituite de veacuri, valorile etice par să fie golite de conținut, pozitivul devine negativ și invers, iar asta ne aduce aminte de celebra

formulare a lui Shakespeare: „lumea și-a ieșit din tătâni”.

Punându-și chinuitoarea și dureroasa interogație „Mai este poporul român un popor creștin?”, Ion Dinvale consideră că, pe deasupra, solul pare tare, sigur, dar dacă pășești pe el te prăbușești în abis. Nici în alte părți lucrurile nu stau altfel. „Pionier” al ortodoxiei pe pământ american, Serafim Rose sesiza cu amărăciune: „suntem mulțumiți că avem biserici frumoase, cântări frumoase, că ținem posturile etc., dar nu avem în inimile noastre simplitatea lui Hristos și milostenia adevărată pentru cei aflați în suferință și strâmtoreare” Biserica, spune el, e solemnă și decorativă, distanță și străină preocupărilor stringente ale comunității (118). Ne putem întreba dacă opinioile lui Rose sunt valabile și pentru realitățile din țara noastră, americanul menționând „duhovnicia cu lenevire”, contemplativismul năucitor („să ne rugăm pentru cei aflați în suferință!”), seninătatea, detașarea în fața dramelor, a tragediilor pe lângă care trezem, lăsând totul în seama bunului samaritean. Paradoxal, prin coerentă sistemului de valori, prin deschidere, receptivitate, activism social, laicii pot fi mai aproape de morala religioasă autentică decât misticismul contemplativ, sentimental, lacrimogen. Creștinismul, gândit real, fiind absolut, este greu de apropiat, spune Alexandru Paleologu; să întorci obrazul, să-ți iubești dușmanii, să le ierți lor de șaptezeci de ori câte șapte, să dai și cămașa dacă îți se cere haina, reprezentă un model moral strivitor, imposibil de atins.

Din iubirea pe care le-o poartă, autorul adreseză următoarea „epistolă către români”: „Îmbătrânim (și murim) cu o mare amărăciune în suflet: că acest popor bun și bland, umil și răbdător, nu-și află locul sub soare pe măsura imensului potențial moral, spiritual și material, de care dispune. Și asta, tocmai pentru că este prea bun și prea bland, îndelung răbdător și îndelung iertător, consumându-și imensele resurse morale și sufletești numai pentru a îndura vrăjmașii unui destin de care se face vinovat, în cea mai mare parte. Mai ales astăzi când, pentru prima oară, „suntem singuri și fără scuze” și nu mai putem invoca geografia sau istoria, ca altădată. Ni-l-am dori însușit de virtuți înălțătoare (demnitate, cutezanță, orgoliu), de curajul măreției, al sublimului... Măcar ridicat din genunchi... Precum Horea, necanonizat încă” (p. 120).

Cu înțelegere și compătimire, autorul se apleacă asupra celor câteva milioane de români plecați în țări străine mai bogate decât țara noastră în căutarea unui trai mai bun pe care nu l-au găsit în propria țară, ceea ce amintește de Exodul biblic. „Și în această noapte a minții, începe Exodul de patruzeci de ani (eliberarea, de data acesta, din captivitatea dâmbovițeană) spre ținuturile Marilor Făgăduințe. Și vor pribegi ani și ani, și vor dormi pe sub poduri și boscheti, sub privirea rece și indiferentă a stelelor și a cerului înalt. Și vor cunoaște limba amără a neprietenului, vorba cronicarului. Căci nu le era îngăduit să pregătească mâncarea lor obișnuită, considerată «spurcată» de către noii stăpâni și au șezut și au plâns, și în sălcii au atârnat harpele lor, ca în vechime, la apa Vavilonului” (p. 124). Români în cauză au plecat să scape de urgă ce a abătut Dumnezeu asupra acestui pământ, precum cele zece plăgi care s-au abătut asupra Egiptului: pământul a rămas netocmit și gol, n-a mai fost nici arătură, nici seceriș în țara Grâului-Răsare; râurile au băltit și toate vietățile din ele au pierit; și au căzut din cer tânără, lăcuste, tăuni, gândaci de bucătărie (prin spitale, îndeosebi), târâtoare, rozătoare, răpitoare ce au șters de pe fața pământului fabrici, uzine, combinate, ferme etc. Au urmat râni și bășici usturătoare: din bube, mucegaiuri și noroi iscatu-s-au nenorociri mai mari, mai noi, precum molimă mare în dobitoace: gripă aviară, pestă porcină, vacă nebună. S-au abătut grindină, foc mistitor, inundării, toate culminând cu

morțile noilor născuți prin maternitate, orfeline și prin spitalele reci (p. 124).

Cu această ocazie au deprins și cei plecați și cei rămași acasă, un cuvânt nou, **diasporă** și mergând ei la dicționare i-au tălmăcit în românește conotația tragică: împrăștiere, dispersare în cele patru zări, exil, suferință, smulgere, dezrădăcinare, rupere brutală cu trecutul, cu locul, cu strămoșii, cu strămoșii, cu limba, cu obiceiurile, cu copilaria, cu dumbrava minunată, cu lacul codrilor albaștri, cu Ozana cea frumosurgătoare și limpede ca cristalul (p. 125). Iar călătoria pribegilor prin pustiu va dura patruzeci de ani, după care se vor întoarce la pământul dat de către Dumnezeu lui Dragos și Bogdan, lui Seneslau și Litovoi, lui Gelu, Glad și Menumorut, lor și urmașilor lor, în vecii vecilor... Realmente tulburător acest eseu numit Exodul! Când s-au deschis vămile cerului și ale pământului, mirajul depărtării a cedat locul exilului, al înstrăinării. „Sărmană crucificare între două lumi la fel de vitrege, la fel de amare: între indiferență dureroasă și străinătății și destrămarea pentru totdeauna a spațiului ocrotitor, cu împrejurimi prietenoase: «acasă», între ancestralul dor de ducă și mistitorul dor de casă” (p. 135).

O «specie» aparte a fiilor risipitori e reprezentată de intelectualii români aflați la prima generație, care ademeniți de cultură, civilizație, confort și statut social, se desprind cu ușurință și fără regret de viață aspră, încrâncenată, plină de privațiuni, ca după aceea să verse lacrimi amare – evident livrești și evident suspecte - după un paradis pierdut, idealizat tot mai mult odată cu trecerea anilor, atitudine proprie celor ce găsesc farmec tristeții și melancoliei. Nu degeaba John Milton și-a intitulat cândva una dintre lucrări „Paradisul pierdut”...

Eseul „Iubirea vrăjmașului - un act profund egoist” are drept motto un citat din Nicolae Steinhardt: „Dumnezeu iubește inocența, nu imbecilitatea” (Jurnalul Fericirii). Iubirea vrăjmașului exprimă, în fond, măsura umanului reînnnoit, a ieșirii din bestialitate, din singurătatea ființării neutre și glaciale, fapt ce conduce la un impas ontologic, acela de a accede la un model moral copleșitor, strivitor. Oricine oferă, oricine dăruiește, primește înapoi cu dobândă, în acest caz, o altfel de bogăție. A vorbi de câștig sau pagubă în termenii mercantilismului cotidian ar fi o simplificare nepermisă, primitivă, excesiv de grosolană. Rugăciunea pentru vrăjmași are menirea să-l îndulcă pe Dumnezeu să se îndure de cei pierduți, de cei căzuți, de cei cu sufletul otrăvit, de cei incapabili de iubire, de cei ce poartă povara ignoranței, nechibzuinței și prostiei, povară ce nu apăsa doar pe umerii celor năpăstuiți. „Prin urmare, departe de a fi doar un act profund gratuit, altruist, o revărsare de generozitate, iubirea vrăjmașului reprezintă o investiție pe termen lung, cu dobândă chiar. Dacă în ură și vrăjmașie ambele tabere pierd, în iubire ambele tabere câștigă” (p. 142). Iar dacă iubirea nu vine din înclinație dezinteresată, atunci trebuie să vină din datorie, cum ar zice Immanuel Kant. Dacă dragoste nu e, atunci să fie măcar înțelegere, bunăvoiță, amabilitate, toleranță, binefacere, specimene de surrogate ale ei. Trebuie să depăşim optica îngustă conform căreia iubirea și iertarea sunt un mare sacrificiu făcut, exclusiv, pentru celălalt. În noi există există nebănuite potențialități latente (iubire, generozitate, altruism, modestie) care, scoase la lumină, duc la o îmbogățire și înălțare a vieții noastre sufletești. Gânditori foarte diferiți (istoricul Plutarh, scriitorul Umberto Eco, epistemologul Karl Popper) consideră dușmanii cei mai severi învățători ai noștri și care, pe deasupra, ne acordă „meditații” gratuit, dezvăluindu-ne marile slabiciuni și vindecându-ne de marile și multele păcate: egolatrie, suficiență, vanitate etc. Prin urmare, nevoia de dușmani ar trebui să fie una reală, nu inventată.

1. Ion Dinvale: *Prăbușirea din certitudini*, Editura „Salonul literar”, Vrancea, 2023, 337 pagini.
2. Idem, pagina 8.

În „sfânta” tradiție a memoriei culturale, indiferența este plasată în rândul celor mai mari păcate ale fiziei omenești, fapt relevat de filosofie, religie, literatură și viață. Numită adesea „păcatul „alb”, glaciatiune a sufletului, împietrirea a sufletului la suferința străină, indiferența este în opinia lui Ion Dinvală nu un păcat, ci un *summum* de păcate, precumpăritoare, după caz, fiind egoismul, nepăsarea, calcului oportunist, complicitatea tăcută, oportunistă și lașă, avariția, acumularea monstruoasă, luxul ostentativ și disprețul, seninătatea năucitoare în mijlocul tragediilor din preajmă, aversiunea mocnită și difuză. Nu degeaba se spune uneori că „indiferența ucide”: în aparență neutră, „ea este o toxină în stare să otrăvească totul, să compromită însăși esența umanului, prin lipsa de empatie, de simpatie, de compasiune și solidaritate, îndeosebi în momentele de grea încercare, de care nimeni nu este ferit” (p. 149). Uneori indiferența poate duce la un adevărat program sistematic, ca în care avem de-a face cu o retragere, cu o grea detașare, cu o solitudine orgolioasă, specifică marilor aristocrații spirituale. Când viața e percepță ca deșertă, spațiul al dezamăgirilor și amărăciunii, când se se instalează sentimentul zădăniciei („totul este deșertăciune”), inutilitatea oricărei sfârșări („totul este vânare de vânt”), fatalmente intervin lehamitea, renunțarea, oboseala sufletului. Izgonit (sau evadat?) din mitologie, omul modern lipsit de repere – reale sau imaginare – pe care umanismul tradițional îl le pune la îndemâna, se prăbușește în golul lăuntric, unde se trezește, plin de spaimă, singur precum Robinson pe insula-i pustie.

Există o multitudine de forme ale indiferenței, printre ele și indiferența sensibilității ultragiate, ca strategie de supraviețuire într-o lume brutală, inumană și absurdă. Prin retragere/abstragere în cochilie, individul își făurește o armură, o platoșă în care se frâng săgețile otrăvite ale unei lumi lipsite de inimă, de noimă, o povară grea, ostilă și străină. Când toate certitudinile se prăbușesc, când toate eforturile devin zadarnice, când bietul om e strivit de un destin vrăjitoare sau de angrenajul monstruos al mașinăriei statale, devine captiv al unei resemnări fataliste: „Dumnezeu cu mila”... „Ce-o fi scris și pentru noi...”

„De departe, cea mai periculoasă și mai perfidă rămâne indiferența de calcul: neutră, impasibilă, cultivată sistematic, devenită program de viață. Caracteristică a faunei imunde, constrictoare, ea presupune sânge rece, de reptilieni în aşteptarea atacului, nelăsând victimei nici o sansă. E proprie, cum se spune, celor ce calcă pe cadavre, urmărind fără scrupule, fără vreo tresărire de conștiință, scopul: succesul în carieră, ascensiunea pe scară socială, profitul...” (p. 152) Un exemplu de indiferență de calcul este aceea a marilor corporații ce urmăresc exclusiv eficiență și randamentul. Așa se explică faptul că un om care a slujit, cu succes și credință, vreme de 40 de ani o companie, poate fi lesne concediat sau retrogradat, cu câteva luni înainte de pensie, cu formula aparent liniștită a celor ce decid că „nu e nimic personal”.

O formă voalată a indiferenței, cu aere de mare noblețe sufletească, de adâncă trăire mistică, este Rugăciunea, care transferă întreaga responsabilitate asupra divinității: „Să ne rugăm (!) pentru cei aflați în suferință”. De facut ceva, ba!

Eseul „Un mit: Binele atotbiruitor” abordează problema din perspectiva cuplului antagonist Bine – Rău. „Tu te întrebă și socoate / ce e rău și ce e bine”, arăta Eminescu în celebra sa „Glossă”, iar o atare atitudine interrogativă nu și-a pierdut actualitatea. Binele Suprem, ne spunea macedoneanul Aristotel, se conjugă cu Fericirea, scopul oricărei ființări. Pentru Kant, există un imperativ categoric al necesității și universalității acțiunilor noastre morale, deci bune. Răul nu poate fi niciodată necesar și universal fără ca societatea, în ansamblu, să se prăbușească. Ce-ar însemna ca toți să fure, să mintă, să ucidă?! Când vine vorba de Rău se au în vedere, de regulă, formele barbare: agresivitatea fizică, omorul, tâlhăria, violul – care în societățile moderne sunt episodice – și se ignoră formele „blânde”, „nevinovate”, voalate, cum ar fi: disprețul, ironia, cinismul, intoleranța, vanitatea, ipocrizia, defâimarea, invidia, lăcomia, înșelătoria, deriziunea și, nu în ultimul rând, indiferența, cel mai

mare păcat, în opinia lui Dimitrie Gusti. Și pe bună dreptate, pentru că empatia, compasiunea, întrajutorarea sunt caracteristici distinctive ale umanului. Numai natura este dureros de indiferență la suferința străină.

Cum se face că un grup restrâns de ticăloși și impostori domină și terorizează comunități întregi, chiar națiuni?! Sau, altfel spus, prin ce sunt vulnerabili cei mulți și buni, și prin ce excelează cei puțini și răi?! Vai și amar când puterea statului e slabă, funcționarii coruși și legislația făcută anume pentru favorizarea infractorilor! Extrem de suspectă este grija „legiuitorului” de a alinta ușor pe creștet răușăcătorul: cu drepturile omului, cu prezumția de nevinovăție, cu avertismențul „ai grija ce spui că poate fi folosit împotriva ta!”, cu controlul judiciar, condamnarea cu suspendare, cu amnistii, grațieri, recurs compensatoriu, eliberare condiționată etc. Paradoxal, de cele mai multe ori statul este cel care trebuie să se aperă, cei inculpați devenind din acuzați, acuzatori. Și iar ne amintim că lumea de azi nu doar că pare, ci este realmente întoarsă pe dos...

Un alt mit este acela că frumusețea va salva lumea. Oare să stau lucrurile? „Prosperitatea, confortul, tihna, sentimentul de securitate generează, în mod paradoxal, săracie spirituală, banalitate acaparatoare, acumulare monstruoasă – 30 de camere, 300 de perechi de pantofi și poșete, 3 kilograme de bijuterii – o grea înstrăinare, o grea reificare a raporturilor cu lucrurile și lumea” (p. 171) Adesea bogăția, prosperitatea, multitudinea de oportunități, în loc să genereze rafinament, cultură înaltă, preocupări elevate, îl condamnă pe individ la banalitate, mărginire, cretinism... Cum rămâne cu frumusețea care va salva lumea, despre ce lume și despre ce frumusețe mai poate fi vorba?! Autorul consideră că este nevoie de un amplu program de „vaccinare”, de inoculare a unor anticorpi capabili să distrugă celulele „cancerioase” ale urăteniei și prostiei umane. În locul felului nostru cotidian de a ființa orientat spre exterioritate – confort, consum, risipă, lux indecent – și retragerea în spațiul interior, care trebuie să devină tot mai primitor și mai germinativ. Este singurul spațiu al libertății absolute, de luat în stăpânire și de apărat cu strănicie împotriva exteriorului tot mai agresiv, mai haotic, mai imprevizibil. Acest proces ar constitui o adevărată „revoluție copernicană”, cum ar fi zis Kant, ceea ce ne amintește de subtilul vers al lui Nichita Stănescu: „încotro, dacă sensul e înăuntru?” Sau de memorabilele cuvinte ale lui Iisus: la ce-i folosește omului să dobândească atâtea, dacă își pierde sufletul?

Este extrem de interesantă propunerea autorului legată de personajul **Maria Dinului** din celebra povestire a lui Ion Agârbiceanu „Fefelegea”, care ar trebui să nu lipsească din bibliografia obligatorie a seminarilor de existențialism sau de literatură a absurdului, nefiind mai prejos cu nimic, ideatic, de „Mitul lui Sisif” sau „Așteptându-l pe Godot”. Ion Dinvală consideră că aceasta este cel mai impresionant personaj feminin din întreaga noastră literatură, ce face să pălească legenda celebrului „detectiv” Vitoria Lipan, a Otiliei, Sașei Comănășteanu, Cherei Duduca sau a Duducăi Mamuca din literatura noastră. Maria Dinului se dovedește un personaj de tragedie antică, adevărat Sisif feminin în luptă cu zeii, cu destinul, cu toate forțele potrivnice, cărora nu le înțelege vrăjmășia, dar pe care le disprețuiește cu o otărâre rece. Cu un eroism mut, ea urcă timp de 45 de ani Dealul Băilor cu calul ei încărcat cu coșărci de piatră, după ce și-a îngropat bărbatul și cei cinci copii cu problemele lor de sănătate, înșelată la bani de pehlivanii satului pentru truda sa. Dacă Sisif s-a făcut vinovat de sărete, violenie și sfidare a zeilor, deci supliciu pentru el era totuși îndreptățit, Maria Dinului nu a păcătuit cu nimic; pentru ea supliciu este complet nejustificat, nedrept și lipsit de speranță. Și totuși, nu săngerează, nu lăcrimează, nu dezarmează. Monument al suferinței încremenite, pietrificate, nu imploră milă, iertare, compasiune, trăind un dramatism cumplit, un infern lăuntric lipsit de speranță (p. 205).

Nu este uitată nici problema lecturii, care rămâne cea dintotdeauna, și anume cea alegerii: ce citim?, cât citim?, când citim?, unde citim? Până în urmă cu câteva decenii, lectura era apanajul celor lipsiți de resurse, nevoiți să facă numai „excursii imaginare” – la

care noi, români, eram neîntrecuți - panaceu pentru foame, frig, opresiuni... Însă era și vremea când cultura asigura prestigiul, statut social înalt, profesioniști înalte și bine remunerate. Astăzi, lectura reprezintă apanajul unei minorități, o preocupare oarecum exotică și stranie pentru cei mai mulți. Statisticile arată că 95 % dintre români nu cumpără nicio carte pe an, iar dintre aceștia nu se știe căci citesc, iar dintre cei ce citesc nu se știe căci înțeleg, de vreme ce 40% (posibil mai mult) sunt analfabeti funcționali și ... funcționari. „Lejeritatea, comoditatea și precipitarea veacului își spun cuvântul. Timpul nu mai are răbdare. Nu mai este vreme pentru lectură, reflecție, interpretare, aprofundare, revenire, stăruință, atașament, fidelizeitate. Lectura pe computer are, de regulă, o valoare utilitară, nu poate fi disociată de funcția ei pragmatică. E proprietatea individuală mecanizat, e o lectură constrângătoare, impusă de necesități profesionale (cursuri, seminarii, lucrări de licență, doctorate etc.), de stringențe ale carierei, e o lectură haotică, determinată de factori aleatori, cu rădăcini firave în nisipuri mișcătoare, în lunecă și promiscua actualitate” (p. 245). Comentariile sunt de prisos...

Vorbind de lucrarea de proporții lui Ion Fercu dedicată lui Fiodor Dostoievski, Ion Dinvală susține că, fără nici o îndoială, cartea este un succes prin ambiții, proporții, împliniri. „Enciclopedie de factură modernă, alcătuită din circa 100 eseuri, arborescență intelectuală impresionantă, „Prin subteranele dostoievskiene” probează cu asupra de măsură, cultura filosofică, estetică, literară, talentul prozatorului, ușurința și spontaneitatea omului de presă, îndelungată ucenicie în slujba ideii și a cuvântului scris și tipărit, care rămâne și prin care dăm seama de trecerea noastră prin vremi. Limbul este al unui erudit, cum se zice «uns cu toate alifiele» cărturărești, spirit suplu, flexibil, capabil să se plieze pe specificul operei și al fiecărui autor” (pp. 268-269). „Veritabil compendiu de o impresionantă coerentă semnificativă, cartea reprezintă un periplu prin universul ideatic, dostoievskian, în ceea ce are el mai reprezentativ, doldora de îndoieți, (in)certitudini, sfâșieri, atașamente” (p. 270). Rar mai întâlnesci un asemenea omagiu adus unei cărți realmente impresionante și fascinante totodată pentru aceia care au avut șansa de a o lectura.

Vorbind de o temă mereu actuală, autorul consideră că problema fundamentală a democrației o constituie legitimitatea puterii: cu ce drept își exercită puterea și autoritatea liderului politic?! Domeniul politic este singurul domeniu în care valorile se aleg prin majoritate de voturi. Nu se aleg artiștii, medicii, profesorii, inginerii, oamenii de știință. Cum votul unui specialist în politică este egal cu acela unui ignorant, se ajunge inevitabil la tirania majorității, a aritmeticii neutre și la deschiderea largă a portilor demagogiei și populismului. „Pentru omul simplu, și nu numai, democrația trece drept vorbărie goală, promisiuni neonorate, certuri și dispute interminabile, alimentate și amplificate de mass-media, dispute ce umplu de scârbă și amărăciune sufletul omului; îl obosesc și-l tracasează, îi produc nevroze și insomnii, pentru ca în final să se ajungă la apatie, indiferență și resemnare, adică la ceea ce își doresc «stăpânii» aleși prin vot «popular» și cu largă «legitimitate» (p. 295). Călcăiul lui Achile al democrației e reprezentat de prăpastia ce desparte lirismul seducător al campaniilor electorale (cu arsenalul lor de dulcegării, ademeneli, giumberșlucuri, cu milogeala lor penibilă și ridicolă) de cinismul și indiferența de sfinx pe care le arborează aleșii neamului în scurt timp, uneori chiar a doua zi, după instalarea la putere. Democrația românească, originală și pitorească, a dat naștere fariseului politic bun cunoscător al pasagiului biblic: cel ce se coboară (în campaniile electorale), se va înălța (după) în funcții, demnități, onoruri. Vai de democrația noastră cea de toate zilele...“

Lucrare muncită de maturitate, scrisă cu pasiune și talent, cartea lui Ion Dinvală se dovedește a fi un document de referință generatoare de reflecție, imaginea societății românești de azi transpusă aici fiind una realistă, lipsită de tendință de înfrumusețare a acesteia. O carte pe care „dacă nu ai citit-o nu rămâi nedepeșit”. Cititorul se poate convinge de asta parcurgând-o cu răbdare.

Zbor de noapte

- bilanț 2023 -

Se schimbă axa planetară!... Pun „prinsoare” că nu ați știut că, prin SOARE, intră și ies nave extraplanetare!

Se închid unele porți care unesc cerul cu pământul și altele se deschid în alte locuri sacre. SACRU ÎNSEMNĂ SFÂNT, adică ENERGIZAT.

Se refac calculele privind orientarea spre Polul Magnetic (altul decât Polul Nord) care a luat-o din loc.

Pentru cei inițiați nu este nicio noutate!

Modul în care razele Soarelui ating Pământul în funcție de înclinarea axei sale determină zonele climaterice: climat rece-polar, climat cald-ecuatorial și climat temperat-cu patru anotimpuri.

Curenții mari de aer, ca niște fluvii, încearcă la înălțime emisfera nordică, de la vest la est și alții în sens contrar, de la est la vest străbat emisfera sudică. Orice perturbare la nivel planetar influențează climatul zonelor terestre.

Adevărul este în stele! În orice caz, nu oamenii influențează schimbările climatice (încălziri sau răciri majore), ci ei doar le suportă și trebuie să se adapteze fără spaime, cu credință și cu știință.

Tot ceea ce este viu pe Terra posedă o componentă electromagnetică cu care relaționează cu starea electromagnetică a zonei unde locuiește sau acolo unde se deplasează.

Și „precum în cer aşa și pe pământ”, o ENERGIE, o VOINȚĂ SUPREMĂ gestionează aceste legături dintre oameni, natură și univers.

Foarte explicit și asumat, se spune în rugăciunea TATĂL NOSTRU: o forță sfântă, energetică „care este în ceruri” își face „voia sa”, precum în CER aşa și pe Pământ! Amin!

Potențialul actual de informare instantaneu, cu tot ceea ce se petrece în lume, are un efect pozitiv asupra celor ce pot face conexii privind evenimentele prezентate și pot înțelege corect fenomenele în toată amploarea lor globală, dar acest potențial are un efect negativ asupra celor care se focusează și se raportează doar la efectele parțiale.

În concluzie, unii înțeleg „pe ce lume se află”, iar alții se înfricoșează și pot fi manipulați, ca o turmă de către cioban. FRICA apare acolo unde există ignoranță, necunoaștere!

Un virus are un nivel de vibrație foarte scăzut măsurat în Hertz și intră în rezonanță cu persoanele extrem de depresive (inoculate cu frică), la care nivelul vibrator este scăzut și implicit care au o imunitate deficitară. Un om optimist are o vibrație de peste 500 de Hz.

Se știe că virușii nu se tratează cu antibiotice, acestea fiind eficiente în cazul unor maladii provocate de bacterii, ca de exemplu tuberculoza.

Dar sunt boli provocate și de anumite substanțe toxice (nici virusuri, nici bacterii) produse de anumite specii de insecte, existente în general în zonele tropicale, care infesteză, paraziteză, organismul afectat prin înțepături, producând astfel temutele boli tropicale. Institute de microbiologie au constatat că acestea pot fi tratate cu medicamente specifice cum ar fi IVERMECTINA, foarte eficientă în malarie, produsă de anumiți tanțari.

Când, în mod deliberat, în anumite laboratoare se creează un produs VIRUS + SUBSTANȚE TOXICE (de natură tropicală) atunci remediu este IVERMECTINA pentru componenta infecțioasă și creșterea imunității organismului prin evitarea stării de depresie pentru componenta virotică, care de obicei durează șapte zile.

Deci nu virusul în sine este periculos, care se răspândește exponențial și de obicei trebuie luate măsuri igienice de protecție, ca pentru orice gripă, ci componenta sa INFECȚIOASĂ cu care a fost impregnat în mod deliberat.

Cei bolnavi de gripă trebuie întăriți imunitar cu o alimentație tradițională (supe de pasăre, ciorbe cu borș, cu conținut ridicat în vitamina B), cu multă iubire, muzică reconfortantă și cu produse energizante

, „bisericești”, rugăciuni, etc.

Ori, interzicerea tuturor legăturilor, cu persoanele reconfortante, izolare excesivă, a constituit latura CRIMINALĂ a măsurilor anticovid. și o altă latură a fost OBLIGAREA, prin frică, a persoanelor legate de sistem, să se vaccineze pentru că, în caz contrar, nu li se mai permite exercitarea profesiei.

Această vaccinare nu are rolul de protecție contra unui virus, am arătat mai sus de ce, ci o modalitate de a inocula celor vaccinați niște produse „electronice” în testare pentru funcționarea unui complex „om - mașină”. Grafenul și nanoparticulele inoculate au proprietăți de radiotransmițitori, care să poată permite o posibilitate „manipulare” a persoanelor vaccinate.

Dar, să ai cunoștințe de medicină, de fizică cuantică și de nanotehnologie este prea mult pentru omul de rând.

Să spui că în biserică (spațiu energizat prin excelență, spațiu sfânt, sacru) sunt viruși, este ignoranță supremă.

Deci, ca bilanț, interzicerea contactului cu biserică și cu familia (mijloace de susținere fizică, emoțională, psihologică și energetică) a reprezentat caracterul vădit criminal - politic prin care un virus, ca oricare altul a fost ridicat la rangul de ARMĂ POLITICĂ.

Oamenii au murit din disperare, din tratamente necorespunzătoare și din refuzul de a se utiliza medicamentele eficiente ca IVERMECTINA și alte produse care au fost blocate la granițe și interzise în farmacii, în timp ce s-au făcut importuri exagerate de vaccinuri, care au secătuit o parte din bugetele naționale ale multor țări.

CELE DOUĂ PÂRGHII IMPORTANTE pe care le deține PUTEREA (elementul politic) sunt INTERZICEREA și OBLIGATIVITATEA!

Mulți oameni s-au supus acestor manipulații criminale prin frică, prin ignoranță sau prin constrângere.

Unii au murit, alții au avut zile și au scăpat datorită constituției lor fizice robuste și a stării psihologice pozitive.

Bilanțul postvaccinare a arătat că au murit pe capete, cei care și-au suprasolicitat inima și întregul sistem circulator în activități sportive de performanță (de competiție) și de anduranță (maraton, sporturi extreme) sau stres emoțional puternic datorat profesiei exercitate, după vaccinare.

Au fost nenumărate cazuri, televizate, când sportivi au murit brusc pe terenul de joc sau piloți de avion prăbușiti la manșă - punând în pericol viața a sute de pasageri.

Dacă mulți oameni s-au supus vaccinărilor (diferențiate) cu produse de la firme diferite din lume, foarte mulți NU AU ACCEPTAT, NU S-AU SUPUS, chiar dacă sistemul nu le-a mai permis accesul la locurile de muncă. În statul Florida din S.U.A., guvernatorul DE SANTIS, a interzis companiilor, să impună vaccinarea obligatorie a salariaților și interzicerea dreptului de a munci, cu specificarea unei SANCTIUNI care stipula că acele companii care nu respectă decizia, să părăsească imediat STATUL FLORIDA.

În România, conform datelor statistice, s-a vaccinat 40% din populație, dar în realitate s-au vaccinat doar 20% dintre români, dintr-un instinct de protejare sau o intuiție fără cunoștințe, prin care au simțit că ceva nu este în regulă și au rezistat presiunilor.

Cum a apărut ideea, cine a brevetat primul și pe baza căror teste, care și ale cui au fost reacțiile contra vaccinării și cum și-au motivat atitudinea lor adversarilor vaccinării, etc., sunt întrebări, care, chiar dacă au fost puse au rămas fără răspuns. Forță și curajul de militant cinstit este una, iar cunoașterea cât mai completă a adevărului este alta.

Doctorul francez LOUIS DE BROUWER, specialist în microbiologie, a publicat un studiu, de 220 de pagini, numit „Vaccinarea, eroarea medicală a secolului”, în care a menționat, printre alte argumente,

că „nu poate exista un vaccin bun pentru toată lumea: tineri, bătrâni, femei, copii, sedentari sau persoane foarte active (sportivi de performanță etc.).”

Complicația cea mai serioasă este pierderea capacitatii de a respira, care se manifestă în primul rând la persoanele cu un fond alergic înăscut sau dobândit. Când intră în contact cu un anumit alergen sau anumite enzime, dezvoltă o stare de astm care trebuie tratată de urgență cu un steroid respirator printr-o mască de oxigen sau niște „pipe” specifice la purtător.

Din acest motiv, marii conducători de state se deplasează în lume cu bucătari proprii și li se interzice consumarea unor produse locale care pot produce leșin sau moarte violentă, prin paralizarea căilor respiratorii. Aceeași lucru îl produce și mușcătura de viperă care inoculează un venin paralizant și contra căruia trebuie administrat DE URGENȚĂ un antidot specific.

La fel și înțepătura de viespe poate produce unora un soc anafilactic mortal.

Și ca o notă aparte, cazul de „limbă albastră” înregistrat la unele animale (vacii) care au consumat furaje „putrezite”, pline de mucegai, se putea rezolva, nu prin sacrificarea animalelor, ci prin tratarea lor cu o găleată de apă în care s-a vărsat o cană de bicarbonat de sodiu, care este cel mai eficient produs contra fungilor (a ciupercilor).

În toate aceste cazuri, lipsa de oxigenare naturală este împiedicată de paralizia căilor respiratorii, care se deblochează de obicei prin inhalare de steroizi cu efect bronhodilatator (ca de exemplu SALBUTANOL HFA, etc.).

Fără aceste intervenții, de foarte mare urgență, apare sindromul de moarte subită, prin stop cardiac.

Din întâmplare, multe morți subite au fost înregistrate în transmisii de televiziune în direct, unde s-au prăbușit crainici renumiți, vedete, chiar și un milionar din Arabia Saudită, în timpul unei conferințe, având ca element comun faptul că au fost vaccinați chiar de mai multe ori.

Deci, piloții de avion, care au refuzat vaccinarea, au fost obligați să părăsească, în număr foarte mare, companiile aviatice și au plecat spre companii private sau alte locuri de muncă.

Un pilot de linie trebuie să aibă multe ore de zbor și nu îl formezi de pe o zi pe alta.

Companiile aeriene, ca de altfel sistemul de învățământ și medical s-au trezit cu o mare criză de personal specializat, ca un revers al medaliei postcovid-19. La început de an școlar 2023-2024, în QUEBEC – CANADA era un deficit de 7000 de cadre specializate în învățământ.

Într-o astfel de „gaură” de lipsă de personal, am picat eu, pasager pentru un **zbor de noapte** transoceanic, mai precis peste Oceanul Atlantic.

Prețul biletului de călătorie a crescut excesiv de mult, în timp ce calitatea asigurării transportului a scăzut enorm.

Am călărit foarte mult în viața mea, mai ales în curse transatlantice pe ruta Canada - România, cu tot felul de companii aeriene, prin aproape toate aeroporturile, de conexiune, din Europa, dar o experiență, atât de terifiantă, ca în acest an, nu am mai avut!

Regret și acum excelentele curse aeriene făcute direct Montreal - București, până prin anul 2000, cu avioanele companiei TAROM, care aveau și niște piloți români exceptionali. Mare păcat că s-a pierdut această CURSĂ, în condițiile în care, numărul de români plecați din țară în ultimii 30 de ani, a crescut considerabil și aceste avioane ar fi fost pline.

Așa că am plătit aproape 2000 de dolari canadieni pe un bilet (aproximativ 6000 de lei românești) și în data de VINERI, 23 IUNIE 2023, m-am prezentat la imbarcare la ora 18,30. Am petrecut trei ore în aeroport până la PRESUPUSA PLECARE de la ora 21,30, după o zi întreagă de pregătire pentru plecare (deci fără somn), până aici 15 ore nedormite. Fiind un **zbor de**

noapte, toată lumea recupera, dormind în avion (9 ore până la prima escală în Europa).

Nu știam la acea dată, ce fel de „palmares” negativ acumulase compania AIR CANADA, cu care trebuia să plec: 200 de reclamații pentru zboruri anulate și întârziate, deci cu probleme majore de proastă organizare a activității.

Eram pregătiți pentru îmbarcare spre România, via Germania – aeroport FRANKFURT, cu așteptare de două ore pentru tranzit (acceptabil), eu în vîrstă de 75 de ani (cu asigurare medicală de voiaj, pe timpul cursei), fiica mea și cei doi copii ai ei, Alexandre de 16 ani și Justine de 13 ani, intrați în vacanță de vară, chiar în acea zi. Urma să ajungem la Urziceni-Ialomița, VILA ROYAL, la ora 18, în NOAPTEA DE SÂNZIENE.

La ora 21, 30, la îmbarcarea oficială, aflăm cu stupoare că plecarea se va face cu patru ore de întârziere DIN CAUZA UNEI DEFECȚIUNI TEHNICE.

Ne-au uimit două informații: **cum să ai defecțiune la un aparat care știai că pleacă în cursă din aeroportul de bază și de unde știi cu precizie că reparația va dura 4 ore!!!**

Am plecat în final la ora 2 noaptea. Refacem calculul: 15 ore plus 4 ore întârziere la plecare, deja 19 ore de nesomn. Zborul de noapte, de 9 ore, peste ocean, a mai dat șansa unora să mai doarmă un pic. Eu am patrulat pe culoarele avionului, pentru stimularea circulației săngelui la picioare și pentru culegere de informații.

Privind la cele 300 de persoane îmbarcate în aeronavă (toate după minimum 19 ore de nesomn), am avut senzația că avionul transportă oameni scoși din lagăre, așa erau de contorsionați, în poziții incredibile, în scaune și în somnul lor.

O imagine deplorabilă! Le-am vorbit despre asta stewardelor grupate la capăt de culoare și mi-au spus, glumind: „credeți că i-am drogat?”

Am aflat de la ele misterul întârzierii. În primul rând, în Quebec, zilele de vineri 23 iunie spre sâmbătă, 24 iunie, St. Jean Baptiste (Sfântul Ioan Botezătorul) - ziua națională a provinciei Quebec, erau zile libere, zile de concediu. Nu găseai pe nimeni la lucru, mulți fiind plecați cu familiile.

În acest caz, nu au avut personal disponibil să repare defecțiunea(?) și au scos alt aparat din hangar. „Poate că cel cu cheia de la hangar, era plecat și el în concediu, de a durat atât!” Dar, după ce au avut avionul, nu au avut echipaj!

Regula este că, un echipaj de piloți de linie, nu execută mai multe ore de zbor, decât cele planificate, pentru securitatea zborului. Peste acest număr de ore (întârzieri prea mari), ei refuză îmbarcarea și pleacă.

Aceeași situație am trăit-o o dată, pe un aeroport din Praga, la un tranzit de la București spre Montreal.

Tot din cauza unei defecțiuni la motor, care a durat prea mult, piloții îmbarcați pentru decolare, s-au dat jos din carlingă și ne-au plecat de sub nas. Am dormit în acea noapte la Hotel MARRIOTT, lângă aeroport.

La plecare, mă gândeam că fiind totuși la Montreal, ni se propune să plecăm să dormim acasă și să revenim a doua zi, dar mulți pasageri aveau conexiuni spre alte continente și nu erau din Montreal.

Acum, problema cu echipajul, a fost dublă: întâi, că era zi națională liberă și nu puteai să îi găsești pe piloți, sau băuseră un pahar, și doi era că numărul de piloți era redus, datorită politicii COVID care le-a impus vaccinarea și ei au refuzat și au plecat spre alte zări.

Deci am resimțit efectul bumerang, al măsurilor luate în timpul pandemiei.

După 28 de ore (19 ore plus 9 ore de zbor) am ajuns la Frankfurt cu o întârziere de 4 ore și cu zborul de conexiune spre București, pierdut. Ni s-a propus o soluție, să așteptăm o EVENTUALĂ îmbarcare spre România peste 5 ore.

Nu eram mulți pentru că cei din avion se dispersaseră spre alte destinații.

Ne aflam la aproape 4 ore de București și a două perspectivă oferită, de a dormi o noapte la hotel, nu am acceptat-o. Eram la limita rezistenței fizice. Aveam la bord 30 de ore de nesomn și o „eventualitate” de îmbarcare la un zbor deja plin, care pleca abia peste 3 ore. Copiii se ghemuise să se canapele în aeroport, eu

încercam să fac presiuni la ghișeul de îmbarcări, dar fără rezultat. Atunci, Ina, fiica mea, a avut o idee salvatoare. A luat legătura cu un prieten de la Montreal, cu o funcție foarte înaltă, ca reprezentant ONU în departamentul pentru zboruri internaționale. Aceasta a luat legătura cu un prieten la Frankfurt, coleg pe același înalt nivel în ierarhia ONU pentru gestionarea zborurilor internaționale, explicând că o familie prietenă, cu doi copii și o persoană în vîrstă se află blocată pe aeroport.

După această intervenție salvatoare, ca prin miracol, tipă de la informații a venit glonț la noi cu bilete de îmbarcare în avionul care se pregătea să decoleze. Am constatat cu uimire, că în avionul cu o capacitate de 180 de pasageri, era un rând întreg liber de 8 locuri, dintre care noi am ocupat doar 4, restul rămânând goale. Erau probabil locuri de protocol sau alte urgențe. Ina a dat mesajul în România că ne-am îmbarcat și la ora 1 noaptea, dl Vasile Iancu, prietenul nostru, ne-a preluat de la aeroportul Otopeni, într-o singură mașină, patru persoane cu bagaje, încărcată de parcă era o caravană în desert.

La ora două noaptea, înainte de cântatul cocoșilor, am ajuns la pensiunea VILA ROYAL- în noaptea de Sânziene, unde aveam rezervate trei camere. Alexandru s-a culcat imediat. Ina a intrat și ea în camera ei. Eu am coborât la Recepție, să schimb câteva vorbe cu personalul de serviciu în acea noapte, ca să le spun pe scurt, motivul pentru care, în loc să ne cazăm la ora 17, am ajuns la ora 2 noaptea, după 38 de ore de nesomn (28 de ore până la FRANKFURT, plus 5 ore acolo, deja 33 de ore), la care s-a adăugat zborul până la București, 4 ore, plus o oră drumul București-Urziceni, în total 38 de ore de nedormit, o situație care ne-a afectat fiziolitic, mult peste bioritmul perturbat de schimbarea fusului orar (cu decalaj de 7 ore față de punctul de plecare-Montreal)

Zborul de noapte a luat sfârșit!

Am plecat spre camera mea, dar mare mi-a fost mirarea când, am constatat că din piscina Vilei, cu apă albastră și luminată, a ieșit, ca o sirena, nepoțica mea Justine, care își făcuse o baie de „bun venit”!

Doamne, de unde au unii copii, atâtă energie!

Cred că la acea oră, eram singurii locatari din VILĂ. Doar cățelul YSY, s-a agitat, dând roată piscinei, atent că cineva să nu se încee, mai ales copiii. Cum Justine înoată ca un delfin, mai mult sub apă, decât afară, singurul stres al acțiunii ei nocturne l-a avut bietul cățel, foarte pătruns de misiunea lui de salvator.

A doua zi, duminică, toată lumea dormea, doar eu am plecat la prânz spre Catedrala din Urziceni, unde aveam o întâlnire, aranjată telefonic, cu părintele Adrian Scărătescu, preot scriitor.

Așa că, vizita în România, am început-o după atâtea aventuri, cu o binecuvântare a Sfinților și a lui Dumnezeu pentru toate activitățile noastre ce urmău să se desfășoare (și pe care le-am descris în articolul meu VILA ROYAL- note de călătorie - publicat în Revista Repere literare nr.3 din Canada).

Luni, 26 iunie, am mers cu nepoții mei, pasionați cititori, la Biblioteca Municipală „Constantin Toiu” din Urziceni, unde au fost primiți cu multe bunătăți (dulciuri și fructe), cadouri artizanale și o inedită expoziție omagială pentru împlinirea celor 75 de ani, cu lucrările mele literare, care o prezintă pe „mamaia” scriitoare, ceea ce m-a impresionat.

Pentru ei, care vorbesc românește, dar nu știu să citească în limba română, am pus la cale un proiect prin care ei să poată să parcurgă cărțile mele, pe cale auditivă.

Este vorba despre organizarea unui STUDIO AUDIO, în cadrul Bibliotecii Municipale, care cu ajutorul lui Dumnezeu, al domnului primar Constantin Sava, care mi-a promis sprijinul și al unui fost coleg de liceu, Ion Grigore, om de afaceri și sponsor cultural al Bibliotecii, se va realiza în lunile octombrie - noiembrie ale acestui an, 2023. Nepoții mei vor fi beneficiarii primelor cărți - AUDIOBOOKS, realizate după screrile mele memorialistice.

Doi dintre ei, născuți la New York și ceilalți doi, născuți la Montreal, vorbitori de limbă română, dar cititori doar în engleză sau franceză, vor beneficia astfel, de amintirile descrise de „mamaia” Cătălina în

cărțile sale: **Cei șapte ani de acasă, Centrul vechi și Jurnal Secret**, scrise în limba română.

După vizita la bibliotecă, a doua zi, marți 27 iunie, am ajuns la București la un cabinet de BIOREZONANȚĂ, unde aveam deja planificată pentru toți membrii familiei, o reechilibrare energetică a corpului, necesară mai ales, după destabilizarea suferită în **zborul de noapte** despre care am vorbit. Aveam nevoie de această terapie pentru a putea pregăti evenimentul important din data de 1 iulie, pentru care venisem de fapt în România – parastasul de 7 ani pentru mama mea, Florica Tudorache.

Acest eveniment s-a desfășurat în foarte bune condiții și aşa cum îl planificasem. Prezentarea lui am făcut-o pe larg în același articol **VILA ROYAL** din **Repere Literare**. Cu toate că în acea zi, pe 1 iulie, era ziua sa de naștere, dl Gigi Dobre, redactor – șef la **Helis** a fost prezent alături de mine la parastas însoțit de doi distinși colaboratori din Slobozia, scriitorii Loredana Dalian și Florin Cioclea.

Ziua de 4 iulie, aniversarea a 75 de ani, am petrecut-o la Vila Royal în compania cătorva prieteni dragi, care fuseseră plecați din țară pe 1 iulie, deci absenți motivați: Gina și Gigi Istrate. Alături de masa mea, era o altă aniversare: tot în 4 iulie era ziua de naștere a doamnei Camelia, moldoveanca de peste Prut, care vorbea românește, alături de soțul ei rus, care doar înțelegea și în companie familiei, adică sora ei, de la Odessa, măritată cu un colonel ucrainean, proaspăt pensionat. Aflând că este și ziua mea, mi-a adus o sticlă de vin roșu, moldovenesc și am schimbat câteva vorbe. Vizitase de multe ori Canada, zona Montreal, pentru că fata ei, doamna Ion, lucra la Ministerul Învățământului din Canada.

Tot acest grup mixt de moldoveni, ruși și ucraineni, au stat în tranzit la Vila Royal, două - trei zile, de unde au plecat spre Germania, la fiul ei, care locuia acolo.

Am vrut să aflu de la surșă cum este cu războiul, și mi-au spus! Era altceva decât la TV.

I-am dat o carte cu autograf.

Între timp, Ina și copiii și-au continuat voiajul prin România: Sfinxul din Bucegi, Marea Neagră și capitala București. Voiajul a fost conceput să cuprindă elemente din România Regală (Palatul Peleș și Cotroceni), România tradițională, rurală (Muzeul satului și comuna Sfântu Gheorghe - Ialomița), România culturală (Ateneul Român și Librăria Cărturești), România politică (Casa Poporului), România Gastronomică (Carul cu bere din București, Restaurantul Royal și Restaurantul Diplomat, ambele din Urziceni) și Castelele din Carpați.

În data de 15 iulie au părăsit România exact la timp, cu puțin înainte ca asupra României să se reverse un val de aer saharian, care a staționat ca o cupolă de foc, până spre jumătatea lunii septembrie. Temperaturi neobișnuite și incredibile de 60 - 70 °C s-au înregistrat la sol și au pus în pericol viața multor oameni cu probleme de sănătate.

În aceste condiții mi-am anulat absolut toate proiectele legate de București și toate deplasările din Urziceni le-am făcut numai cu mașina prietenei mele, Monica Sorescu, „îngerul meu păzitor”, care a fost prezentă alături de mine chiar și la ultimul eveniment important cultural organizat de Biblioteca Municipală – Centenarul „canicular” Constantin Toiu, care a avut loc în data de 19 iulie, în foaierele Casei de Cultură din Urziceni. În condițiile unor temperaturi excesive, la eveniment au participat totuși peste 50 de persoane. Dna directoare Mariana Vladărau, a făcut prezentarea invitaților și a importanței operei scriitorului, al cărui nume îl poartă în prezent biblioteca, iar criticul literar Radu Voinescu a prezentat pe larg semnificațiile înscrise de autor în opera sa și mai ales în „Galeria cu viață sălbatică”.

Lângă mine se afla Lulu Matei, fiul profesorului Matei Constantin de la liceu, prieten bun cu tatăl meu.

Sfîrșind canicula „dezlănțuită”, la eveniment a fost prezentă și doamna Lenuța Răduțu, contabilă, colegă cu mine de birou la Ferite, care după pensionare și-a dezvoltat uimitorul său talent de pictoriță, în acrilic, stil Monet. Am primit și un tablou „personalizat”. TALENTUL NU ARE VÂRSTĂ!

(continuare în pagina 28) ➔

(urmăre din pagina 27) ➔

Privind în sală am observat un Tânăr, într-o ținută lejeră, de vară, potrivită acelei perioade estivale, care mi-a amintit de cineva drag mie în copilăria și adolescența mea. M-am interesat cine este, m-am apropiat de el și după ce m-am prezentat, l-am îmbrățișat ca pe copilul meu. El mi-a răspuns cu aceeași căldură și mult respect. Era Ciprian Mocanu, profesor de sport, fiul regretului meu profesor de limba română, Valeriu Mocanu. O surpriză extrem de plăcută.

I-am dat, cu autograf, cartea **Gânduri... Rânduri... Amintiri...**, unde la pagina 15 i-am arătat un citat referitor la calitatea de actor a tatălui său pe scena Casei de Cultură din Urziceni. Era și el foarte emoționat. Preotul Adrian Scărlătescu și o parte din invitați, au participat în continuare la masa creștinească de pomenire, care a avut loc la un restaurant cu aer climatizat, acțiune sponsorizată de Primăria Urziceni, unde am schimbat câteva cuvinte cu domnul primar Constantin Sava. Înainte de plecare i-am făcut o vizită și am fost impresionată de biroul său cu biblioteci pline de cărți pe toți pereții și foarte multe icoane, semnal unui om respectuos față de credință.

De fapt, ziua municipiului Urziceni poartă denumirea de Sfinții Împărați Constantin și Elena, hramul catedralei din localitate.

Am suportat din ce în ce mai greu atmosfera caniculară, cu toate că în cameră aveam aer climatizat. Ultimele întâlniri le-am avut cu fostele mele colegi de liceu: Mimi Trifan, Mariana Parpală, Viorica Săbăreanu de la Urziceni, cu Ion Grigore, de la Slobozia și cu Ana Călin, prietenă, terapeut energetic și pictoriță de renume internațional, venită special de la București.

Alina Marieta ION

O ultimă surpriză de care am avut parte a fost întâlnirea cu un Tânăr pasionat de lumea esoterică și energiilor, care vorbea unui grup de prieteni neîncrezători.

Era Yanny Gherzu, vecin cu mine când avea doar 4 ani și bătea mingea pe stradă. A fost foarte fericit când l-am aprobat în ce spunea și i-am dat o carte a mea cu autograf.

Noaptea simteam o presiune a aerului care mă împiedica să dorm până la primul cântat al cocoșilor din vecinătate, fix la ora 3 dimineața. Al doilea era la fix ora 5. Mă închinam și mulțumeam cerului că am mai supraviețuit o zi până la plecare. Dacă aș fi știut... nu luam bilet de întoarcere atât de târziu. Am găsit niște predicții, un fel de „buletin meteorologic”, dar cu referiri nu la climă ci la climatul social pentru România, un horoscop energetic social bazat pe astrologie, pe mișcarea astrelor în următorii ani.

Citez: „în 2023 - 2024, destabilizare energetică, invidie, ură, haos social, seisme, epocă tulbură cu lideri fără interes față de popor și țară. Din 24 noiembrie 2024, PLUTO începe un ciclul de stabilizare, multă „lumină” care distrug agresivitatea socială. Vechile structuri sociale (partide, instituții, etc.) își distrug propriii lideri.

Apar lideri noi, altă clasă politică. Anul 2023 - 2024, este considerat la nivel energetic, la fel de instabil ca perioada 1989 - 1990. În anul 2026, se atinge ciclul de stabilizare energetică și România atinge un nivel de ECHILIBRARE ENERGETICĂ A ȚĂRII prin influența planetei PLUTO.” Deci, așa cum spuneam la începutul acestui articol, tot mișcările cosmice ne influențează, cu sau fără acordul nostru.

E bine de știut, așa cum este util să știi dacă mâine va ploua. Este adevărat că în ambele cazuri sunt semne,

dar nu toți știu să le deslușească.

Înainte de plecare, a plouat puțin. Domnul Iancu Vasile, ca de obicei în atâtia ani, m-a condus cu mașina la aeroportul Otopeni. Aveam bilet în direcția MUNCHEN, un aeroport mai mic, mai ușor de străbătut.

De data astă plecam singură. Avionul a sosit la timp, fără anulări, fără întârzieri. Timp de așteptare la tranzit, două ore, suficient să ajung la terminalul de îmbarcare spre Canada. În avion am avut loc confortabil. După nouă ore de zbor am ajuns la Montreal unde, incredibil, ploua cu găleata.

Am așteptat bagajul, care a intrat pe bandă după o oră și jumătate de așteptare. Victor, soțul meu, mi-a preluat bagajul și odată intrat în mașină, am început să-mi fac cruci mari. Ștergătoarele abia făceau față ūvoaielor mari de apă. I-am spus că acum știu ce înseamnă „flăcările iadului”, din care am scăpat cu viață. Așa cum fusese de terifiantă experiența cu **zborul de noapte**, din urmă cu o lună, la fel de terifiantă a fost și așteptarea din ultimele zile și mai ales nopti, ca să pot părași cât mai repede țara cuprinsă „de flăcări”.

Am respirat aerul proaspăt de după ploaie, cu convingerea că am ajuns în Paradis.

Mi-am făcut cruce din nou și mi-am spus: „Doamne, bine că m-ai ajutat să ajung ACASĂ!”

Am dormit o noapte și o zi!

Mi-a trebuit mult de o săptămână ca să îmi revin.

După câteva zile, nepoții m-au sunat ca să îmi spună: „La mulți ani, Mamaie!”

În România, de ziua mea, ei erau prin munți.

*Marți, 19 septembrie 2023
MONTREAL*

ATHANOR

(fragment)

Începuse să îi bată inima tare. Trebuia să respire. Îi recunoscuse ochii, poziția corpului, conturul fetei. Parcă și pulovărul de lână intens folosit îi era drag, familiar. Aruncă o privire pe bandă. Produsele ordonate pe categorii, o sticlă de vin, o sacoșă, un buchet de flori de duzină. Începe să scaneze, se apropie și el odată cu banda. Simță moleșală în mâini.

- Bună ziua!
- Bună ziua!
- Cash sau card?
- Cash. Domnul își mută protofelul jerpelit în cealaltă mână.

Amalia se gândeau: am purtat sânge din sângele lui, am murit și înviat împreună cu toți morții vîi din toate lumile și totuși, pentru acest om sunt o străină. Îl privi direct în suflet.

Un urlet deznădăjduit, ieșit din rărunchi, exact în dreptul porții se prelinse ca o umbra, în jos. Dumnezeule, e Amalia. Alergă la poartă, trase o geacă din cui și se acoperi căt de căt și ieși. Primele încălăziri luate în grabă din antreu întrără direct în băltile pline cu apă. Trase ivărul, parcă ruginise într-o secundă. Se chinui puțin și cu mâinile amândouă, tremurând de frig și grabă, dă poarta peste cap. Se aplieac să o ia pe Amalia. Într-o rochie lălăie, cu brațele dezgolite, în genunchi și cu apa șiroind pe față și-a ridicat privirea bulucită către Amalia.

- Bogdan nu mai e.

Partea I Ca și când n-ar fi fost

O văzuse prima oară prin gardul lor rărit. Scândurile lor semiputrezite se înmulțiseră în spatele curții. Când luase casa, văzuse doar câteva. Pe urmă descoperise în lungul lui altele. Și-au zis că or să le

dar nu toți știu să le deslușească.

Înainte de plecare, a plouat puțin. Domnul Iancu Vasile, ca de obicei în atâtia ani, m-a condus cu mașina la aeroportul Otopeni. Aveam bilet în direcția MUNCHEN, un aeroport mai mic, mai ușor de străbătut.

De data astă plecam singură. Avionul a sosit la timp, fără anulări, fără întârzieri. Timp de așteptare la tranzit, două ore, suficient să ajung la terminalul de îmbarcare spre Canada. În avion am avut loc confortabil. După nouă ore de zbor am ajuns la Montreal unde, incredibil, ploua cu găleata.

Am așteptat bagajul, care a intrat pe bandă după o oră și jumătate de așteptare. Victor, soțul meu, mi-a preluat bagajul și odată intrat în mașină, am început să-mi fac cruci mari. Ștergătoarele abia făceau față ūvoaielor mari de apă. I-am spus că acum știu ce înseamnă „flăcările iadului”, din care am scăpat cu viață. Așa cum fusese de terifiantă experiența cu **zborul de noapte**, din urmă cu o lună, la fel de terifiantă a fost și așteptarea din ultimele zile și mai ales nopti, ca să pot părași cât mai repede țara cuprinsă „de flăcări”.

Am respirat aerul proaspăt de după ploaie, cu convingerea că am ajuns în Paradis.

Mi-am făcut cruce din nou și mi-am spus: „Doamne, bine că m-ai ajutat să ajung ACASĂ!”

Am dormit o noapte și o zi!

Mi-a trebuit mult de o săptămână ca să îmi revin.

După câteva zile, nepoții m-au sunat ca să îmi spună: „La mulți ani, Mamaie!”

În România, de ziua mea, ei erau prin munți.

*Marți, 19 septembrie 2023
MONTREAL*

Despre a XXXII-a ediție a *Salonului Anual de Carte* - prin ochii profesorului și ai elevilor săi -

prof. Loredana Stan

Rețelele sociale, programele culturale din presa audiovizuală au dedicat un spațiu amplu evenimentelor literare recente, precum Festivalul Internațional de Literatură și Traducere Iași – FILIT sau Festivalul Internațional de Literatură de la Timișoara. Manifestarea desfășurată în capitala ialomițeană nu are ampioarea și notorietatea festivalurilor amintite, dar pentru iubitorii de cultură din urbea noastră, *Salonul Anual de Carte* organizat de Consiliul Județean Ialomița și de Biblioteca Județeană Ialomița „Ștefan Bănulescu” este un eveniment cu semnificație importantă, pentru că, timp de o lună, cartea a fost un obiect admirat, un adevărat personaj în sine.

Prin ochii profesorului de literatură română și ai elevilor săi, *Salonul de Carte* s-a văzut ca un eveniment care a promovat literatura „vie”, ca un mijloc plăcut, antrenant, de educație. Elevii au avut șansa de a se întâlni cu autori de cărți, de a le adresa întrebări, de a primi autografe de la aceștia. Această interacțiune directă cu scriitorii, cu personalități ale culturii naționale a consolidat înțelegerea și aprecierea literaturii. Întâlnirea cu Florin Zamfirescu, Dana Oprica și Aura Christi, sub semnul proiectului „România citește în era digitală” a oferit elevilor modele de profesionalism, de conduită artistică și ocazia de a conștientiza importanța cărților. Poveștile de viață ale invitaților Ioan Cărmăzan și Brândușa Novac le-au reamintit tinerilor activități din pandemie, aceștia apreciind stilul relaxat, lipsit de emfază, al discuțiilor. Lecturile din cărțile prezentate la *Salonul de Carte* () au incitat curiozitatea publicului Tânăr, acesta descoperind noi opere literare, explorând diverse genuri și stiluri de scriere.

Manifestarea culturală care s-a bucurat de cea mai mare apreciere a elevilor meu a fost întâlnirea cu Irina-Margareta Nistor, critic de film și cunoscută traducătoare. Evenimentul a avut drept scop lansarea cărții scrise de Annie Muscă, „Zâmbet de cinema”, și prezentarea filmului „Chuck Norris vs. Communism”. Filmul documentar (care a tratat fenomenul traficului de casete video înainte de 1989) a fost vizionat cu atenție, oferind o imagine veridică asupra acestei perioade a istoriei recente, elevii aflând despre rolul cărților și al filmelor în perioada comunistă, acela de mijloc de evadare din realitatea sumbră a acelor ani. Sesiunea de întrebări și răspunsuri organizată după vizionare a dezvaluit, printre alte subiecte, preferințele Irinei Margareta Nistor în materie de opere cinematografice, actori, dar și argumente solide pentru care citim și vizionăm filme.

În discursurile rostite cu ocazia închiderii oficiale a *Salonului Anual de Carte*, se menționa că ecurile acestui eveniment sunt pozitive, evidențindu-se meritele uneia dintre cele mai reușite ediții organizate până acum, la Slobozia. De asemenea, în 31 octombrie 2023, peisajul editorial s-a îmbogățit cu a doua ediție a dicționarului „Personalități ialomițene”, iar confreria scriitorilor ialomițeni și-a prezentat volumele recent apărute.

Participarea la *Salonul de Carte* de anul acesta a adus beneficii educaționale și culturale, sprijinind dezvoltarea pasiunii pentru literatură, stimulând interesul pentru lectură, creând sentimentul apartenenței la o comunitate a iubitorilor de frumos.

Consemnările elevilor mei sunt mărturii emoționante ale participării la un eveniment de tradiție, de înaltă ținută intelectuală:

„Există, undeva în profunzimile acestei comunități a culturii (precum cea a *Salonului Anual*

de Carte) lângă care am stat și pe care am ascultat-o, o siguranță individuală care se răspândește printre toți și pe care eu am văzut-o să împărtășească ceva mai mult decât lecturi noi și debuturi literare; a fost o întrepătrundere de genuri și stiluri și voci, pe căt de diferite, pe atât de similară în mesaj. Ca un fel de „ceva” care încearcă să salveze același „ceva”. O apartenență la un frumos care se cere, cred eu, păstrat din toate părțile.”

- Maria Alexandra Oprea, clasa a XI-a E – profil filologie

„Participarea la *Salonul de Carte* de anul acesta a reprezentat pentru mine o experiență inedită. Am avut șansa de a întâlni numeroase personalități din diverse domenii (proză, poezie, teatru, cinematografie) și de a înțelege mai bine ce presupune cu adevărat meseria de scriitor. Mi-am dat seama că județul nostru are mai mulți scriitori decât îmi imaginase și a fost o plăcere să îi ascult vorbindu-ne despre începuturile carierei lor și despre modul în care și-au dat seama că menirea lor este să scrie. Am apreciat extrem de mult faptul că s-au arătat dornici să ne răspundă la întrebări și neau încurajat prin propriile exemple din viața personală. Sunt sigură că tot ce am învățat în urma participării la acest eveniment se va dovedi folositor și aș repeta, oricând, experiența.” - Casiana Tănase, clasa a XI-a E – profil filologie

„Participarea mea la evenimentul cultural de anvergură precum *Salonul de Carte* a avut un impact semnificativ asupra dezvoltării mele personale. Când un astfel de eveniment este îmbinat cu o întâlnire cu o personalitate respectată din lumea culturală, cum ar fi Irina Margareta Nistor, experiența devine cu atât mai valoroasă.

Pentru mine, *Salonul de Carte* a însemnat oportunitatea de a intra într-o lume fascinantă de cunoaștere și imagine. Aici, am descoperit opere literare noi, am putut explora domenii diverse, de la istorie la ficțiune și am putut interacționa cu autori și specialiști care împărtășesc pasiunea pentru cuvinte și idei. Întâlnirea cu Irina Margareta Nistor adaugă o notă specială acestei experiențe. Am putut beneficia de cunoștințele și perspectiva sa unică. Acest moment ne-a inspirat să explorăm și să cunoaștem mai multe despre istorie, comunism și viața de atunci, ne-a motivat să ne urmăm și să muncim pentru propriile vise.

Participarea la un astfel de eveniment contribuie la formarea mea ca individ și mă ajută să îmi dezvolt o perspectivă mai bogată și mai informată asupra lumii.”

- Maria Ilona Jeflea- Săcuiu, clasa a XII-a E – profil filologie

„Pentru mine, *Salonul Anual de Carte*, este un prilej extraordinar de a participa la manifestări culturale și artistice unice, precum lansări și prezentări de carte, întâlniri cu scriitori locali, dar și cu personalități naționale, toate acestea având loc într-un mediu familiar. Evenimentele sunt o oportunitate pentru mine de a descoperi cărți noi, dar și de a îmi îmbogăți cunoștințele, asistând la prezentări realizate chiar de autorii volumelor, care mă atrag în universul pe care l-au creat prin operele lor.

Experiența pe care am avut-o în cadrul *Salonului Anual de Carte* este una minunată, petrecându-mi luna octombrie înconjurată de manifestări culturale care îmi satisfac dorința de cunoaștere și mă adâncesc în universul literar contemporan.”

- Luana Avram, clasa a XII-a E – profil filologie

„Pentru mine, participarea la cea de-a XXXII-a

ediție a *Salonului Anual de Carte* a însemnat o bună satisfacere a nevoii de cunoaștere și o extindere a orizonturilor până acum considerată imposibilă de propria-mi minte. Având șansa de a asculta de la doar câțiva metri distanță, o distanță infimă, din perspectiva mea, personalități de referință ale universului cinematografic din țara noastră, precum Florin Zamfirescu sau Irina Margareta Nistor, două figuri notabile, cu roluri complet diferite, dar servind același scop, am putut să realizez cu adevărat faptul că arta filmului, deși una destul de nouă, comparativ cu altele, are un impact de proporții asupra tuturor aspectelor vieții, pe care altfel nu l-aș fi conștientizat.”

- Rareș Ioan Papacioc, clasa a XI-a B, profil matematică-informatică

„Pentru mine, *Salonul de Carte* a reprezentat o nouă experiență în viața mea, una interesantă. Evenimentul la care am participat a avut legătură cu literatura, dar și cu cinematografia și teatrul, eu fiind interesată în special de actorie, dorind să profesez în acest domeniu în care am avut deja colaborări.

Cuvintele spuse de regizorul și scriitorul Ioan Cărmăzan, cu ocazia lansării volumului său, «Îngerii deghizați», m-au făcut să realizez că, dacă îți dorești ceva cu adevărat, îl vei obține. Regizorul ne-a explicat că în această lume, fără muncă și disciplină, nu putem face lucruri importante. Ca regizor, nu trebuie să oferi ce crezi că cere publicul. Trebuie să fim originali în domeniul artei, un exemplu oferit de domnul Ioan Cărmăzan a fost viața unui om de la țară. Un țăran care merge la câmp cu animalele trebuie să apară într-un film, autentic, credibil, aşa cum trăiește.

Asadar, discuțiile cu Ioan Cărmăzan și Brândușa Novac, din cadrul lansărilor de carte ale editurii «Ecou Transilvan», mi-au oferit o perspectivă mai clară asupra muncii din spatele culiselor, totodată, ajutându-mă să îmi îmbogățesc bagajul cultural.”

- Iustina Maria Enache, clasa a IX-a B- profil matematică-informatică

„*Salonul Anual de Carte* a reprezentat un eveniment cultural care a avut un rol important în dezvoltarea mea, acum, la început de liceu. Subiectele dezbatute în cadrul evenimentelor la care am participat, informațiile pe care le-am aflat sunt un prilej de a reflecta asupra tuturor beneficiilor pe care domeniul literar/artistic le poate oferi. Experiențele de viață și întreaga evoluție a regizorului și scriitorului Ioan Cărmăzan, a regizorului și scenaristului Brândușa Novac ilustrează pentru mine un model de ambiție, determinare, căt și de transformare a pasiunilor în profesii. Astfel, participarea la o asemenea manifestare culturală m-a ajutat să-mi fac o imagine asupra fenomenului literar local și național.”

- Iulia Mayada Mușat, clasa a IX-a B - profil matematică-informatică

„Oportunitatea de a participa la *Salonul de Carte* este una extraordinară, prin prisma faptului că poți sta față în față cu mari personalități ale lumii literare. Pentru mine acest eveniment reprezintă unul dintre momentele marcante ale toamnei și în fiecare an sunt nerăbdător să particip alături de colegii și profesorii mei la acest eveniment unic. În opinia mea, existența unui asemenea eveniment cultural în zona noastră reprezintă unul dintre principalele motive pentru care spiritul literar nu încetează să evolueze și să ne surprindă anual în cadrul evenimentului.”

- Mario Alexandru Petcu, clasa a XI-a B, profil matematică-informatică

Nicolae TEOHARIE

singurătatea ne preferă joi

de la un timp, în fiecare zi de joi, în zona de corp, unde nu e nimic, îmi apare mama. seara. își dezbracă ochii, încet. e nevoie să aştept.

e o mamă tristă de pe vremea oamenilor mari. poate nu este reală. durerea îmi va spune.

are o voce de film și tipăratul ei de pasare limpede e fix în mijlocul universului. în fine, eram mici și aveam nevoie de frumusețe, de promisiuni, aceste forme simple ale extazului.

pe urmă frumusețea e o cătea proletară. ai milă, doamne, de rochiile clasei muncitoare fluturând ca niște steaguri pe câmp și prin fabrici. pe urmă trăim cu intestinele măturate de frică. „fiți fericiți, fir-ați ai dracului”, îndeamnă socialismul. îndeamnă și petre țuțea dintr-un pat de spital cu degetul din mijloc ridicat în sus.

de aceea vine o zi când sunt incoerent și înainte să pornească tramvaiele, plânsul și vântul, înainte să pornească prezentul și începutul, insomnia își ia cana de cafea și se strecoară într-un loc de joacă ferit, cu leagăne rupte. singurătatea ne preferă joi.

despărțire

avem cărți în care adolescenții, privind pe fereastră, ademenesc luna cu bomboane fondante, țigări erotice și alte palori, și luna, îmblânzită, se târăște ca o putoare pe geamuri și le arată partea ei nevăzută.

avem cărți în care strălucim de boli. avem împreună reușite dureri, pisoi flămânci și păpuși cu părul neadormit.

amândoi am înnebunit de frumusețea lumii, dar acum un fel de ne-iubire lasă în urmă secrete și aspre băuturi în pahare. totuși, la telefon, mi-ai propus să ne întâlnim, cumva în văzul lumii, cumva deghiizați.

cu rândul cel mai bun de haine ies în oraș în înserarea care oricum are în ea mizerabilă ei singurătate.

ne întâlnim „în văzul lumii”, la un protest din fața guvernului. mă recunoști după felul meu de a privi în jos încheind o lungă discuție despre frumusețe. „frumusețea nu e politicoasă”, am strigat, dar nu ne-am putut înțelege din cauza distanței care ne separă, plus că țineai sub braț, într-o cutie de bijuterii, patru pui de graur care tipau îngrozitor.

Poeme din volumul „Poeme de iertat fericirea”, Editura Tracus Arte, București 2023

Marius STAN

ȘI NE IARTĂ NOUĂ GREȘELILE NOASTRE

Am avut un profesor de matematică la Liceul Teoretic (acum „Grigore Moisil”) din Urziceni, domnul Pavunev. Mihai Pavunev, mai exact. La vremea respectivă era directorul liceului. Într-o zi m-a chemat la biroul lui. Bănuiam ce era în neregulă: tocmai corupsesem o fată să chiulim de la ore și să mergem la film, la cinematograful Pacea. A fost un film prost dar ne-am sărutat de câteva ori pe întuneric, ceea ce a fost bine.

De îndată ce am intrat în birou, domnul Pavunev m-a invitat să iau loc pe un scaun de lângă ușă. A făcut asta cu un gest simplu, fără cuvinte. Timp de mai bine de o oră a continuat să

verifice lucrări de control, lucrări apărute ca urmare a celebrului îndemn „Să scoatem o foaie de hârtie...” Mai bine de o oră nu mi-a dat nicio atenție. Stăteam acolo, examinând situația: Sunt oare vinovat de o infracțiune mai gravă? O să mă dea afară din liceu? Mi-au trecut prin minte tot felul de gânduri, niciunul dintre ele murdar, niciunul dintre ele curat. În cele din urmă, domnul Pavunev s-a întors către mine și a zis: „Știi ce ai greșit. Ești liber să pleci.” Și, cu aceste cuvinte, mi-a schimbat încrederea în oameni.

Toată lumea greșește. Unii mai rar, alții mai des, eu mai tot timpul. Ori de câte ori o persoană mă rănește, o invit în camera mea virtuală, o invit să ia loc și o las să stea acolo pentru o vreme. Nu zic nimic. Doar o iert și continuă să o iubesc.

Chicago, decembrie 2023

ADMINISTRAȚIA

E-mail:
gigizap2002@yahoo.com
 SLOBOZIA,
 Str. Matei Basarab, Nr.26
 Centrul Cultural „Ionel Perlea” Et.1
 CONT: RO88CECEIL0143RON0091587
 Suc. CEC Slobozia

REDACȚIA

Redactor șef adjunct - Titi DAMIAN
PROZĂ - Florentina Loredana DALIAN, F.M. CIOCEA
POEZIE - Costel BUNOAICA, P.I. CREȚU
TEATRU - Șerban CODRIN
FILOZOFIE - Alexandru BULANDRA, dr. Grigore SPERMEZAN
ISTORIE, ARHEOLOGIE - Marian ȘTEFAN,
 Dr. Florin VLAD, Vitalie BUZU
ARTĂ - Ana-Amelia DINCA
MUZICĂ - Nicolae ROTARU
ETNOGRAFIE, TRADITII POPULARE - Răzvan CIUCĂ,
 dr. Cristi OBREJAN
EVENIMENT CULTURAL - Nicolae TACHE, Doina ROȘCA,
 Mihaela RACOVITĂNEANU
INTERVIU, REPORTAJ, ESEU - Vasile IORDACHE
TEHNOREDACTARE: www.tipografieialomita.ro